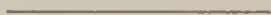

CARL HANSEN
LANDSMÆND

LANDSMÆND

CARL HANSEN

LANDSMÆND

FORTÆLLINGER

DANSK BOGHANDELS FORLAG
CEDAR FALLS, IOWA, U. S. A.

Library of Congress

2014

388374

„DANNEVIRKE'S TRYKKERI, CEDAR FALLS, IOWA U. S. A.

Indhold.

Forord - - - - -	Side: 7
Moders Navn - - - - -	“ 9
Kalkunen - - - - -	“ 20
Haren - - - - -	“ 29
Bandolér Jens og Københavneren - - -	“ 40
Gamle Hans Nielsens sidste Júl - - -	“ 51
Bicyclen - - - - -	“ 58
Livsstraf - - - - -	“ 73
Sognefogdens Dreng - - - - -	“ 81
For 30 Aar siden - - - - -	“ 85
Bowlegged Joe - - - - -	“ 91
Fædres Synd - - - - -	“ 106
Stenkløver-Stines Tøs - - - - -	“ 113

Med denne Bog haaber jeg at imødekomme et Kräv. Gennem et Tidsrum af femten Aar er mine dansk-amerikanske Fortællinger og Skitser spredt over forskellige Ugeblade, Tidsskrifter og Julehefter. Og som Aarene gik, og Fortællingerne blev Oplæsnings-Emner i danske Kredse, blev Opfordringerne om en samlet Bog hyppigere og mere indtrængende.

Naar jeg udsender „Landsmænd“ paa dansk-amerikansk Forlag, er det, fordi disse tolv Fortællinger og Skitser er bygget over specielle Emner, der hører Amerika til, eller indeholder Ordspil og Udtryk, der kun kan forudsættes at blive opfattet af Dansk-Amerikanere. Man maa derfor ikke forbavses eller forarges over i denne Bog at finde gamle Bekendte.

Hvis „Landsmænd“ bliver modtaget af den danske Presse og det danske Folk i Amerika med samme Forstaaelse og samme Overbærenhed som mine tidligere Forsøg i denne Retning, tør jeg anse det som en Opmuntring til fortsat Arbejde.

CARL HANSEN.

Moders Navn.

Henrik Krog var juridisk Kandidat med bedste Karakter og Ejer af en smuk lille Formue.

Og alligevel rejste han til Amerika.

De fleste mente, at han søgte til *the far west*, fordi Ministeriet ikke gav ham det første Embede, han søgte. Men der var andre — og det var dem, der kendte ham bedst, — der sagde, at han havde friet til en køn Grossererdatter, der foretrak en Premierløjtnants Uniform og nøddebrune Overskæg for Henrik Krogs sorte Frakke og glatragede Ansigt.

Grossereren holdt et frygteligt Hus over Datterens Letsindighed; men han bed Harmen i sig, da Svigersønnen blev Kaptejn og kom ind i Borgerrepræsentationen.

Men Henrik Krog fulgte de kloge Skandinavers Vej til Ros og Magt i Amerika. Han blev Landspekulant; — og paa Nebraskas og Dakotas vidtstrakte Sletter købte han store Landstrækninger, som han aldrig havde set, og som han lod sine Agenter partere ud i Firkanter og sælge til fattige Landsmænd, der fik Ret til at staa som stærkt interesserede Mellemmænd mellem et tarveligt Livsophold paa den ene Side, og Aagerrenter, hede Vinde, Cycloner og Haglstorme paa den anden.

Men kloge Landspekulanter bliver rige, og det blev Henrik Krog ogsaa.

I femten Aar sad han i et lille, skummelt Kontor i Chicago og dirigerede sin Landagenthær; men saa begyndte der at komme Rygter ud om, at det Land, han havde solgt, havde Kalkunderlag, som Sæden ikke kunde fæste Rod i.

Saa slog han sig ned i en middelstor By i Michigan og blev Direktør for en Bank.

Byen var stor nok til at have alle Tidens Bekvemmeligheder, og lille nok til, at han kunde gøre sig bemærket.

Borte fra Forretningslivets Tummel, men nær ved Sporvognsliniens Endepunkt byggede han sin elegante Villa. Han sparede ikke. Marmortrapper, Søjler, Altaner, Verandaer, Kviste og Pukler blev blandet sammen i en saa vanvittig Mangfoldighed, at det maatte fryde ethvert Amerikanerøje.

Og da det hele stod færdigt, flyttede han ind med sin gamle Husholderske, Karen Marie.

Karen Marie var det eneste Menneske paa Jorden, der kunde holde ud at tjene hos Henrik Krog. Hun var Enke efter en fordrukken københavnsk Politibetjent, og i flere Aar havde hun bestyret et større Vadskeri i Chicago.

Grunden til, at hun kunde omgaas Henrik Krog, var den, at hun var endnu mere tavs og mut og tvær og ordknap end han.

I de femten Aar, Henrik Krog boede i Chicago, havde han ladet sig barbere paa den samme Barberstue tre Gange om Ugen, men det eneste Ord, han nogen Sinde havde sagt til den Mand, der førte Ragekniven, var den sædvanlige amerikanske Hilsen: „*How do you do!*“

Nu havde Karen Marie tjent ham i otte Aar, uden

at de havde havt en sammenhængende Samtale. Hver Lørdag kom Krog ud i Køkkenet.

„Hvor meget?“ spurgte han.

Hun nævnte Summen, og han betalte uden Indvendinger.

Da han blev Bankdirektør, meddelte han kort, at hun kunde tage to Piger til Hjælp i Husholdningen, Han fæstede ogsaa en halvgammel, tunghør Svensker, der skulde passe hans Heste.

Og Bankdirektør Krog blev Byens fineste Mand.

Han blev to Gange valgt til *City Mayor*, og han blev stillet som Kandidat til Distriktets Repræsentant i Statens Underhus; men han blev ikke valgt, fordi det Parti, han tilhørte, ikke var i Vælten det Aar.

Og som hans Rigdom voksede, voksede ogsaa hans Tværhed og Egenraadighed.

En skikkelig Tysker boede i Nærheden af den elegante Villa. Han havde en 7—8 Børn, der somme Tider holdt et syndigt Spektakel og forstyrrede Bankdirektøren i hans Spekulationer. Saa opkøbte Henrik Krog et Par Fordringer paa Tyskeren, gjorde Udlæg i Ejendommen og satte hele Familien paa Gaden.

Udsmidningen foregik noget hurtigere end Michigans Love tillod; men da Tyskeren meldte sig paa Stationen med en Klage, smed Politimesteren ham ud.

Men Krog vred Nøglen til Nabolejlighedens Dør to Gange om og hængte den ind i sit Kontor.

I to Maaneder stod Lejligheden tom.

Saa kom der en Aften en Mand og spurgte, om han vilde leje Huset ud.

„Nej!“ sagde Henrik Krog uden at sé op fra sine Papirer.

Manden vendte sig og gik.

Men næste Aften kom Karen Marie ind i Direktørens Kontor.

„Mangler De Penge?“ spurgte han.

„Nej — men jeg vilde gerne — tale med Dem et Øjeblik“.

„Ja, værsgod, — tal De væk!“

„Min Halvbroder var her i Aftes; han er Formand paa Saltværket, og han vilde saa gerne leje Tyskerens Hus, og — —

„Det kan han ikke faa, det har jeg sagt ham“.

„Naa, ja, saa, — saa er det bedre, De sér Dem om efter en anden Husholderske, for jeg rejser paa Lørdag“.

„*All right!*“

Saa forsvandt Karen Marie, og Henrik Krog blev siddende længe ved sit Skrivebord.

Lørdag Morgen, før han gik paa Kontoret, ringede han paa Karen Marie og sagde:

„Jeg holder ikke af at skifte Folk. Hvorfor vil De absolut have den Fætter ind i Nabohuset?“

„Han er ikke min Fætter; — han er min Halvbroder“.

„Ligemeget! — Hvorfor skal han absolut være min Nabo?“

Karen Marie betænkte sig lidt. Saa sagde hun langsomt og bestemt:

„Det vil jeg ikke sige Dem!“

„Saa—aa!“ — det gav et Sæt i ham — „naa, det kan ogsaa være det samme. — Har han Børn?“

„En voksen Datter. Han er Enkemand“.

„Kommer han fuld hjem om Natten?“

„Nej!“

„Holder han Hund?“

„Det tror jeg ikke“.

„Godt. Hvis han vil lade være at holde Hund, og for Resten holde sig selv og sin Datter fra mine Enemærker, saa kan han flytte ind, naar han vil. Lejen er 12 Dollars om Maaneden forskudsvis, og erlægges paa Bankens Kontor. Der har De Nøglen“.

Et Par Dage efter flyttede Værkformand Peter Møller og hans Datter ind i Huset.

De holdt ingen Hund, og ingen skraalende Børn forstyrrede Byens Matador i hans Rentesregning.

Men en Aften, da Henrik Krog sad ved sit Skrivebord, hørte han pludselig dæmpede Sangtoner med Pianoakkompagnement gennem det aabne Vindue.

Gennem Talrækkerne arbejdede Tonerne sig ind i hans Bevidsthed som en Slags ubehagelig Forstyrrelse, og med sin blaa Blyant i Haanden stod han op og vilde lukke Vinduet.

Ved saaledes at rive sig bort fra Beregningerne, blev han klar over, at det var en Kvindestemme ovre fra Nabohuset, han hørte.

„Naa, saa de holder Klaver! — Klimprer, naar andre Folk skal arbejde“ — —

Han vilde lukke Vinduet, men blev staaende med Hænderne i Karmen.

Ordene kunde han ikke faa fat paa. Men Melodien, — hvordan var det — havde han ikke — en Gang — for mange Aar siden — hørt eller kendt den Melodi?

Interesseret bøjede han sig ud og lyttede.

Jo, — nu huskede han det!

Lærerinden derhjemme hos hans Forældre lærte ham

den Sang — ham og hans Søster, — nu huskede han Omkvædet:

„Sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet“ — —

Han blev staaende ved Vinduet, til Sangen hørte op, saa gik han langsomt hen og satte sig ved Skrivebordet og legede med den blaa Blyant.

Men da Karen Marie kom for at melde, at Bordet var dækket, blev hun forbavset ved at finde sin Husbond siddende i Mørke, og hun maatte kalde to Gange, før han hørte.

Næste Eftermiddag stod han atter i Vinduet. Frøken Møller kom ud; hun skulde til Byen og give Musikinformationer.

Han lænede sig ikke ud over Karmen; — saa' kun halvt efter hende. Og alligevel kunde han ikke straks gaa tilbage til sine Tal.

Hendes Holdning, hendes Gang, det svære, brune Haar, — det hele mindede ham om hende, Grossererdat-teren, der forsmaaede ham for Knebelsbarten og Løjt-nantsuniformen.

Han lod spænde for og kørte ned til Byen. Paa et Hjørne traf han Frøken Møller.

Et Par Maaneder gik. Bankdirektøren stod ofte ved Vinduet.

En Dag gik han ind i Sovekammeret og betragtede sig selv i det store Spejl.

Ja — a, — han var ikke ung mere, — ikke helt ung; der var graa Haar i Tindingerne og enkelte dybe Rynker

ved Øjnene. Naa, Olding var man da heller ikke, naar man var født 1860.

Han gik atter ind i sit eget Værelse og stillede sig ved Vinduet.

Nu vilde hun snart komme — ud af den Dør — og gaa med Mappen i Haanden op mod Colonel Meighers Hus, hvor hun spillede med Datteren.

Men hvem var nu det, der kom fra den anden Side, — nede fra Byen. Var det ikke ham, Hvalpen, Kontoristen paa Nationalbanken, Andersen, som Henrik Krog havde taget i sin Tjeneste, fordi han var Dansk og havde en god, solid Skoleuddannelse hjemme fra.

Men nu rendte han her frem og tilbage forbi Møllers. — Hm, han havde naturligvis ogsaa sét, at Frøken Møller var køn.

Væk skulde han!

— Saa, nu kommer hun ud paa Trappen! Hun nikker til ham, Labanen. Og han, — sé, hvor han smiler saa at sige over hele Kroppen, den Idiot! — Og nu gaar han tværs over Gaden, og hun staar allerede og lægger sin Haand paa Laagen, mens de snakker, som om det gjaldt deres Velfærd.

Om man kunde høre, hvad de snakker om.

Men hvad skal nu det betyde? Han fortsætter sin Vej ud ad mod Landet, mens hun, rolig og rank, men kanske lidt hurtigere end ellers, gaar ad Byen til.

Krog bøjede sig ud over Karmen; neden under, paa Verandaen, stod Karen Marie med begge Hænder i Siden.

Nu forstod han, hvorfor det var hende en Velfærds-sag at faa Møllers ud i Nabolavet. Hun skulde passe paa Broderdatteren.

Hun var alligevel en god, gammel Sjæl, Karen Marie.

Samme Dag modtog Kontorist Andersen et Brev med Underretning om, at hans Tjeneste paa Banken var overflødig.

Men da Henrik Krog kørte hjem i graa, trist Regn, indrømmede han for sig selv, at Banken havde mistet sin dygtigste Mand.

Da han næste Morgen stod ved Vinduet, regnede det endnu, og han havde den Glæde at sé Frøken Møller sætte sine Potteplanter ud i Haven, hvor de kunde nyde godt af Væden,

Den døve Svensker trak Hestene ud for at vande dem, før han spændte dem for og kørte sin Husbond til Byen.

Men den ene — en mørkerød Hoppe — sprang pludselig i Vejret med Forbenene, slængte Grimetøjlen ud af Svenskerens Haand og løb ud paa Gaden. — Svenskeren trak den anden Hest ind i Stalden og kilede saa efter Flygtningen, der galloperede frem og tilbage paa Gaden foran Husene.

Den tunghøre Staldknægt fo'r omkring i forvildet Jag, til han fik Øje paa Hesten, der et Øjeblik havde slaaet sig til Ro bag Møllers Hus. I kluntet Løb satte han efter den, uden at lægge Mærke til Blomsterne.

Henrik Krog saa', at der vilde ske en Ulykke. Han rev Vindnet op og raabte, men Svenskeren hørte ham ikke, han fortsatte sin Vej i lige Linje og masede ind mellem Blomsterpotterne med sine brede Ben, faldt, rejste sig halvt, faldt igen, og stadig mejede han Callaer, Roser, Geranier, Kaktuser og Palmer ned, og da han endelig rejste sig med et Par Kaktusnaale i den ene Haand og

nogle Rosentorne i den anden, mindede det hele om en „Cyclon“ i Lommeformat.

Bankdirektøren tog sin Regnfrakke paa og kørte til Byen med Sporvognen.

Men et Par Timer efter kom en Vogn fra Byens fineste Blomsterhandler, og et Mylder af de sjældneste sydlandske Planter søgte at raade Bod paa Svenskerens Genistreg.

Det blev ved at regne hele Dagen, og om Aftenen blev det ravnemørkt; men alligevel stod Henrik Krog i Vinduet og saa' over mod Nabohuset, hvorfra en Hængelampe skar en skarp, bred Lysstribe ud gennem Mørket.

Protokoller og Regnskaber laa og ventede paa ham paa Skrivebordet; men alligevel blev han staaende.

Da kom der et Par Mennesker gaaende langsomt gennem Lysriben.

Bankdirektøren ringede.

„Gaa over i Møllers Have“, sagde han til Karen Marie, „jeg vil ikke vide af nogen Umoralitet paa min Ejendom“.

Saa tog han Lampen og gik igen ind foran det store Spejl.

Og han saa' atter de graa Haar ved Tindingerne. Og han saa' — for første Gang i sit Liv — de dybe, skarpe, haarde Træk om Munden og de kolde, hvasse Øjne.

Han satte sig ved Bordet inde i Mørket; han sad længe — længe, — og Vinden bar Klavertoner mellem Husene:

„Sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet“.

Han rejste sig og tændte Lys. Protokoller og Regnskaber laa paa Skrivebordet; men han skød det hele til Side og skrev seks korte Breve, et til hver af Bankraadets Medlemmer.

Han kaldte Bankraadet til Møde næste Dag angaaende Sager af Vigtighed.

Og da de seks Herrer af Bankraadet mødte, undredes de over, at Direktøren endnu ikke var kommen, — han, der altid mødte paa Klokkeslag.

Da han kom og aabnede Mappen med de vigtige Papirer i, rystede hans Haand, og hans Stemme var tør og tyk, da han begyndte at tale.

Paa Grund af svækket Helbred og uforudsete Omstændigheder, sagde han, agtede han at rejse til Evropa, og han bad derfor det ærede Bankraad om at vælge en ny Direktør i Overensstemmelse med Bankens Love og Vedtægter.

Han tav lidt; saa fortsatte han:

„Vor gamle Kasserer vil, ligeledes af Helbredshensyn, ledsage mig; og jeg ønsker, at hans Plads bliver besat med Oluf Andersen, den forhenværende Kontorist, for hvem jeg stiller fuld og betryggende Sikkerhed“.

Derefter trykkede han hver af de seks Bankmænd i Haanden og gik.

I hans Arbejdsværelse brændte Lys hele Natten, og han sad ved sit Skrivebord, da Karen Marie den næste Morgen meldte, at Frokosten var færdig.

„Jeg rejser hjem til Danmark i Nat“, sagde han. „De kan hæve 25 Dollars maanedlig paa Nationalbanken. — Og dette“, han tog en stor, lukket Konvolut op fra Bordet, „det er et Skøde paa Huset derovre; det giver De Frøken Møller i Brudegave. — Og vil De saa være

saa venlig at gaa, jeg har travlt“. Han tog sin Pen, men betænkte sig, han rejste sig fra Bordet og sagde: „Og saa skal De have Tak, fordi De har tjent mig“.

Og da Karen Marie gav sig til at lede efter sit Lommetørklæde og hentede Vejret i korte Drag, tog Henrik Krog sin Hat og gik ud i Gaarden.

Han var selv lige som lidt fugtig i Øjnene.

Den døve Svensker fik ogsaa en Anvisning paa et Maanedsbidrag, og ude i Stalden stod Henrik Krog længe og klappede Hestene paa Halsen.

Saa gik han op og skrev endnu et Brev, som han adresserede til Frk. Alma Møller; han skrev:

„Oluf Andersen er i Dag blevet ndnævnt til Kasserer i Nationalbanken. Hvis De mener, at De skylder mig nogen Tak, saa syng i Aften, naar det mørkner, den samme lille Sang, som jeg hørte Dem synge i Aftes

Deres

Henrik Krog“.

Saa gik Dagen med at ordne de forskellige Affærer, han kaldte i Telefonen paa sine Forretningsvenner, sendte Telegrammer og Ekspresmeddelelser, traf Aftaler og sluttede Kontrakter. Og før Aften kom, var alt i Orden; Henrik Krog var løst fra alle Foretagender og Forpligtelser i Amerika, han kunde rejse, hvorhen han vilde.

Og da det saa mørknede, lukkede han Vinduet op.

En Mands og en Kvindes Stemme lød ud i Natten:

„Moders Navn er en himmelsk Lyd,
saa vide som Bølgen blaaner.

Moders Navn er den spædes Fryd,
og glæder, naar Issen graaner.

Sødt i Lyst og sødt i Nød,

sødt i Liv og sødt i Død,

sødt i Eftermælet.“

Kalkunen.

Kirkeklokkerne kimedede ikke i Rainesville, — for der var ingen Kirke.

Men der var et Skolehus, og i det samledes de danske og norske Kirkefolk to Gange om Maaneden for at høre en norsk Præst, der i halvanden Time underholdt sine Tilhørere om Prædestinationen, den frie Villie og Missouri Synodens Ufejlbarlighed.

Men det var Juleaften alligevel, om ogsaa Kirkeklokkerne ikke kimedede. Og var der nogen, der nærrede Tvivl om den Ting, kunde de bare stikke Næsen inden for Jens Larsens Dør og blive overbevist.

Jens Larsen selv sad i „Rokkestolen“, han havde en ren, rødtribet Uldskjorte paa, og „den nye Frakke“ laa paa Sengen.

Den nye Frakke var for Resten elleve Aar gammel og lavet af bedste Slags hjemmegjort Vadmél.

Alle Børnene — der var syv af dem — havde rene Næser og var vasket paa Halsen og bag Ørerne, og den yngste havde rene Pudevaar i Vuggen.

Jens Larsens store, brede, kantede Kone, Kirstine, stod ved „Kogestoven“, hvor en Gryde Kartoffler kogte med en brummende Skvulpen.

Inde i Ovnén stod en stor Stegepande, og i den laa en vældig, majsfedt Kalkun og brasede i sit eget Fedt.

Der var Højtid i Stuen; for det var første Gang, Jens Larsen og Familie hengav sig til saa voldsomt et Fraadseri som at spise Kalkun.

I adskillige Aar havde de slidt i Fattigdom der hjemme. Jens Larsen tjente Bønder i sin Ungdom, og da han giftede sig med Kirstine, gik han ind til en Smule Hus paa syv Tønder Land, behæftet med nogen Gæld og et anseligt „Undertag“ til Kirstines Moder.

I de første Aar slæbte det af uden absolut Sult eller Nød, og da den Gamle endelig døde, begyndte det at se lidt lysere ud. Men saa blev Jens Larsen syg, — ikke just sengeliggende; men han skrantede, og en pinefuld Smærte over Lænden hindrede ham i hans Arbejde.

Kirstine maatte tage fat. Hun var vant til at arbejde i Hus og Have og at tage en Haand i med ved Hø- og Høsttide, men nu maatte hun overlade Husarbejdet og det hjemlige Pusleri til Manden og de større Børn, mens hun selv passede Markarbejdet og — naar Lejlighed gaves — tjente en Dagløn ved at hjælpe til med Stovvasken paa de større Gaarde.

Hun var varmtfølende og storhjertet over for dem, hun holdt af; men kantet og en Smule frastødende af ydre havde hun altid været. Og den megen Færden uden for Hjemmet gjorde hende endnu mere but og kantet i sit Væsen, medens det, at hun ofte kun havde Lejlighed til at se sin Mand og sine Børn nogle faa Timers Tid i en hel Uge, forhøjede hendes Kærlighed til dem; og hendes ru, uslebne Omhu gav sig ofte Udslag paa en ejendommelig Maade.

En Aften kom hun hjem efter en anstrængende Høstdag hos én af Naboerne og fandt Manden i Færd med 'at slaa Kløver til Kørerne. Det voldte ham øjensynlig Be-

svær at vride sig, medens han førte Leen gennem det tætte Græs, og da han var naaet til Enden af Skaaret og vilde rette sig for at stryge Leen, kunde man formelig se paa Ryggen af ham, hvor han pintes.

Kirstine skrævede over Vejgrøften og gik hen til ham. „Hvad skal nu de Kunster til, Jens!“ sagde hun, „du véd jo godt, du kat'te bruge en Le. Røjl dig nu op, dit Skrog, og kom med hjem“.

„Ja, men det var jo de Køer, Kirstine“, klynkede han, „de skulde jo ha' noget Græs“.

„De bøvede Køer krapperer vel ikke, om de ogsaa venter en halv Times Tid“, sagde hun og gik hjem ad med raske, faste Trin, mens Manden, rokkende og stivbenet, kom bag efter.

Uden for Huset mødte hun det ældste Barn, en Datter, der slentrede om med en yngre Søster ved Haanden.

„Slip Ellen og skrub ud efter det Græs, din Fader har slavet af, og gaa ikke der og slæb Skankerne efter dig“, sagde hun, tog den lille og trykkede hende ind til sig, men satte hende straks igen.

„Kom her og lad mig tørre din Næse, din Gravso“, sagde hun og udførte den haardt tiltrængte Renselse med en Flig af sit Forklæde.

Manden naaede dem, og idet han holdt sin ene Haand over den daarlige Ryg, ransagede han med den anden sin Bukselomme.

„Hvad staar du der og rager i Lommen efter?“ sagde Kirstine.

„Det var ligegodt det Brev fra din Broder Lars i Amerika“, sagde Jens Larsen; „det er dog rælig den Velstand, han er kommen i“.

„Den Springsejsten“, sagde Kirstine, — „er han

kommen i Velstand? Saa luddoven var han da, at han næppe gad lægge sig, naar han stod og lænede sig til en Portstolpe. Og Kondevitterne kan det dat'te være, der har hjulpet ham frem, for han kom aldrig helt gemmel Bivelhistorien, og i Regning naaede han ikke længer end til Divideren“.

„Ja, noget stort er han nu blevet alligevel, for han skriver selv, at han kører med noget, som kaldes „Manøvre“ gemmel hele Sikagos By“.

Kirstine satte sig hen ved Vinduet og læste Brevet, hvor efter hele Familien gik i Seng.

Men Jens laa længe vaagen. Brevet fra Amerika havde givet hans Tanker et Stød. En Gang vendte han sig om mod Kirstine og sagde:

„Hvor meget er en Dolla'r?“

„Hvad for én?“ sagde Konen halvt i Søvn.

„En Dolla'r; din Broder skriver jo, at han tjener fem og tyve af den Slags om Maaneden“.

„Hvor skulde jeg vide det fra,“ svarede Kirstine lidt tvært, „og det rager jo da heller ikke os.“

Men den næste Morgen, da Skolelæreren gik sin Morgentur, fik Jens den ønskede Oplysning.

„Tre Kroner og firs!“ tænkte han. „Ja, det er da begribeligvis Løgn, det, han skriver, Lars; for saa mange Penge er der jo ingen andre Mennesker end Propertærer og Heredsfo'der, der tjener“.

Hans Sind blev efter Haanden sygeligt optaget af Amerika. Han tænkte kun paa Amerika, brød sig ikke om at tale om andet.

„Hvad kommer det os ved, hvad de gør der ovre, eller hvor meget de tjener, eller hvordan de har det“,

sagde Kirstine den ene Gang efter den anden, men Jens blev ved.

En Aften sagde han, — lige som i Forbigaaende:

„Hør, Kirstine, synes du alligevel ikke, at vi skulde rejse der over?“

„Hvor over?“

„Til Amerika naturligvis“.

Hun havde nær tabt Barnet, som hun var ved at klæde af. — Det var altsaa derfor, han evig og altid gik og sludrede om det Land. Han havde faaet Amerika-feber.

„Nej, vi skal ikke, Jens“, sagde hun. „Jeg kat'te begribe, hvad du tænker paa, du, som ikke kan taale at gaa ned til Lars Nil'ens. Du vilde s'men krapere, før vi kom halvvejs der over“.

„Nej.“ svarede Manden ivrigt, „nej, det er slet ikke sikkert; det er tidt og mange Gange, at Folk kommer sig, naar de sejler over det store Vand. Doktoren siger, at brystsvage Folk kan blive kurerede af saadan en Sejlstur“.

„Ja, men din Brystsyge sidder jo i Ryggen“, sagde Kirstine tørt.

Men Fantasierne om det ukendte Land blev ved at plage Jens Larsen. Han spekulerede ved Dag og ved Nat og blev mere syg, end han plejede at være. Han laa næsten mere, end han gik.

Kirstine havde det heller ikke godt; hun var født der i Huset, havde aldrig tjent uden for Byen, og en Rejse til Amerika forekom hende lige saa eventyrlig som en Ballonfart til Jupiter eller en Jernbanetur til Nord-polen. Hun kendte hvert Barn og hvert Dyr i en Mils Omkreds, og om det saa kun var en Spædekalv, saa omfattede hun den med Interesse. Men hun forstod, at

Jens bogstavelig vilde dø af Længsel, om ikke noget blev gjort. Derfor hentede hun en Morgen, da Manden endnu sov, Blækflasken ned fra Hylden. Det kneb at finde den, for den havde ikke været brugt i flere Aar. Pennen var ogsaa vanskelig at finde og fuld af Rust. Hun vilde hellere have vasket en hel Dag end skrevet et Brev. Men da Forberedelserne endelig var forbi, lagde hun sig ind over Bordet og skrev:

„Kjere Lars

Vi haver Bekommet dit Brev og seer deraf at du haver det godt og vi haver det ikke godt desformedelst at min mand han vil til Amerikka og jeg vil ikke men maa da han ellers bliver mere syg og kanske ikke lever længe ellers. Og nu maa du Skrive Sandheden uden Pirabler og Lumskerier for vi kan sælge Huset til Lars Pæsen fordi at det ligger ham i Vejen Men detskal være om Lanvæsenet for vi ejner os ikke til noge Finere Bestilling. Saa slutter jeg for denne Gang med mange Hilsninger fra

Din Hengivnes Sødster

Kirstine Larsen.“

Der kom intet andet Svar paa dette Brev end en Bunke norsk-amerikanske Aviser, hvoraf et Eksempplar senere kom hver Uge. Og mere behøvedes heller ikke.

Jens studerede disse Aviser, især Landagenternes Avertissementer, som han troede hvert eneste Ord af; og efter Haanden blev han en Art Avtoritet, naar Taleñ gjaldt Amerika.

„Ja, det er et mærkeligt Land“, sagde han en Dag til en gammel, halt Skomager, der kom forbi, „det er et mærkeligt Land. Der er en Stat, som de kalder Visconsin', den er vist halvt saa stor som hele Sjælland, og der er en By, som hedder Jova, Kors bevares, hvor det er en By! Dér boer Presendenten, som de sætter af hver fjerde

Aar, formedelst den frie Valgret, som ikke kender til Provisoriummer eller andre Undertrykkelser“.

Kirstine stred imod, saa længe hun kunde. Hun gøs ved Tanken om det vældige Hav. Det største Vand, hun havde set, var en Andedam.

Men omsider gav hun efter, — af Frygt for Mandens Liv.

Og det mærkelige hændte. Da de kom ud paa Atlanterhavet, blev den svagelige Mand næsten helt rask. Og naar han travede om og hjalp Børnene til Rette og bragte sin Kone en Mundfuld frisk Vand, mumlede han: „Var det ikke det, jeg sagde, Kirstine. Søluften er god for Brystsyge“.

Den Agent, der havde løjet grovest og med de fedeste Typer, solgte Land i Syd Dakota, og der til gjaldt Billetten. Agenten tjente til adskillige skrydende Avertissementer hos Jens Larsen, da han solgte ham et Stykke knudret, men frugtbar Jord i et norsk „Settlement“.

Og Jens blev ved at være rask. Han og Kirstine og Børnene tog fat som i gamle Dage der hjemme, sled tidlig og sent, mens de sparede, hvor de kunde.

Derfor varede det heller ikke mange Aar, før de blev velhavende Folk.

Kirstine tilegnede sig forbavsende hurtigt et Slags amerikansk-norsk-dansk Sprog. Hun sagde for Eksempel en Dag til Datteren:

„Jump ud i Yarden og jag det Fillesvinet tilbage i Pennen, saa er du snild Jente“.

Fjerkræ var en betydelig Indtægtskilde, og Jens Larsens plejede at tage en køn lille Sum ind for Kalkuner ved „Thanksgiving“ og Juletider.

I Aar var Kalkunflokken ualmindelig vellykket.

Især var der én, der indtog en Førerstilling; den var altid først paa Pletten om Morgenen, naar Fjerkræet blev fodret. Ingen Ting var den bange for; den stak Hovedet ned i Mælkespanden og tog sig en Slurk nymalket Mælk, den sprang ind til den store So, og mæskede sig med opblødt Byg; den foretog lange Vandringer ud i Majsmarken. Og Resultatet blev, at den blev større og sværere end nogen anden Kalkun, man havde set paa de Egne.

Kirstine lagde Mærke til den en Dag, og saa sagde hun:

„Den kipper vi selv, og saa killer vi den til Christmas, den Fyllefant“.

Og derfor var der en vældig Kalkun i Jens Larsens „Kogestøve“ Juleaften.

„Ja, naar man betænker det, Mo'r,“ sagde Jens Larsen. „Jeg var til Høstgilde paa Korndrup for mange Aar siden, og da saa' jeg, at Kokkepigen slæbte saadan en Tørki — ja, vi kaldte den jo for en Kalkon, — ind til de Sæle, men jeg tænkte da rigtignok aldrig paa, at jeg skulde faa ham at smage“.

Kirstine tog Fuglen ud af Ovn.

„Spring bort til Staburet og tag mig en Fork,“ sagde hun til en af Pigerne. Og da Gaffelen var bragt, begyndte hun at skære for.

„My goodness, for alt det Fedt!“ sagde hun.

„Kan du huske ham Forpagteren paa Frydendal, den tykke Hermansen. Han sagde altid, at en Gaas var en daarlig Fugl, for der var vel meget til én og for lidt til to“, sagde Jens og lo.

Maaltidet foregik i Tavshed. Kun en enkelt Gang sagde Moderen til et af Pigebørnene:

„Din Slurve! Kan du ikke la' være at spille Grevien
ner' a' Dressen!“

Men ved ni større og mindre Menneskers forenede
Anstrængelser lykkedes det at reducere den berømte Kal-
kun til nogle stakkels Rester, der kunde anvendes til
Frokost Julemorgen.

Lidt efter lidt søgte Børnene omkring paa Loftet og
i Kroge, hvor deres Senge stod.

Jens Larsen gabede og begyndte at klæde sig af.

„Amerika er ligegodt,“ — — sagde han og søgte
efter et Kraftudtryk for sin Begejstring over det Land,
der giver sine Undersaatter Kalkunsteg, — „Amerika er
ligegodt“ — han saa' paa Kirstine, — „ja, jeg siger,
Amerika er ligegodt et nejs kontri!“

Saa gik han i Seng.

Men Kirstine vendte sig bort fra Bordet og om mod
Vinduet. Hun saa ud over Prærien. Der laa Sne over
Bakkerne, og et tæt Lag Rim dækkede Ladetaget. Hun
stod længe med korslagte Arme.

Tænkte hun paa Amerika med de lækre Kalkuner
eller paa det tarvelige Hjem paa den anden Side Havet?

Haren.

Det var forholdsvis tidligt om Morgenens, omtrent ved den Tid, da man begynder at forstaa, at Dagen vil klare sig i Kampen mod Natten, naar bare man giver den Tid til at spytte i Hænderne og tage fat.

Jens Westerholm havde været ude i Staldene fra Kl. 5 lige til nu. Men saa var Kørerne jo ogsaa malkede og fodrede, og Hestene var da for den Sags Skyld ogsaa blevet betænkt.

Og det var godt, at han var blevet saa tidlig færdig, for nu kunde han komme ned i Engen og hente et Læs Hø, førend det begyndte at sne.

For han stolede ikke paa Vejret. Vinden havde været østlig i de sidste Par Dage, og nu stod hun med en skarp Nordvest.

Men det holdt sig vel nok det meste af Formiddagen. Skyerne havde jo ikke begyndt at samle sig endnu.

Han kiggede ud gennem Vinduet.

Hvad var det? Sad der ikke en Hare derude ved den gamle Brønd? En af de store, hvide, langørede, ægte Prærieharer, som nu begyndte at blive saa sjældne.

Der kom Fart i Jens Westerholm; han hev Bøssen frem fra Krogen bag Sengen, fo'r tværs over Stuen og sankede Patroner op af en Komodeskuffe.

Mo'r Westerholm kom ind fra Køkkenet, undersætt sig, trind og rundrygget. Hun var i graatærnet Under-skørt og rød Nattrøje.

„Hvad er der ve'ed?“ spurgte hun.

Men Manden havde næppe Tid til at svare. Han fo'r ud af Døren.

„Det er en Hare!“ raabte han i Udfarten.

Konen tridsede efter ham. Ude i Gangen stod han og masede med at faa et Par stive langskaftede Støvler uden paa Bukserne.

„Ka dun'ne vente og faa Kaffe? spurgte hun.

„Kaffe!“ han spruttede, „tror du kaske at Harerne venter paa Kaffe! — Hva'!“

„Næ-e-ej, — men saa ta' dog Pelsen paa, Mand, det er jo saa piskendes koldt“.

Han rykkede Pelsen ned fra Knagen, saa Stroppen sprang; og Mo'r Westerholm prøvede paa at hjælpe ham med et Tag i Nakken; men hun kunde ikke naa; hun stod et Øjeblik og halede nedad i den laadne Krave, og da hun slap, fo'r Pelsen ind til Mandens Ryg med et Svup.

Han stormede ud uden at lukke Døren.

„Vær forsigtig med Bøssen!“ raabte Mo'r Westerholm; hun stod et Øjeblik og grussede sig i den kolde Luft, lukkede saa Døren og rokkede ind til Kaffen og den varme Stue. Men Manden listede sig om Hushjørnet. — Der sad Haren endnu ved den gamle Brønd.

Westerholm trak sig tilbage og listede en Patron i Bøssen, saa traadte han igen forsigtig et Par Skridt frem og begyndte at trække Bøssen op mod Kinden, men Pelsen var ham i Vejen.

Saa opdagede Haren ham.

Den blev egenlig ikke forskrækket, den havde set en pelsklædt Mand før; men det var al Tid fornuftigt at holde Mennesker og Ræve og andet ondsksfuldt Kram paa Afstand.

Derfor rendte den op paa Pløjjorden og satte sig; — ikke ret langt borte, men dog for langt til, at det kunde nytte noget at skyde.

Men man kunde ta' ham fra Halmstakken bag Svinehuset. Om man kunde liste sig der ned uden at blive sét. Jægersmanden gled langsomt langs Kostalden, skrukede bag en Vogn, der næsten dækkede Aabningen mellem de to Bygninger, gned sig hen ad Svinehuset og naaede Halmstakken.

Han gav sig god Tid, listede Bøssen op til Kinden igen og brændte løs.

Haren gjorde et vældigt Spring, fægtede med Bagbenene i Luften og fo'r saa i sindssvag Fart op ad den pløjede Bakke mod Syd.

Westerholm var sikker paa, at han havde ramt, og der var ogsaa Blodpletter i Sporene.

Højt oppe paa Bakken var der en stor, hvid Plet; det kunde naturligvis være en Klat Sne; — for det havde været Snevejr en Gang først i Ugen, og Solen havde skinnet hver Dag siden, saa det var kun paa Nord-siden af Sten og andre Forhøjninger, at Sneen laa endnu.

Men det kunde jo da ogsaa være Haren.

Og dersom det nu var den, saa var det da alligevel svinagtigt, om man ikke fik den.

Jægersmanden vandrede op ad Bakken, Støvlerne klemte Ligtornen paa den højre Fod og Lilletaaen paa den venstre. Den tunge Pels pressede Sveden ud af Overkroppen.

Men han skred over den ujævne Jord alligevel.

Det var nu fælt, om det skulde vise sig, at det slet ikke var Haren, men bare en hvid Sten eller en Klat Sne.

Men det v a r Haren.

Den rejste sig, længe før Jægersmanden naaede den, og sokkede i korte, usikre Spring ned ad Bakken mod Engen i Syd. Et Par Gange snublede den og slog en Art Kolbøtte; -- det yar tydeligt, at den var haardt saaret.

Og saa forsvandt den i det høje, tætte Enggræs. Men Westerholm vidste akkurat, hvor den laa, og han travede uden Betænkning ned ad Bakken; han naaede det piggede Staaltraadshegn, lagde sig flat ned paa Jorden og rullede under det; saa stormede han videre; den laadne Pels havde han knappet op, den stod ud fra hans Krop som et Par Flagermusvinger.

Haren var alligevel ikke d e r, hvor Westerholm havde tænkt, at den var.

Men den m a a t t e jo være i Nærheden.

Og paa én Gang hoppede den ud ved en Kant, hvor man mindst skulde tro, at den kunde være, og rendte lige tilbage igen under Pigtraadshegnet og skraas op ad Bakken.

Og Jægersmanden efter den!

Han hev sin Pels af og hængte den paa en Hegnstolpe og satte saa i Løb op ad Bakken. -- Haren laa oppe paa Toppen, -- den var vist for Resten død nu.

Men det var vel bedst -- for Sikkerheds Skyld -- at give den en Salve, nu, da den var inden for Skudvidde. Han knaldede løs, og Dyret rørte sig ikke.

„Da var 'ed da godt!“

En Følelse af Stolthed og Glæde skød sig op i Man-

dens Bryst. Han havde Lyst til at raabe Hurra og svinge Huen. — Men han dyede sig; — Hurraraab og Huesving indlader man sig kun paa i højtidelige Stunder som 5te Juni og 4de Juli.

Han skred rask hen over Bakketoppen, — en halv Snes Skridt, — saa standsede han.

Den hvide Plet havde faaet en mærkelig bred, udflydt, trekantet Form.

Hm, — det skulde dog vel aldrig være — en Klat Sne!

Jens Westerholm plejede aldrig at bruge Kraftudtryk; han var en mild og gudhengiven Mand, der stod i Menigheden og betalte 14 Dollars om Aaret til Præsten, men alligevel havde han en Følelse af, at Situationen i Øjeblikket fordrede Svovl, da han stod og gloede paa Sneklatten.

Skyerne havde begyndt at samles, og Nordvestvinden svøbte sig isnende om hans Krop.

Men Haresporene stod tydelig i det tynde Snelag langs Plovfuren, og Manden fulgte dem uvilkaarlig. Det vilde da være saa rent spedalsk at spille et Par Timer uden at bringe noget med sig hjem.

Sporene viste mod Vest ned ad Bakken igen, over en mindre Lavning, hvor Vandet stod sidste Sommer og fordærvede Havren, op ad en rund Højderyg med Grusunderlag og mange Sten.

Og der var Sneen blæst væk, og Sporene blev borte.

Westerholm standsede. Skyerne var blevet tunge og blaasorte, de drev dovent over Himlen uden at bryde sig om Nordvestvinden, der pidskede over Prærien, som om det gjaldt Liv og Velfærd.

„Da var'ed da egenlig osse edderspændt“. Han stod og støttede sig til Bøssen og saa' ned efter Farmen, — den blev saa underlig langt borte i den graatunge Luft.

Ja, saa maatte han vel hellere gaa tilbage og hente Pelsen. Han vendte sig og begyndte at gaa. Og da han igen kom ned paa Isen i Lavningen mellem Bakkerne, f a n d t h a n H a r e n !

Den laa med halvaaben, blodig Mund og store, stive Øjne, Vinden flappede det ene Øre frem og tilbage, — det saa næsten ud, som om den var levende endnu.

Men Jens Westerholm blev i samme Stund saa inderlig glad. Han kunde tilgive hvert eneste Menneske paa Jorden, om det saa var Thomas Lykke, der i Efteraaret snød ham med den trepattede Ko.

Han bukkede sig, tog begge Dyrets Bagben i sin højre Haand, slængte det over Skuldrene og gik hjemad med lange Skridt uden at tænke paa Pelsen.

Vinden havde han nu lige mod sig, og det begyndte at sne med smaa, fine, spidse Snekorn, der stak i Ansigtet.

Og saa blev Hænderne da saa isnende kolde, for Vanterne laa jo i Pelslommerne.

Men det var ikketil at tænke paa at vende om og hente Pelsen nu. Om et Øjeblik kunde det træffe at være et frygteligt Vejr.

Bøssen bar han i Albukrogen med Haanden dybt i Lommen, men han maatte skifte hvert Øjeblik.

Han prøvede at løbe, men tabte Vejret og maatte vende sig for at puste.

Og endnu laa Husene saa langt, langt borte, næsten ikke til at skimte gennem Sneen.

Saa lang syntes han aldrig før, Vejen havde været tværs over 160 Acres.

Han stred sig fremad med lange Skridt; Støvlerne pinte om de iskolde Fødder, Benene rystede under ham, og Vinden suste gennem Klæderne, mens store Sveddraaber stod paa hans Pande og næsten frøs til Kinderne.

Hvert Aandedræt var en Pine, hvert Skridt en Overvindelse.

Saa naaede han Halmstakken og kastede sig ned i Læ. Det forekom ham, at om Stakken havde været tyve Skridt længere borte, vilde han være segnet livløs om paa Marken.

Men det gik ikke an at blive liggende derude i Stakken. Han arbejdede sig op paa Knæ og samlede Benene under sig, gav saa et Par Sæt; — men det gik ikke paa den Maade. Saa rullede han sig om paa Maven og rejste sig paa alle fire som en Ko. Men da han skulde samle Bøssen og Haren op, faldt han ned paa det ene Knæ og stødte sig paa den haarde Jord.

Han naaede Køkkendøren, men kunde ikke løfte Klinken. Konen kom og lukkede op.

„Men du Fredsens Forbarmende, Jens! Hvordan er det dog med dig?“ sagde hun.

Manden svarede ikke; han vaklede ind i Stuen, lagde Haren forsigtig paa Bordet, tabte saa Bøssen, der ramlede ned mod Gulvet, og sank om paa en Stol.

Mo'r Westerholm stod lidt og saa' paa Manden, saa fo'r hun ud i Gaarden med et Fad, og lidt efter kom hun tilbage med Fadet fuldt af Sne.

„Kom ned og hjælp mig, Agnes!“ raabte hun op ad Trappen til Datteren. „Vor Fa'r er frossen!“

„Nej, nu har jeg da aldrig kendt Mage“, sagde Dat-

teren, da hun kom ned. Westerholms Ansigt og Hænder blev skrubbet med Sne, til de hvide Pletter gik bort, og den sunde, rødgule Farve kom i Stedet. Saa lagde han Hovedet tilbage og blundede et Øjeblik.

„Træk mine Støvler af“, mumlede han, og hans Stemme var ru og hæs.

Men Støvlerne vilde ikke af, — ikke paa nogen Maade.

„Hent en Kniv, Agnes“, — Mo'r Westerholm var en resolut Kone, naar det skulde være.

Hun snittede og flede i det haarde Læder.

„Du Fredsens Forbarmende!“ sagde hun igen, — „vi maa ha' mere Sne, Agnes“.

Og Fødderne fik en Omgang.

En mild, velgørende Varme skød langsomt over den gennemfrosne Mands Legeme; han vædede de sprukne Læber med Tungen, rettede sig i Sædet og strøg et Par Gange Haanden over Panden, som om han absolut skulde huske noget, han næsten havde glemt.

„Jeg tror, jeg er sulten“, sagde han; „jeg har jo — ingen Kaffe faa't endnu“.

„Ja, nu skal vi straks ha' Kaffe“, sagde Konen hvast, „om et Øjeblik er Middagsmaden færdig“.

„Middag! — ja, saa sandelig, — Klokken manglede kun et Kvarter i tolv“.

Han rejste sig. Kroppen var øm og Fødderne følelsesløse endnu.

Agnes kom ind og begyndte at dække Bord, hun smed Haren ned i Krogen ved Køkkendøren, den slog mod Gulvet med et dødt Skvulp.

„Føj, hvor den lugter“, sagde hun.

Faderen samlede Dyret op og lagde det paa en Stol;

han sad og lod sin Haand glide kærtegnende over det bløde Skind.

„Hvordan kunde det dog gaa til“, sagde Konen, „at du blev saa forfærdelig ødelagt af Kulde?“

„Ja, hva', jeg havde jo ingen Pels paa“.

„Ingen Pels! Jo, virkelig havde du det. Jeg hjalp dig jo selv i den til Morgen“.

„Ja, men jeg trak den af og lod den hænge paa en Hegnstolpe ude paa Marken“.

„Hvor?“

Han sad og lod Haanden stryge Hareskindet endnu, langsomt, som om han stadig tænkte paa noget, han ikke kunde hitte Rede i.

„Hvor?“

„Der nede“, — han pegede, — „mellem vort og Rasmus Becks!“

„Og d e r hængte du din gode Pels, som du har givet 35 Dollars for, — for en skidt Hares Skyld, der ikke er fire Skilling værd“, — hun drejede foragtelig Øjnene ned efter Dyret, der hængte med dinglende Hoved ned fra Stolesædet,

„Den lugter“, sagde Agnes.

Mo'r Westerholm var meget vred; hun færdedes bred og rygrank mellem Stue og Køkken. Manden vidste, at naar Armene krummede ud fra Kroppen og Fingrene strittede, var hun ikke god at komme nær.

Luften i Stuen var lummer, mens Familien spiste. Og da Agnes rejste sig fra Bordet og passerede Haren, rynkede hun Næse og sagde:

„Py-y-y-yh!“

Og saa opløftede Mo'r Westerholm sin Røst:

„Hva' vil du gøre mæ'en?“

„Ja, vi skal naturligvis flaa den og ta' Indvoldene ud og vaske den og saadan noget, — havde jeg tænkt, — og saa ku' vi jo bede Rasmus Becks herop; — det er jo dog saadan lidt ekstra“.

„Ja, — og Anders Hansens og Niels Møllers og Hans Bruuns, — og ka'ske osse Præsten og den ha'le Menighed! Saa ku' vi stille Rad'en op paa Komoden og la' dem gaa forbi og lugte til 'en. De fleste a'dem vilde osse være mætte, naar de had'de faa't en Næsefuld. Hvem had'de du ellers tænkt, der sku' flaa'en og gør'en i Stand?“

Manden svarede ikke, blev bare ved at lade Haanden glide mekanisk over Hareskindet.

„Ja, for jeg vil ikke, og du kan ikke, og Agnes maa ikke. — Og jeg vil heller ikke hverken stege eller koge saadan en slatten Katunge“.

„Doktoren, som jeg tjente hos sidste Vinter“, sagde Agnes, „han sagde, at der kunde træffe og være „Sygdomsbeterier“ i saadan nogen Dyr“.

Jens Westerholm rejste sig, stak sine hosesokkede Fødder i et Par Tøfler, gik ud i Gangen og trak i en Lammeskindstrøje, halede et Par Tøjvanter op af Trøjelommen, og saa tog han Haren i det ene Bagben og gik ud i Gaarden.

Han stod lidt og stirrede ud i Vejret. Sneen fløj i lige Linje, som om den kom fra én eller anden vældig Aabning langt nede i Nordvest og aldrig havde i Sinde at lægge sig fredelig til Jords. Han lænede sig frem mod Vinden, gik med lange Skridt hen til den gamle Brønd, løftede en løs Planke op med den venstre Haand, holdt Haren over Aabningen med den højre og lod den dumpe.

Han hørte et Plask, da den naaede Vandet. — Saa lagde han Planken tilbage og gik over mod Stalden.

Kreaturerne brølede, — de havde jo ikke faaet Vand endnu.

Bandolér-Jens og Københavneren.

Der er ikke et Menneske i London By, der ikke kender Bandolér-Jens og Københavneren.

Det er ikke London i England, her er Tale om, men London, Nebraska; og det sidste London har omtrent lige saa mange Hundrede Indbyggere, som det første har Millioner.

De var næsten uadskillelige Venner, de to — Bandolér-Jens og Københavneren, — og der var dog ikke ét eneste Punkt, hvori de lignede hinanden.

Bandolér-Jens var høj, bredskuldret, rank, havde et velformet, tiltalende Ansigt og et Par store, godmodige, brune Øjne. Københavneren var en lille, mager Mandsling med et Par tynde, skæve Ben, den ene Skulder var nedhængende, den anden stak op mod hans Øre; hans Mund var lille og spids, hans Næse stor og bred. Bandolér-Jens var langsom i sin Tankegang, langsom i sin Tale og langsom i sine Bevægelser. Københavneren fo'r altid om paa sine stilkede Ben, snakkede uafbrudt og bildte sig selv og andre ind, at han kendte alle mulige Haandværk, havde læst alle mulige Bøger og kunde tale alle mulige Sprog.

Deres Venskab blev sluttet paa en af Oceandampene; de to havde Nabokøjer paa Overrejsen til Amerika,

og da Jens blev saa søsyg, at han troede, han skulde dø med det samme, pilede Københavneren om og skaffede Medicin fra Doktoren, Lækkerier fra Køkkenet og Trøstens Ord fra sig selv.

„Se her, Kammerat“, sagde han, „dette hersens Buddingemad reddede jeg derne're i Makketutten, mens den skaldede Kokkesnude vendte Ryggen til. Den er storartet. Smæk'en i Ansigtet!“

Jens prøvede at spise lidt af den kraftige Rombudding, der var bestemt til Passagererne paa første Kahyt; men han maatte standse, da han havde spist et Par Skedfulde.

„Ja, ja“, sagde Københavneren, „saa opsætter vi Dine'ren til en anden Gang. Her er noget af det Draabesprøjt, jeg fik af Doktoren, — det er osse storartet. Kom her! Ho'det op! Ne'er med det! La' rulle, Marie!“

Jens kom omsider paa Benene, og et Venskab paa Livstid var sluttet.

„Hvad hedder du, Kammerat?“ spurgte Københavneren, da han skønnede, at hans Plejebarn igen begyndte at interessere sig for sine Omgivelser.

„Jeg hedder Jens Mikkelsen, men Folk kalder mig Bandolér-Jens“.

„Hvorfor gør de det?“

„Jo, for min Fa'r, ham kaldte de Bandolér-Anders“.

„Ja, men hvorfor gav de den Snegl, du kalder Fa'r, det Øgenavn? Stjal han en Bandolér?“

„Det véd jeg ikke, de kaldte ham saadan, da han kom hjem fra Krigén“.

Københavneren stak Tungen mellem Tænderne og hvislede. Saa sagde han:

„Ligemeget, — det lyder storartet, det er, hvad det

gør. Jeg kalder dig osse Bandolér-Jens; det Navn maa du kunne gøre Lykke med i Amerika“.

Men det varede længe, før Bandolér-Jens og Københavneren gjorde Lykke. — Det er saa vanskeligt at gøre Lykke i Amerika i vore Dage.

For det første var det ikke let at opdrive en Plads, hvor de kunde arbejde sammen.

Og det vilde de.

Københavneren havde en Gang været med at sætte Telefonpæle op, og derfor bildte han sig ind, at han forstod sig paa Elektricitet. De to Kammerater opnaaede ogsaa at faa Arbejde paa et elektrisk Laboratorium; men da Jens allerede den første Dag fik Lejlighed til at levere sig selv et elektrisk Stød, der tog Vejret fra ham i henved 10 Minutter, maatte de vandre videre.

Hver Gang Københavneren blev tilbudt Arbejde paa en Fabrik, men ikke kunde faa Jens med, sagde han:

„No, Sir! Jeg gør'ed skun'te“.

Og ude paa Landet havde Farmerne Brug for den stærke, smidige Jens, men de vilde ikke have noget med Københavneren at gøre.

Omsider fik de Arbejde ved et Jærnbaneanlæg.

Jens tog de haarde Tag, og hans Ven vimsede om. Skulde de to bære en Skinne, saa lagde Jens Skulderen ind under Midten, og Københavneren svassede under den ene Ende.

Men tilsammen udrettede de en god Dags Arbejde, og de kom ind under et fast Arbejdshold med Station i London.

De boede i et Boarding-house, hvor et tysk Ægtepar og en irsk Pige, der hed Bridget, forsynede dem med Kost og Logi, begge Dele af tvivlsom Renlighed.

Københavneren befandt sig udmærket; han havde ikke opholdt sig i London i fire Dage, før han havde sluttet Bekendtskab med en 20—30 Mennesker af blandet Nationalitet; han drak Øl med en Tysker, byttede Kniv med en russisk Jøde, sloges med en Islænder, lod en Polak stjæle hans Pibe og gik i Katolikkirke sammen med en Irlænder; han disputerede med Stamgæsterne paa Beværtningen om amerikansk Politik, som han ikke forstod et Muk af, han sang „Vil du nu bare la' Hønen gaa“ og andre afdankede Revyviser, og blandede Tysk og Svensk og Engelsk og Dansk sammen i den mest hjælpeløse Forvirring.

Bandolér-Jens stiftede ingen ny Bekendtskaber. Om Søndagen gik han for det meste og drev om alene, eller han stod nede ved Stalden og betragtede med kærlige Øjne to store Svin, der aad sig fede i de Levninger, der i Tidens Løb kom til at lugte saa stramt, at Værtinden ikke turde sætte dem paa Kostgængernes Bord.

De to velnærede Svin mindede Jens om hans Hjem paa Sjælland, hvor saadan et Par Individier ogsaa var blevet forkælet med en Overflod af Vaadt og Tørt, for ved Juletid at bøde med Livet for deres Fraadseri.

En Søndag Aften, da Københavneren kom hjem fra „The Star Saloon“ — en Drikkebule, der laa lige over for Logihuset, — fandt han Jens siddende paa Sengekanten.

„Hvorfor snorker du ikke?“ spurgte han.

„Jeg kan ikke“, sagde Jens, „det er rent galt. Vi kommer til at rejse. Jeg kan ikke nære mig mere“.

„For hvad?“

„For hende, Pigen dernede, Brikke, eller hvad det er, de kalder hende; hun render efter mig hele Tiden“.

„Er hun forlift i dig, Bandolér?“ — Københavnerens Øjne spillede.

„Ja, det er hun vel nok. Det var i Eftermiddag, hun kom derned ved Svinestien, og jeg stod dernede ved Soen, og saa bukkede jeg mig ned og kløede hende paa Ryggen?“

„Hvem? — Bridget?“

„Nej, Soen. Men saa kom hun hen og kiggede mig lige ind i Øjnene og tog mig om Halsen og spidsede Munden — — —“

„Gjorde Soen?“

„Nej, Pigen. — Men jeg sled mig da fra hende“.

„Naa, og hvad saa?“

„Ja, jeg vidste jo ikke, hvad jeg skulde gøre“. Og saa bøjede jeg mig ind over Rækværket og trak hende i Øret, saa hun gryntede — — —“

„Gjorde Bridget?“

„Nej, Soen. Men Pigen hun tog mig igen om Halsen, og saa sa'e hun: „*I love you! I love you! I love you!*“

„Ja, hvad Ulykke er der i det? Lad hende love dig. Du kan jo ta' hinner“.

„Nej, det kan jeg ikke, for i Fredags fik jeg Brev fra Petrine“.

„Saa-aa, fik du Brev fra Petrine? Og hvad er saa Petrine for en Skøn-Dejlighed?“

„Hun er vor Nabodatter. Og hendes Mo'r og min Mo'r de vilde ha, at vi skulde ha' hverandre, og saa blev vi saadan forlovede; men saa kom der jo en ny Tømmer-svend til Byen, — han hed Marius, — og saa vilde Petrine ikke ha' mig, for det at hun hellere vilde ha' Marius; og saa rejste jeg til Amerika. Men saa var det, at Marius blev kendt med Lars Ol's Enke, og de blev givt, det

Bridget; men man hørte alligevel aldrig om noget Kæresteri mellem hende og Københavneren.

Sidst i September kom der Brev med New Yorks Poststempel; — Petrine vilde være i London om 5—6 Dage.

„Hør, véd du nu hvad, Bandolér“, sagde Københavneren, „du og Petrine skulde sé at blive splejset samme Aften, hun kommer! Du kender jo nok Baptistpræsten derovre i Gaden, ham med det lange Skæg og det kantede Hoved; — han kan besørge Splejsningen for en ringe Kendelse. For jeg skal sige dig, hun har jo nu „sat“ derhjemme og forliebet sig i dig igen, fordi hun havde det Fotografi med dit kønne Ansigt, men et forbandet Stykke Træ er du jo at snakke med, saa dersom hun fik for lang Tid at betænke sig i, kunde det jo hænde sig, at hun hellere vilde ha' en anden, — jeg vil nu sige mig for Eksempel, — og det kunde du jon'te være tjent med. Se, derfor gaar vi to ud i Morgen Aften, Bando-lér, og lejer de to Stuer over Slagterbutikken, og saa køber vi en Seng og et Bord og et Par Stole og et Spejl og saadan lidt henad Landevejen, hvad der hører til en velrekommenderet Lejlighed. Ikke sandt, du, hva!“

Jo, Jens syntes, det var en udmærket Ide.

Værelserne blev lejet, Møblerne købt, — og saa kom Petrine.

Mødet mellem hende og Jens var ikke rørende. Jens rakte Haanden ud, men fik ingen Ting sagt. Petrine tog den tilbudte Næve, rømmede sig, kiggede til begge Sider og sagde saa:

„God Dag, Jens, — hvordan har du det?“

Men saa tog Københavneren fat. Som han plejede slog han flot ud med Haanden og fortalte saa, at Jens

havde været lige ved at revne af Længsel efter Petrine, og at hun derfor endelig maatte gaa ind paa, at Brylluppet stod samme Aften.

Det tog lidt Tid, før Petrine forstod, hvad det drejede sig om, for Københavneren forsøgte at imponere hende ved at køre sine tre, fire Sprogbrokker endnu værre sammen, end han plejede.

Da Sammenhængen endelig gik op for hende, sagde hun:

„Er det Meningen, Jens?“

„Jo-o, det var jo Meningen“, sagde Jens og saa' ud, som om han ventede med det første at blive halshugget.

„Naa, ja, lad os saa gaa over til den Præst med det samme.

Præsten var en radmager, høj Gentleman med et langt, stridt, graat Bukkeskæg; han levede væsentlig af at vie unge Par, der rendte bort med hinanden fra en Nabostat, hvor Ægteskabslovene forekom dem temmelig skarpe.

„Vie dette Par! Jo, saa gjerne“, sagde han og trykkede dem alle tre varmt og længe i Haanden, saa fo'r han ind i en anden Stue og tog en lang, sort Frakke paa, og da han kom tilbage, strakte han sin lange, benraddede Haand ud mod Jens.

„Tør jeg bede om Deres Marriage-Licence“, sagde han.

„Mit — — — hvad?“

„Deres Marriage - Licence — Ægteskabstilladelse“. Jens og Københavneren saa' paa hinanden.

„Han har ingen“, sagde Københavneren, „men Skidt, kør paa alligevel, jeg indestaar for Følgerne!“

„Det tør jeg ikke, — det tør jeg sandelig ikke“,

sagde Præsten, „der er stor Straf for Forsømmelse i den Retning“.

„Kan saadan et Papir ikke blive hentet?“ spurgte Petrine, da hun var blevet sat ind i Sagen.

„Nej“, sagde Københavneren, det la'r sig skun'te gøre i Dag. Der er 32 Mil til the Courthouse, nej, vi maa opsætte det et Par Dage“.

Præstens Ansigt blev en Smule overskyet; de to Dollars, han næsten havde havt i Haanden, gled længere og længere bort. Han var høflig, men gav ikke Haanden, da han sagde Farvel.

Københavneren foreslog at bese den ny Lejlighed, og Petrine erklærede sig nogenlunde tilfreds. Saa fulgtes de ad over til Tyskerens for at faa noget at spise.

Og det blev hverken den næste Dag eller den næste igen, at Bandolér-Jens blev gift. Petrine gav sig til at gaa til Haande i Køkkenet, og da Bridget en Søndag Aften gik til Baptistpræsten med en rødhaaret Landsmand, gled Petrine ind i hendes Plads.

Hun og Jens nikkede til hinanden hver Morgen, og videre drev de det ikke.

Saa var det igen en Aften, at Jens sad paa Sengekanten, da Københavneren kom hjem efter en Rundtur i Byen.

Han tog den eneste Stol, der var i Værelset, spyttede paa Dørtærskelen og sagde:

„Den er krukkevarm derne're“.

Jens svarede ikke.

„Ja, du har da vel sét, at han Svenskesnuden, Johnson, der ovre fra Beværtningen a' gaar og sla'r Smut med Øjnene efter din Kæreste; det er, hvad han gør, den Rejefanger. Men jeg skal lange ham en Skalle, ska' jeg,

saa han ka' si'e, han har vaaren der, den Loppe“. — „Ja, men Petrine, hun — — — “

„Hun vrænger Øjne efter ham igen, den Ladegaardskandidat. Det er, hvad hun gør, den Bogfinkeunge“. — Og Københavneren spyttede igen saa energisk, at han ramte midt paa Døren.

„Ja, hvad skal man vel gøre?“

„Hvad du skal gøre! Du skal gennemtærsk den spatbenede „Bartender“tryne, det er, hvad du skal“.

„Nej-nej, det har jeg ingen Lyst til“.

Københavneren tændte sin Pibe, slog et Par Slag over Gulvet, tog Kosten og fejede et Spindelvæv ned fra Loftet, saa satte han sig igen og sagde:

„Sælg hende!“

„Hvad!“

„Sælg hende, siger jeg. Du har lejet Værelser og købt Møbler og gaaet og græmmet dig, — det er 150 Dollars værd mellem Brødre. Lad ham betale dem, den Snude, og lad ham saa rende med Siskenen“.

Jens havde en vis medfødt Forretningssans. Han regnede ud, at Petrine fik han sandsynligvis aldrig alligevel, men kunde han faa nogle Penge til Erstatning for „Svie og Smærte“, som der plejede at staa i Aviserne hjemme, saa var det dog en Smule Trøst for det Tab, han led.

„Tror du, det kan lade sig gøre?“

„Lade sig gøre! Det skal lade sig gøre! Du kan gaa hen og „ligge“ dig, min Ven. Før i Morgen Aften skal den Badulje være klaret“.

Og Københavneren var Mand for at klare Baduljen.

Hele næste Dag underhandlede han med Svenskeren, men om Aftenen kom han med en Anvisning paa 107

Dollars. „Jeg har „sat“ derovre i den fedtede Snask hele Dagen“, sagde han, „og to Gange var jeg lige ved at sla' Pandeskallen ind paa den Rasphuskandidat, men nu er Grejerne i Orden, — 150 kunde jeg ikke terpe ud af ham, men 107 har du til 1ste December. — Værst'artig!“

Han summede sig lidt, saa sagde han:

„Og nu, du gamle Bandolér-Sjæl, nu har jeg en storartet Prosjektion i Hovedet. Vi lejer Slagterbutikken undernej'en de to Stuer, vi allerede har. Den gamle Rad af en Amerikanerslagter, han kan'te behandle Kydstykkerne med Behændighed mere. — Saa sla'r du Kreaturerne for Panden, og jeg staar i Butikken og snitter Revlsbenene ud til de fine Ladies. Hva, du! Saa er vi paa Sporet til Millionen!“

Jens betænkte sig lidt, saa greb han sin Vens udstrakte Haand og rystede den.

Og Nytaarsdag blev der hængt et flot Skilt op over Slagterbutikken; der stod:

Gamle Hans Nielsens sidste Jul.

For to Aar siden var Hans Nielsen kommen til Amerika.

Datteren og Svigersønnen havde skrevet efter ham og sendt ham Rejsepenge. De syntes, det var Synd, at han paa sine gamle Dage skulde gaa og slide sig op som simpel Arbejder paa Alstedgaard. Han skulde bare komme over til dem; de havde nok af „denne Verdens Gods“, og han skulde ikke lide Mangel i nogen Maade, „hvad det jordiske angik“.

Hans Nielsen syntes, at Brevet var sært højtideligt; men han mente alligevel, at det var bedst, han tog mod Tilbudet; han havde i de senere Aar været slemt plaget med Gigt og Asthma, og det haarde Arbejde paa Herregaarden begyndte at falde ham besværligt. Ensomt syntes han jo ogsaa, det var i hans lille Enkemandsstue.

Saa solgte han sine faa Ejendele og foretog den lange, besværlige Rejse.

Fader og Datter havde ikke set hinanden i 16 Aar, og de var begge to glade ved at mødes. Svigersønnen havde en stor Farm i en af Mellemstaterne og var velhavende. Hans Nielsen fik sit eget Værelse, net udstyret, med Gyngestol og Tæppe paa Gulvet.

Naar han saa' ud gennem Vinduet, kunde han oversé det meste af Svigersønnens Ejendom.

Ude i Marken færdedes de fede, tunge Stude og de glatte, dovne Malkekøer; Svin i Snesevis tumlede sig i en Indhegning bag Laden, og ude i Gaarden løb smaa, vævre Høns om mellem langbenede, pludrende Kalkuner.

Her burde Hans Nielsen være tilfreds.

I hele sin Levetid havde han havt Lyst til at pusle med Dyr, skønt han aldrig selv var kommen saa vidt, at han var bleven Ejer af saa meget som en Gris; og han havde ikke opholdt sig paa Svigersønnens Farm mere end i 14 Dage, før han kendte hver Gris og hver Kalv, vidste Besked med Hønsenes Rugetid og hentede Ællingerne hjem fra Bækken om Aftenen. Han vandede og fodrede, han gav Spædekalvene Mælk, Svinene Majs og Hønsene Byg; han plantede og vandede og blev saa optaget, at han næsten glemte baade Asthma og Gigt.

Men alligevel var han ikke tilfreds, — ikke helt.

Først var der Børnene. — Han havde glædet sig saa urimeligt til at snakke med de tre Knægte, tage dem paa Skødet og lege med dem.

Og tre raske, kønne, kvikke Drenge var det. Men der var noget ved dem, som Hans Nielsen ikke forstod, og som han ikke kunde „færdes“ med. Der var noget rastløst, forsorent over dem, og naar de legede ude i Gaarden, skreg de, som om de havde en Kniv i Halsen.

Og saa talte de det fremmede Sprog, som den gamle Mand ikke forstod.

De kunde jo nok tale Dansk, talte det ogsaa — for det meste — med Moderen; men det skete paa en egen, tvungen Maade, og saa snart de havde Lejlighed, slog de over i Engelsk.

Svigersønnen var en lille, mager Mand, med tæt, langt, rødligt Fuldskæg og lyst, filtret Haar. Han var

mellem 30 og 40 Aar gammel, men saa' ud, som om han var nærmere de 60. Naar han gik, bøjede han sig stærkt forover og satte Fødderne bredt til Jords i en ubehjælpssom, haltende Gang. Han talte ikke meget og brugte mange fremmede Ord og Udtryk, naar han endelig skulde sige noget.

Datteren, der hjemme i Danmark havde været en køn, slank Pige, var nu førlig, rundrygget, graa i Ansigtet, og hun havde allerede dybe Furer ved Øjne og Mund. Til Hjælp i den store Bedrift, der efter Hans Nielsens Mening, fordrede mindst fire Karle og to Piger, holdt Svigersønnen kun en Knægt paa en 17—18 Aar. Derfor blev meget forsømt, og meget gik til Spilde.

Arbejdet fik aldrig Ende. Der var ingen lille, hyggelig Hvilestund efter Maaltiderne, og Syslingen trak ud lige til Sengetid.

Og saa var der det, at Datteren havde „forandret Tro“. Hvad det egentlig var for en Sekt, hun og hendes Mand hørte til, blev Hans Nielsen aldrig klog paa, men det endte paa —„ister“, og det fyldte deres Liv med en ejendommelig tvær Surhed, der bed sit Mærke i al deres Vandel og Tale. De sagde f. Eks. aldrig: „Vi har en god Høst i Aar“, men „Himlens velsignede Herre har forundt os en rigelig Høst“. Skulde Manden til Byen med et Læs Svin, sagde han: „Paa Torsdag tager jeg Svinene til Byen, om det er den gode Guds Vilje“. — Baade før og efter Maaltidet fremsagde han lange Bordbønner med megen Dræven og mange Sukke. Naar Talen var om Naboerne, blev der draget stræng Grænse mellem „de omvendte“ og „de andre“.

Denne Kristendom stødte Hans Nielsen. At man kaldte sig selv „omvendt“ og regnede sig til „den lille

Flok“, samtidig med at man i trist, slidsom Gerrighed dræbte sine kraftigste Aar og forsømte sine Børns Opdragelse og Udvikling, det gik over hans Forstand.

En livlig Natur havde han altid været. Høstgildet paa Alstedgaard og de store Højtider havde været Forryngelseskilderne i hans Liv.

Derfor blev han skuffet, da der om Efteraaret intet Høstgilde blev holdt hos Svigersønnen.

Men værre blev det, da Julen kom. Ingen Bagning og Slagtning, ingen forventningsfulde Miner; ingen Højtidsstemning i Luften.

Og da han udtrykte sin Forbavselse, gjorde Datteren ham opmærksom paa, at dette med Herrens Fødselsdag var noget, som de „Gammelland“s Præster havde hittet paa. „Hyrderne var jo paa Marken, da Engelen kom“, sagde hun, „og det véd vi da nok, at de ikke er om Vinteren“.

„Det kan der kanske være noget om“, mente Faderen; „men alligevel er det en køn Skik med saadan en Helligdag —“

„Jamen, der staar ikke noget om Julen i Guds Ord“, sagde Datteren lidt hvast, og hun fortsatte, som om hun læste op af en Bog: „I seks Dage skal du gøre dit Arbejde, og paa den syvende skal du holde Hviledag; — se, det er Guds eget Ord og Bud, og andre Helligdage kender vi ikke i vort Hus“.

Hans Nielsen indlod sig ikke paa videre Disputeren. Da Juleaften kom, lukkede han sig inde paa sit Værelse, nynnede en Salme og gik i Seng.

Men han maatte tilstaa for sig selv, at han var utilfreds med Tilstandene i den nye Verden.

Og som Tiden gik, kom han til at længes.

Han længtes efter at grave Grøfter og meje Rug — for bag efter at hvile sine mødige Lemmer ved Middags-søvnen, eller muntre sig ved Høstgildet. Han længtes efter de tykke Fedtebrøds-Mellem-mader — for bag efter at nyde Højtidsaftenens Risengrød, Ribbenssteg og Æbleskiver.

„Der er ingen Fornøjelse ved at leve godt herovre“, tænkte han, „hvor man faar Kød og Rødbeder og Kartofler hver Dag“.

Han væmmedes ved de lange Bordbønner og de mange Sukke, og han længtes efter den hvælvede Kirke derhjemme og den gamle, hvidhaarede, milde Provst.

Længslerne gjorde ham svag og mat. Han mistede Lysten til at pusle med Stude og Svin; og han satte sig oppe paa sit Kammer og saa' ud over de firkantede, vide, flade Marker.

Og da Julen nærmede sig igen, var han træt af den ensformige Udsigt over den aabne Prærie. Han laa i Sengen og tænkte og tænkte.

Han tænkte paa sit Barndomshjem med den lille, gamle Bilæggerovn og det ujævne, hullede Lergulv. Hans Forældre var Fattigfolk, og han maatte ud med Posen; men naar Højtiden kom, var der alligevel Raad til en Flæskesteg og et Par Æbleskiver. Det dirrede i ham endnu, naar han tænkte paa den Festglæde, der laa over Stuen under Maaltidet; han fik Taarer i Øjnene, naar han tænkte paa, at han og hans Søsken den Aften trykkede Faderens og Moderens Haand og sagde Tak for Mad.

Og Tanken førte ham videre.

Han tjente paa Herregaarden som Forkarl; det var h a m, der gik foran med Leen i Høstens Tid, det var

ham, der løftede de tungeste Sække; men det var ogsaa ham, der var Forsanger, naar Herskabets Skaal blev udbragt, og det var ham, der dansede første Dans med Stuepigen, Sofie, der siden blev hans Brud.

Sofie!

Ja, hun var ham en trofast Hustru. Tiderne blev trange; han maatte med i Krigen og fik et Knæk, som han sent forvandt; det blev smaat med Fortjenesten og smaat med det daglige Udkomme. Men naar Højtidsaftenen kom, bredte Sofie en skinnende hvid Dug paa Bordet; og da Datteren — deres eneste Barn — voksede op, havde de hver Juleaften en grøn Gren i Stuen med nogle faa Lys paa og lidt Bolcher i kulørt Papir.

Aa, hvor den lille straaledede!

Ja, saa svandt jo Aarene. Sofie blev baaret op paa Kirkegaarden, og Datteren rejste til Amerika.

Men selv i hans Ensomhed glemte han ikke den hellige Aften. Lidt af Juleglæden fandt Vej til hans fattige Stue — — —

Hans Tanker gik i Staa, som et Ur, man har glemt at trække. Han sukkede og saa' ud over den store Landebygning.

Ja, her var Velstand og Gildesmad ved hvert Maaltid, men ingen Festdag!

Dagen før Juleaften blev Hans Nielsen meget syg, og den danske Doktor blev hentet.

Men der var intet for ham at udrette.

„Livet ebber ud“, sagde han alvorligt; „Naturen kræver sin Ret“.

Og den varmhjærtede Doktor tog den gamle Mands Haand og saa' ham ind i Øjnene.

„Farvel, og glædelig Jul!“ sagde han.

Hans Nielsen smilte. Det var første Gang, han hørte disse Ord i det fremmede Land.

Hele næste Dag laa han med et lyst Smil om Munden.

„Jeg kan høre Musik“, sagde han.

Og da Mørkningen kom, da den begyndte, den store, rige Aften, der er viet til glad og lykkelig Barnejubel, da Himlens og Jordens Herre sendte Julens Engel ud for at give Klang i Klokkerne og Fryd i Menneskenes Stemmer, da rejste gamle Hans Nielsen sig op og bredte sine Arme ud, som om han tog én af sine Kære i Favn.

Saa lagde han sig tilbage og lukkede de trætte Øjne.

Men Mørket blev tættere og tættere. I By og paa Land, i Skov og paa Prærie blev Lysene tændt i Menneskenes Huse.

Og Julens Engel fløj hjem til sin Herre og Mester. Alt var rede til Fest, — og gamle Hans Nielsen var ikke blevet glemt.

Bicyclen.

Det var i Begyndelsen af Firserne, at der kom en „Profet“ til Nyrup Overdrev.

For Nyrup Overdrev havde i mange Aar været et Mekka for Methodister, Baptister, Evangelister, Adventister og andre — ister —. De spredte Huse laa ensomme mellem høje Bakker, langt fra Sognekirken og langt mellem Naboer.

„Profeten“ var henved et halvt Hundrede Aar, høj, mavefør og meget kalveknæet; han var skaldet langt om i Nakken, og den ubetydelige hvidgule Haarkrans, han havde tilbage, var stadig i Fældningsperioden og dalede ned over hans Skuldre og langs ned ad Ryggen, saa han mindede om en Staldkarl, der varetager et Par ældre gule Hestes Tarv ved Foraarstid. Han havde langt, guldgraat Fuldskæg, der svajede op og ned, frem og tilbage, naar han talte, som en tør Græstot i Hvirvelvind. Og „Profeten“ talte meget og med Salvelse.

Lars Nielsens Kone, Karen Marie, var den første, der tegnede til at blive „Discipel“. Hun havde en Gang været paa Vej til at blive Methodist, uden at det blev til noget; men hun havde faaet en „Vækkelse“, og siden den Tid havde hun det med at rokke med Overkroppen og stønne, naar hun hørte en „Prædikant“.

„Profeten“ sang:

„Kom til Utah, du Menneskesjæl,
Der er al Ting vel, ja vel.
Der er Landet, som flyder med Mælk og Honning,
Der vil du faa det som en Konge eller Dronning.

Kom til Utah, du fattige Mand,
Der du dig ret fornøje kan.
Der er der al Tid stor Fryd og stor Glæde,
Der maa man smile og aldrig græde“.

Karen Marie syntes, hun aldrig i sit Liv havde hørt noget saa dejligt. Hun var rede til — hvad Tid det skulde være — at rejse til Zion med „Profeten“.

Men Lars Nielsen var mere sindig i Vendingerne.

„Jeg er bange for, at den Profet er en Spekkelanter“, sagde han.

Og det var først, da han blev budt 8000 Kroner for Huset og de elleve Tønder Land, at han bestemte sig til at vove Forsøget.

„Man kan da, om det skulde gaa rent revnende galt, komme hjem til Nyrup Overdrev igen“, sagde han, da han gik om Bord i København med Kone og eneste Barn, en Dreng paa 9 Aar.

Paa Overrejsen gik han og „obselverede Profeten“, og da han naaede New York, erklærede han, at han var „færdig med det Mormonkram, for den skævbenede Profet er ikke andet end en Svinehas, der vil ha' Fingre i vore Skillinger. Jeg vil ikke med til Mormonlandet. Jeg vil ned til min Halvbroder i Jowa“.

Karen Marie græd og dominerede og bad og tog paa Vej, men Manden var ikke til at bevæge.

„Enten rejser vi til Jowa“, sagde han „eller ogsaa vender vi om og rejser tilbage til Nyrup Overdrev“.

Det sidste vilde Karen Marie i Grunden helst, men hun syntes, det var saa „sjenerligt“ at rejse til Amerika og komme tilbage igen paa fire Uger.

„De vil grine a' vos“, sagde hun.

„Det vil de, — i høj Grad“, sagde Profeten.

„Ja—a“, sagde Lars, „men jeg vil nu hellere *grines* ud i Nyrup Overdrev end *sultes* ud i Mormonlandet“.

„Landet flyder med Mælk og Honning“, citerede Profeten.

„Ja, det si'er du jo. Men det er bare Profeterne og Lærerne og Forstanderne og Apostlene, der faar Mælken og Honningen, vi andre kommer til at nøjes med Vallen og Vokset“, sagde Lars. „Men det er nu ligemeget, for nu gaar jeg ind og køber Billet til Jowa til mig og Sønnen. Vil du saa rejse med Profeten til Mormonlandet og blive Profetinde Nummer fire — for jeg er blevet klog paa, at han har tre i Forvejen — saa vær'sgo!“

Karen Marie græd salte Taarer, men hun fulgte alligevel med sin Mand og sin Dreng.

Og Skillingerne passede akkurat til at købe 160 Acres af Iowas bedste Jord. Men Lars Nielsen blev alligevel aldrig „Amerikaner“.

Før sin lange Udfærd havde han aldrig været længere fra sit Hjem end i Holbæk, hans nærmeste Købstad; og hele Amerikarejsen var kommen saa pludselig over ham, at den ikke havde sat sine Spor i Udvidelsen af hans aandelig Horizont.

Hele Forskellen var, at han nu dyrkede et Areal, der var mere end tolv Gange saa stort, som det han plejede at drive hjemme paa Sjælland. Men Kost, Klæde- dragt og hele Adfærd forandrede han ikke. Og da han var en af disse rastløse Naturer, der bliver syge, naar de

arbejder langsomt, blev han lidt efter lidt en velhavende Mand.

Sønnen, Søren, var tarvelig begavet, og hans Undervisning blev adskilligt forsømt. Naturligvis sendte Forældrene ham til Skole, som de var vant til hjemme fra; men han naaede ikke længer end at komme otte Gange gennem den første Halvdel af „Harpers First Reader“.

Det var nemlig Skik dér i Distriktet at skifte Lærerinde hver Termin; hver af Lærerinderne begyndte for fra med Søren, og da der var otte af dem i hans Skoletid, blev Resultatet, at han kom lige saa mange Gange gennem Halvdelen af den amerikanske Visdoms første Bog.

Gamle Anders Nielsens Ordforraad var ikke rigt, Sørens blev fattigere. Af Engelsk fik han lært at sige: „Get up jou rascal!“ til Hestene, og „Dam it!“ naar der var noget, der kom ham paa tværs. Af Dansk maatte han nøjes med de Smuler, der faldt fra Forældrenes tarvelige Bord.

Høflighedsformer anvendtes ikke i den Anders Nielsenske Husholdning; i Almindelighen tiltalte man hinanden i Bydeform. Sad man f. Eks. til Bords, hed det: „Gi' mig Brødet!“ eller: „Jeg vil ha' én'it Stykke Kyd!“

Søren sled trolig og uden Løn i Arbejdet paa Faderens Farm; hans højeste Ønske strakte sig ikke ud over en trebladet Lommekniv og et Par langskaftede Støvler.

Men saa var det en Aften, da han spiste Nadver sammen med Forældrene, at han pludselig sagde: „Kan I gætte, hvad jeg vil ha'?“

„Næ—e—ej“, sagde Moderen.

„Jeg vil ha' en Bøjsikkel!“

Havde han forlangt et Jordskælv eller en Lynstraale, kunde de Gamles Forbavselse ikke have været større.

„Hva' æ'ed, du vil ha'?" sagde Faderen og lagde Skeen.

„Er det no'ed man kan æde?" spurgte Moderen.

Søren havde ondt ved — med sit fattige Oplag af Ord — at give Forældrene et vagt Begreb om det to-hjulede Maskineri, hans Hjertes Hu stod til.

Men da det endelig stod Moderen nogenlunde klart, sagde hun:

„Nej, aldrig saa længe mine Øjne er aabne, skal du faa Lov at sætte dig op paa saadan en Himstregims“.

Lars Nielsen sad og grundede. Fra den Dag af, da han skilte sig fra Mormonprofeten, havde han fundet, at den bedste Maade at bevare Freden i Huset paa, var at sige Ja, naar hans Kone sagde Nej. Han bemærkede derfor sindig:

„Ja—a, jeg vé'ed skutte, Søren har jo gjort Karls Arbejde her paa Farmen i mange Aar, og aldrig faaet noget saadan for'ed! Naar han nu har faa't Lyst til saadan en Tingest, saa ku' vi da gjerne la' ham faa'en, om ogsaa den koster en 5—6 Daler, eller kanske en 7—8“.

„Herregud, Lars“, sagde Konen grædefærdig, „vil du da ha', at vort eneste Barn skal „killes?“ — Hendes Nabokone var stiv i Engelsken, og fra hende havde hun adopteret enkelte Ord.

„Lige meget derom!“ sagde Manden og satte Knoerne i Bordet. „han skal ha' en enten du saa piver eller synger“.

Dermed var Sagen sluttet, og næste Morgen kørte Fader og Søn til Byen.

Men gamle Lars Nielsen havde nær faaet et Slagtilfælde, da han hørte Prisen paa Bæstet. Og havde det ikke været, fordi mange Aars Praksis havde lært ham

at lade Handling følge paa Ord, naar han og hans Kone havde havt en Meningsudveksling, vilde han sikkert have ladet Købmanden beholde Maskineriet.

En 5—6 Daler! Jo — o, den kostede fem Gange saa meget!

„Hvorfor er du egenlig saa opsat paa at faa saadan et ledeligt Skabrak?“ spurgte den Gamle, da de kørte hjem.

Men det vilde Søren ikke sige, og det havde han sine Grunde til.

Han var nemlig blevet forelsket.

Hos Isenkræmmeren inde i Byen tjente en Pige, der hed Amalie Mortensen, og hun havde gennem Vinduet og tværs over Gaden — uden selv at ane det — stukket Ild i Sørens unge Hjærte.

Amalie Mortensen tog sig for Resten ogsaa bedst ud — gennem et Vindue. — Hun var af Slægt og Venner blevet „sendt“ til Amerika.

For det er ikke alene fordrukne Studenter, mislykkede Seminarister og upaalidelige Kontorbetjente, der maa til Amerika.

Det overgaar ogsaa det svage Køn.

Hvis det havde været Skik og Brug i Danmark at anlægge Søgmaal paa Grund af „Brud paa Ægteskabsløfte“, vilde Amalie Mortensen have paadraget sig en Mængde Processer.

Nu var hun, som sagt, blevet sendt til Amerika. Hun var 27 Aar — sagde hun selv, — saa' lidt ældre ud, og gjorde ingen Hemmelighed af, at hun længtes efter et fredeligt, hyggeligt Hjem, og hun havde af den Aarsag begyndt at interessere sig for ældre Ungkarle og yngre Enkemænd.

For hendes Skyld var det, at Søren fik sin Maskine. Han løftede forsigtig sin nye Ejendom af Vognen, da han kom hjem, og bar den ind i Vognporten.

Moderen kom ud i Døren og saa' til.

Lars Nielsen satte Hestene i Stalden og vilde gaa ind til Sønnen.

„Kom ette for nær!“ raabte Karen Marie, da han nærmede sig Døren.

„Tror du, den kan slaa bag ud?“ spurgte Manden tørt.

„Ja, hvem véd, hvad saadan et Utosk kan hitte paa“. Karen Marie listede sig ind med tunge Anelser om forestaaende Ulykker.

Da det mørknedes, trak Søren sin Tohjulede om bag Laden, hvor fra en Vej skraanede jævnt nedad mod Majsmarken.

Han kom ikke tilbage, før Forældrene var i Seng; men det viste sig om Morgenen, at hans venstre Kind var slemt mishandlet, at han manglede Hud paa alle Knøerne, og at begge Knæerne var ude af hans Bukser.

Næste Aften trak han igen af Sted med sit balstyrige Køretøj, og den følgende Morgen havde en Fortand subtraheret sig af hans Gebis, men til Gengæld var Næsen blevet multipliceret med to.

Moderen græd, og bad ham endelig „kvitte“ (et andet af Nabokonens Yndlingsord); men Søren hængte i, og tredie Morgen stillede han med en Albu ude af Trøjen og et halvt afrevet Øre.

Nu begyndte Faderen ogsaa at blive ængstelig; men Søren var standhaftig; han vilde lære den Kunst eller sætte Livet til i Forsøget.

I gamle Dage drog Ridderne i Kamp for den Kvinde,

de elskede, og de bildte sig ind, at de var — rent ud sagt — nogle Satans Karle.

Men Lars Nielsens Søren gjorde mere end drage i Leding til fremmede Riger og Lande.

Han lærte at ride paa Bicycle!

For det var hans Livs vildeste Drøm, at han i susende Fart vilde ride forbi de Vinduer, som Amalie sad bag ved.

Hvad der saa skulde følge videre, anede han ikke. Længere mægtede hans Elskovslængsler ikke at føre ham.

I 20 Dage kæmpede han med Uhyret, som St. Jørgen med Dragen; og han kom, som samme hellige Mand, saa temmelig uden Skade ud af Kampen, naar man ikke vil regne med en forstuvet Skulder og tre lemlæstede Fingre.

Men tre Ugers Dagen efter sit første Forsøg red han — som en anden Aleksander — paa sin Bukephalos op for Forældrenes Dør og spandt ad Byen til, mens de Gamle saa' efter ham med duggede Blikke.

Helt ind til Byen vovede han sig alligevel ikke; — for han nærede en vis Tvivl om Ridetøjets Paalidelighed.

Forhjulet havde den nederdrægtige Vane, at det lige paa én Gang kunde blive kulret og gøre en Vending til den ene Side, saa Søren dejsede ned paa Jorden.

Hver Aften red han op mod Byen; men hver Gang vendte han om.

Det store Ridt, — det, der skulde gøre hans Lykke, — det vovede han ikke.

Men saa kom Tilfældet ham til Hjælp.

En Søndag Eftermiddag foretog han sin vante Tur, og netop som han havde naaet Toppen af en Bakke, opdagede han en Kvindeskikkelse. — Det var hende!

Hans første Tanke var at vende om øjeblikkeligt; men Farten havde allerede begyndt at gaa ned ad Bakke, og det var ham umulig at standse.

Altsaa, — nu eller aldrig.

Ildrød i Hovedet, med vilde Øjne hjulede han ned ad Bakken, medens de tykke Skanker pumpede op og ned og næppe kunde følge Pedalerne.

Nærmere og nærmere kom han Amalie, der langsomt promenerede ved Vejsiden.

Nu var han lige ud for hende!

Og saa, — ja, saa gjorde Forhjulet én af sine Vendinger; og førend Amalie havde faaet Tid til at give saa meget som et Hvin fra sig, overfaldt Uhyret hende, saa hun hurtigt og lidet yndefuldt satte sig paa den haarde Vej, medens Søren, som en Klat vaadt Ler, dalede ned i hendes Favn. Hjulene lagde sig til Hvile en halv Snes Fod fra det omfavnende Par.

Nu havde Søren unægtelig Lejlighed til at hviske sin Tilbedte de Kærlighedsord i Øret, han saa længe havde gemt paa; men Stakkelen manglede fuldstændig Øvelse i det Kapitel, og da hele Begivenheden var kommen saa hovedkulds over ham, var han ikke Mand for at finde andre Udtryk for sine Følelser end sit Yndlingsord: „Dam it!“

„Amalie havde Øvelsen, men hun var ikke i Humør. Det, hun sagde, lød nærmest som: „Klodsede Bondelømmel!“ mens hun sled sig løs, børstede det værste Støv af sine Klæder og gik videre med Næsen til Vejrs.

Søren gik hen til sit invalide Befordringsmiddel og foldede Hænderne, mens hans Blik fulgte den bortdragende Kærlighedssol.

Men oppe fra Bakketoppen havde Byens danske

Maler og gode Hoved været Vidne til Sammenstødet. Da han mødte Amalie, sagde han:

„Næste Gang den Fyr falder i dine Arme, Amalie, saa skulde du beholde ham. — Kan du sé derovre mod Vest — den pæne Farm med Træerne om. — Den ejer hans Fa'r kvit og frit, og Penge til. Og Søren er eneste Barn“.

Og Maleren gik videre nedad mod Byen; men Amalie blev staaende og saa' efter Søren, der med sænket Hoved trak sin Ganger ind mod Byen for at faa den repareret.

Kort efter vendte hun om.

Det lykkedes hende ogsaa at naa Byen, før Søren havde sine Hjul i Orden, og da hun traf ham, standsede hun, slog Øjnene blystomt mod Jord og sagde:

„Jeg be'r om Forladelse, fordi jeg stillede mig i Vejen for din Bicycle“. — Hun saa op, og hendes Øjne gik tværs igennem ham.

Søren mægtede ikke at svare.

Hun bad ham om Forladelse. Hun, som — — —

Han kunde have kastet sig paa Knæ for hende.

Men Amalie vidste, hvordan saadan et Tilfælde skulde behandles; og før de skiltes, havde de aftalt, — eller rettere hun havde fortalt ham, — hvor og naar de igen skulde mødes.

Amalie trak Søren hen ad Gaden, hun drejede om Hjørnet og ind i Isenkræmmerens Baggaard, hvor hun slyngede Armene om hans Hals og trykkede et Kys paa hans Mund.

I sin forfjamskede Lykke var Søren lige ved at sige: „Dam it!“

Men efter den Begivenhed vovede han sig alligevel helt ned til Byen.

Og i Isenkræmmerens Spisestue hviskede den snu Eva ham alle de kendte Formularer i Øret, mens han i blid Henrykkelse stod og gned sig op og ned ad en Dørkarm.

Men en velvillig Sjæl aflagde de Gamle et Besøg og hviskede dem et Par Ord i Øret baade om Søren's hyppige Bybesøg og Amalies tvivlsomme Rygte.

— For der er velvillige Sjæle ogsaa i Amerika. Og for en Gangs Skyld var Lars Nielsen enig med sin Kone. — Den Historie skulde forpurre.

Da Søren i varm, højtidelig Stemning kom hjem om Aftenen, ventede der ham en længere Overhaling, og Faderen bar selv den Tohjulede op paa Loftet og satte den i en Krog.

Dermed troede Søren, at der var slaaet Laas for alle fremtidige Udflugter paa Kærlighedsstien, og at der ikke var noget at gøre ved den Ting.

Men Amalie var ikke af den Slags Generaler, der opgiver en Slagplan ved det første Nederlag.

Hun vidste, at Søren om Efteraaret skulde køre hans Sæd til Byen, da den Gamle paa Grund af Faderens „Lændevine“ ikke kunde taale at køre.

Da Søren kom ind med det første Læs Sæd, stod Amalie foran Elevatorbygningen.

„Er vi ikke forlovede mere, Søren?“ spurgte hun.

„Jo—o, det er vi vel nok; — men se, min Fa'r, han si'er“ — —

„Og du har jo lovet at gifte dig med mig, — har du ikke?“

Til dette Spørgsmaal kunde Søren godt have svaret

Nej; det var nemlig hende, der ved forskellige Lejligheder havde forsikret, at hun gjerne vilde gifte sig med ham; men da han manglede Evne til at benægte nogenlunde bestemt fremsatte Paastande, nøjedes han med at sige:

„He—ja, — jeg ve'ed ette“.

„Hvad for noget! Har du ikke lovet at gifte dig med mig! Vil du kanske gaa fra dit Ord! Hvad?“

„Næ—ej, — Nej!“

„Naa, saa er det vel bedst, vi faar Sagerne i Orden med det samme“.

Hvad det var for „Sager“, der skulde bringes i Orden, forstod Søren ikke; men da Sæden var læsset af, kravlede Amalie op i Vognen til ham og sagde:

„Nu kører vi op til „Courthuset“.

„Hvad mon vi skal dér“, tænkte Søren, „det er jo ikke Tid til at betale Skatter og Afgifter nu“; — men han lystrede alligevel.

Paa „County Clerkens“ Kontor blev de nødvendige Papirer — efter en kort og hviskende Samtale mellem Amalie og vedkommende Embedsmand — bragt i Orden i en Ruf, og de uundgaaelige „a Dollar and a half“ betalte Amalie uden at blinke.

Saa gik de ned ad Gaden igen.

Stakkels Søren var allerede saa fortumlet, at han fulgte med som et Offerlam.

Over en Dør stod: „E. Williams, Justice of the Peace“.

„Der skal vi ind“, sagde Amalie.

Den værdige Fredsdommer trykkede Næven og saa' lykkelig ud. Amalie hviskede et Par Ord i Øret, stak ham to Dollars i Haanden og stillede sig hen ved Siden.

af sin Udvalgte. Dommeren tog en tyk Bog og læste noget op, som Søren ikke forstod et Muk af.

Pludselig standsede Embedsmanden og saa spørgende paa Manden.

„Du skal sige Yes“, hviskede Amalie og kneb ham i Armen.

„Ja—e—yes!“ sagde Søren forskrækket.

Dette gentog sig et Par Gange, og saa var „Handlingen“ forbi.

Med den Ro, som hele Tiden havde udmærket Amalie, satte hun sig op i Vognen.

„Nu er vi jo gifte, Søren“, sagde hun i samme Tone, som om hun havde fortalt ham, hvad Vejr det var, — „og nu kører vi hjem til dine Forældre“.

Det gav et Ryk i Søren.

Gift! — var det ham, Lars Nielsens Søren, der var gift? — I Tankerne famlede han efter et Kraftudtryk, der kunde staa paa Højde med Situationen; men Evnen svigtede ham. Han svippede med Svøben efter den nærmere Hest og sagde: „Get up, you rascal!“

Da Parret kom hjem, og Amalie med rolig Værdighed præsenterede Vielsesattesten, slog Karen Marie Hænderne mod sine Knæ og sagde:

„Var det ikke nok det, jeg sagde, Fa'r, at det Instrument vilde gøre en Ulykke paa Drengen!“

Men Bicyclen stod glemt og støvet oppe paa Loftet, hvor Lars Nielsen i sin Tid satte den!

Karen Marie tog igen fat paa Salmerne, ikke Mormonsalmer, men dem i den rigtige Salmebog, som hun lærte i sine Skoledage.

Hun behøvede ikke at bryde sig noget om Husvæsenet. Den raske, flinke Sønnekone besørgede det hele; og endda fik hun Tid til at hjælpe sin Mand i Sæd og Høst.

De to Gamle gik og nussede om i stor Glæde mellem en Flok Børnebørn, til de blev kaldt ud paa en længere Rejse end den, der i sin Tid gjaldt Mormonlandet.

Sørens og Amalies ældste Søn lignede sin Fa'r, kun var han tyndere og mere langbenet; men hans Ønsker og Begær gik i mange Aar ikke ud over Farmen og Høvederne. Og det varede længe, før hans Moder opdagede de Symptomer, hun selv var kendt med fra sin Ungdom.

Men saa var det en Sommeraften, hun kaldte sin Mand ind i Dagligstuen.

„George er forelsket“, sagde hun.

„Saa - aa, er han det?“ sagde Søren.

„Ja, han er, og det er i Tømmerhandler Clausens Datter“.

„Naa, ja, ja“, mente Søren, „det er da ellers ogsaa Byens rigeste Mand“.

Amalie smilede, — det havde hun vist længe.

„Men vi kommer vel til at gøre lidt for Drengen?“

Søren mindedes det Offer, *hans* Forældre havde bragt. Cyclen stod jo endnu der oppe paa Loftet.

„Og den er s'mænd saa god som en ny“, sagde han, „vi kan ta' den ned og støve den af og pudse den op, og kanske vi skal la' Maleren lakere den, og“ — —

„Nej, Søren“, sagde Amalie og lagde sin Haand paa hans Skulder, du kommer til at købe ham saadan et „Automobilium“.“

Søren havde set Byfolkene futte forbi i de moderne Køretøjer; han havde hørt de hæse „Honk! Honk!“ og de forkølede „Tut! Tut!“ han var kendt med Gasolin-

stanken, der fulgte dem, — og han forstod ikke straks Sammenhængen mellem Georges Kærlighed og de futtende Uhyrer. Men saa mindedes han Begivenheden fra Bakkeskrænten i hans egen Ungdom.

„Ja, men tror du osse, at det kan gaa an, Amalie?“ sagde han.

„Hvilket?“

„Jo, om han nu kører ud, og saa han møder hende, og „Mobilet“ ta'r Magten fra ham og farer ind paa hende“ — — —

„Nej, saadan gaar det slet ikke til i vore Dage, Søren. Nu kører George en Eftermiddag op for Døren og inviterer Mabel ud paa en Køretur. Saa kører de op til Parkanlægget, og *der* bliver der noget i Vejen med Maskineriet, saa maa Søren telefonere ned til Byen efter en „Expert“; og mens de saa venter paa ham, gaar de omkring og nyder Udsigten. Og saa sidder de lidt paa en Bænk, — og saa bliver det Aften — og Maaneskin — og saadan noget. Forstaar du det saa?“

„Næ—ej“.

„Naa, — ja, det kan ogsaa være ligemeget. Men jo før du faar „Aumobiliumet“ jo bedre, for Mabel er en Pige, der er Rift om.“

Søren sad og grundede.

„Det er ligegodt fælt, saa Verden gaar fremad“, sagde han, — „naar nu George og Mabel bliver gift og faar en Søn, og han bliver gammel nok til at blive forelsket, hvad tror du saa, han skal ha’?“

Og Amalie betænkte sig ikke. Hun vendte sig i Døren, da hun gik ud, og sagde:

„En Flyvemaskine, naturligvis!“

Livsstraf.

Jeg sad en Aften hos den gamle, rare, danske Præst i Chicago.

Og Klokken blev ti, og jeg burde gaa, men fik ikke Lov.

For Præsten var i det Humør, at han fortalte og fortalte.

Til *ham* var de kommen, paa *hans* Dør havde de banket, disse mislykkede Genier, disse skæbneforfulgte Individer, disse Candidater, der ikke fik Embede, disse Studenter, der faldt til Eksamen, disse Kunstnere, der aldrig blev berømte, disse Købmænd, der gik fallit; — til ham var de kommen, naar der ikke var Raad eller Hjælp eller Trøst eller Udvej paa nogen Kant.

Om alt dette fortalte den gamle Præst.

Saa ringede Dørklokken, og Præstens Datter gik ud og lukkede op.

Det var en „Soldat“ af Frelserarméen med et Brev.

En „Officer“ havde fundet en dansk Mand i et „Tic-Cents-Logi“ paa „Clark Street“, Manden var døende og ønskede at tale med den danske Præst.

„Naa, — ja, saa maa man ud paa Farten. Det havde unægtelig været rarere at gaa i Seng, men „so geth's in der Welt“, som Tysken siger, og saadan er Verdens Gang for den danske Præst i en Storby“.

„Maa jeg gaa med?“

„De! — ja, det maa De naturligvis gærne. Jeg troede ellers, De hellere vilde hjem og i Seng. De har set noget klatøjet ud i den sidste halve Times Tid“.

„Jeg! Næ—ej, — jeg har slet ikke været søvnig, — ikke det mindste, — nej, tvært imod, jeg vil gærne med“.

„Ja, kom bare, hvis den Slags Oplevelser kan interessere Dem“. — Præsten havde allerede Frakken paa ude i Gangen, og Datteren bragte ham Tasken med Altertøjet.

Vi stod længe paa Hjørnet og ventede paa Sporvognen — det var endnu i „Hestevognens“ Dage, — og da den endelig kom, sjanglede den mat gennem de skumle Gader op mod den indre By, der laa i Lys fra Beværtninger og Forlystelsessteder af forskellig Art.

Sporvognen naaede Endestationen, Lysene laa bag os, og vi vandrede ned ad „Clark Street“.

Og vi mødte hele Storbyens Rædsel. Fulde Bøller, der sang, Delirister, der sjokkede af Sted uden Maal, skumle Negere og sminkede Kvinder, — vi mødte Storbyens afskyeligste Bundfald i al sin vederstyggelige Uhygge.

Men vi mødte ikke en eneste Politibetjent. Vi ledte efter Husnummeret med Tændstikker, og det var et Lykketræf, at vi fandt, hvad vi søgte.

Paa Skiltet over Døren stod „10, 15 & 25 Cts. Lodging“.

Trappen var snæver og mørk og skidden og stinkende.

Værten var i Seng, men hans „Assistent“, en stor, rød-blisset, skulderbred Slesvig-Holsteiner, var en Mester i at bande og skælde ud.

„Her render dette forbandede Frelserkram og sender Bud efter Præster og Munke og Rabbier, saa snart en af vore Logerende faar Mavepine“, sagde han og famlede rundt nede under den korte, fedtede Disk efter en Lygte, som han tændte.

„I er vel ikke for højhellige til selv at gaa op og hitte den Idiot, I leder efter, — han rakte Lygten hen mod os, — det er to Trapper op, og saa til venstre“.

Jeg tog Lygten og gik foran Præsten op ad de to Trapper; vi var enige om, at disse Trapper havde *aldrig* været vasket eller fejlet.

Saa aabnede jeg Døren til venstre, og vi saa' ind i et langt, skummelt Rum, — saa langt, at den yderste Ende tabte sig i Mørket.

Under Loftet hængte en enlig Lygte, der osede et mat, rødligt Lys ud over en Flok Skikkelser, der laa i Række paa Gulvet, med en Planke, sat paa Højkant, mellem hvert Leje.

Og i Døren mødte den os stærkere, denne Stank, vi kendte fra Trapperne. Stanken af uvaskede Mennesker, af vaade Klæder, af Spiritusaande, af alle de Sygdomme, der plager Mennesker.

Saa begyndte vi vor Vandring ned ad den smalle Sti, der mindede om Grebningen i en Stald; og en Gang imellem maatte vi skridte over et Par Ben, der var længere, end de havde Ret til at være i et „Ti-Cents-Logi“.

Enkelte Skikkelser rejste sig paa Albuen og gloede efter Lygten. Andre skuttede sig under det skidne Tæppe og gemte Ansigtet, — vi var kanske „Opdagere“.

Saa traadte „Officeren“ ud af Mørket, en lille, bleg, lysskægget, tyndhaaret Svensker i Frelserarméens fordringsløse Uniform.

„Jeg er glad, at De kom saa hurtigt“, sagde han, „for Manden har ikke mange Timer tilbage“.

Han gik foran, længere ned i Mørket og standsede ved en af „Baasene“.

Jeg løftede Lygten og saa' et Ansigt saa voksgult, saa dødelig blegt, et Par store, matte, mørke Øjne, overskyggede af ophovnede, matrøde Øjenlaage. En mager, hvid storaaret Haand med blaa Negle laa paa Tæppet.

Mon han ikke allerede var død?

Nej, han aabnede de tunge Øjenlaage, saa' langt paa os — og smilte.

Men saa tog Hosten ham, — denne Brystsygens hule, korte Hoste, den arbejdede sig, uden hans Vilje, gennem Legemet i bratte Stød.

Præsten forsøgte at gaa op og lægge sin Haand paa den døende Mands Pande, men det var umuligt at komme hen til hans Side uden at træde paa en af hans Naboer.

„Vi maa flytte ham“, sagde han, „der maa da vel være en menneskelig Seng et eller andet Sted i dette kolossale Fattighus“.

Officeren og jeg fulgtes ad ned til Holsteineren, der bandte og gol og svor paa, at hans „Principal“ vilde ikke have Slyngler og Udyr til at ligge og dø af Tyfus eller Fnats i de bedste Senge i „Hotellet“.

Officeren hørte ikke, hvad Manden sagde. Han pegede paa en Dør.

„Hvad er der bag den Dør?“ spurgte han.

„Det er Værtens egen private Dagligstue, og Gud naade den, der vover at gaa der ind“.

Frelsessoldaten aabnede Døren og saa sig om.

„Et rart stort, luftigt Værelse“, sagde han, „det kan vi bruge. — Og saa er her jo Telefon, — det var udmær-

ket. — Hvis De nu gør mere Vrøvl, saa telefonerer vi til Politistationen efter 5—6 Betjente. Lad os saa faa en Seng med gode, rene Sengeklæder stillet op herinde“.

Tyskeren hvæsedede, men han hjalp os alligevel; og lidt efter lidt blev han næsten medgørlig.

— „For det er jo saadan“, sagde han, „at man gider ikke have med Politiet at bestille; — enten skal man stikke Betjenten paa Næven eller man bliver slæbt i Retten og mulkteret.“

Han stillede en Jærnseng op, hentede taaelig rene Lagner og Tæpper og redte Seng.

Vi gik igen op ad Trapperne. Præsten mødte os i Døren.

„Alt er i Orden“, sagde Officeren.

Og i Gaasegang gik vi forbi de sovende Stakler, til vi naaede vor Landsmand.

Vi svøbte Tæppet tættere om ham, læmpede ham ud mellem de to Planker og bar ham ned.

„Er jeg — tung?“ hviskede han.

Aa, nej, han var ikke tung. — Aldrig havde jeg tænkt at et voksent Menneske kunde være saa let af bære. — En tynd Hud over Ben og Knogler.

Vi lagde ham læmpelig til Rette, og Præsten hentede Kalk og Disk, Dug og Lys op af Haandtasken.

Og Logiværtens Værelse blev Kirke, — Kirke med gribende, mægtig Højtid.

Da Handlingen var forbi, strakte den døende Mand sin Haad ud. Præsten tog den mellem begge sine.

„Og er der nu noget, der ligger Dem paa Hjærte, — en Hilsen til Deres Kære hjemme i Danmark eller herovre, saa lad os det vide. — Hvad er Deres Navn?“

„Mit Navn“ — han nævnte det. Og vi saa' paa hinanden i Forbavselse, Præsten og jeg.

For det var Navnet paa en af Danmarks berømte Videnskabsmænd, Lærer ved en af Statens Læreanstalter. Et Navn, der var kendt og anset langt ud over Danmarks Grænser.

„Er De i Slægt med — eller Søn af —“

„Ja, jeg er Professorens Søn. I min Frakke — i Inderlommen — kan De finde Breve og Papirer, — om Beviser er nødvendige. Men nu er det jo ligegyldigt — altsammen ligegyldigt, — for nu gaar jeg jo hen, hvor det ingen Rolle spiller, om man er Søn af en Professor eller et Ladegaardslem“.

Og han fortalte, — sit Livs Historie, — saa simpel, saa dagligdags, saa ligefrem; — en Historie, som Hundrede andre.

„Han var Student, havde Lyst til at blive Officer; men Slægten havde talt berømte Navne mellem Medicinere og Theologer, og Faderen ønskede at holde Traditionen oppe.

Men Sønnen satte sin Vilje igennem. Det eneste, der eksisterede for ham, var de blanke Knapper.

Han kom paa Officerskolen, fik de blanke Knapper og blev Reserveløjtnant.

Og saa var det, at det hændte, der blev hans Livs Bane.

Han kom en Aften i Klammeri med en af sine Overordnede, og Klammeriet endte i Slagsmaal.

Men en Soldat maa ikke slaa sine Overordnede, — det er der Straf for, haard, ubarmhjærtig Straf.

Det hjalp ikke, at han var den berømte Professors

Søn. Han blev straffet, degraderet, afskediget og sendt til Amerika.

Sendt til Amerika! Løjtnanten, der aldrig havde haft et Stykke Værktøj i sin Haand!

„Og det gik jo galt“, sagde han, — „naturligvis gik det galt; — jeg har været Opvarter, Barbér, Kok, Sporvognskusk og mange andre Ting. Men for det meste var jeg arbejdsløs, vandrede om paa Gaden, uden Logi, uden Mad; — og saa slog det sig paa Lungerne — heldigvis“.

Den graa Morgendæmring begyndte at brede sig over Stuen. Præsten og jeg sad tavse. Den Syge hostede, mat, haabløst; et Par Draaber Blod sivede ud mellem hans Læber.

Frelsessoldaten kom med en ung Læge, der følte Puls, lyttede i Stethoscop og skrev en Recept.

Jeg fulgte Lægen ud.

„De kan komme op paa mit Kontor og hente Dødsattesten“, sagde han, — „det sparer Tid og Ulejlighed. — Han lever ikke ret længe. — Betaling? Nej, vi tager ingen Betaling i et Tilfælde som dette. — God Morgen“.

Han gik ned midt ad Trappen. Det var aabenbart ikke første Gang, han besøgte et „Ti-Cents-Logi“.

Inde i Stuen sad Præsten og nynnede en Salme. Den syge Mands graablege Ansigt lyste gennem Halvmørket. Jeg gik hen og følte paa den magre Haand, der laa paa Tæppet, Nøglene var mere blaa, Aarene endnu større; men Haanden var kold og slap. Pulsens slog ikke mere.

Manden var død!

Død i et „Clark Street Ti-Cents-Logi“.

— — —

Vi gik ud paa Gaden. Luften fra Michigan-Søen svøbte sig om os, raa og klam; utallige Skorstene væltede gasfyldt Kulrøg ud i den tunge, vandmættede Luft.

Præsten standsede.

„Jeg har ofte grundet paa“, sagde han, „hvor de blev af, alle de forhulede, mislykkede Stympere, der *forsvandt*, gik til Bunds her i Chicago. Alle dem, der kom og bad om Hjælp én eller højst to Gange, og som saa blev borte, sporløst, som slugt af Jorden. Men nu har jeg faaet Svar“.

Vi vandrede videre, forbi de skidne, trøskede Røner, med Drikkebule i Stuen og Skilt med „10, 15 & 25 Cts. Lodging“ over første Etage.

Samme Huse, samme Drikkebuler, samme Skilte, saa langt Øjet kunde række, — og langt, langt videre.

Ved Sporvognsstationen sagde vi hinanden Farvel. Vi skulde hver sin Vej.

— — —

Men Mindet om min Landsmand, Professorsønnen, Officeren, der døde i „10 Cts. Logi'et“ har fulgt mig gennem Aarene.

Jeg véd det jo nok. — En Soldat maa ikke lægge Haand paa sin Overordnede, det er der Straf for, haard, ubarmhjærtig Straf.

Og for denne Mand var det *Livsstraf!*

Sognefogdens Dreng.

Sognefogden bandte paa, at han aldrig havde kendt Mage til Dreng, — og han havde dog kendt mange Dreng.

Anders Christian have tjent ham i syv Maaneder, og han havde endnu aldrig fundet Anledning til at banke ham. Kørerne havde ikke været i Roerne mere end en eneste Gang, og det var, da Sognefogden selv havde paa-taget sig at passe dem, mens Drengen red ned til Byen med et Brev. Og Anders Christian var aldrig muggen eller tvær, naar der var et Ærindre at besøge eller et Stykke Arbejde at udrette efter Fyraften, — tværtimod, han havde en egen Ævne til al Tid at være d e r, hvor man havde Brug for ham.

Sognefogden var en vanskelig Herre, og hans Tjenesfolk blev, som Regel, ikke gamle i Gaarde; men Anders Christian holdt Stillingen.

Han gennemgik alle Graderne: Hyrdedreng, Stordreng, Andenkarl, Forkarl; — han blev Fogdens højre Haand, og bedre havde Sognefogdens Gaard aldrig været dreven end i de Aar, Anders Christian stod for Styret.

Han fik ogsaa 50 Kroner mere i Løn end nogen anden Karl i Byen, og Sognefogden havde mere end ymtet om, at han ikke havde noget imod at give sin ældste Dat-

ter, — der var en Smule halt og lidt aandssvag, — til den flinke Forkarl.

Derfor vakte det umaadelig Forbavselse i Sognefogedgaarden og over hele Byen, da Anders Christian sagde sin Plads op, fordi han vilde rejse til Amerika.

Og det hjalp ikke, at der blev lagt endnu 50 Kr. paa Lønnen.

Han landede i Amerika i en „daarlig Tid“; en af de Tider, hvor Butikker lukkes og Fabrikker standses, hvor Banker fallerer og Kapitalister gemmer Pengene i solide Hvælvinger.

Men Anders Christian rejste ud til en „trivelig“ By i Vesten; han gik fra Dør til Dør og spurgte om Arbejde, og han havde ikke været i Byen i 48 Timer, før han havde Plads.

I en stor Købmandsforretnings mørke Kælder tumlede han med Sild og Sirup, Ost og Rosiner.

Og Købmanden mærkede en kendelig Forandring i Varernes Tilstand. Siden den danske Karl var kommen, blev ingen Ting fordærvet i Kælderrummene, og alt var paa sin Plads dernede.

Stilfærdig og uden overilet Jag gik Anders Christian frem og tilbage mellem Kælderen og Gaarden, — til han en Dag, næsten ubemærket, gled om bag Disken, hvor Kunderne flokkedes om ham. Og det blev en Vane hos Principalen at spørge ham til Raads i Forretningsanliggender, naar et tvivlsomt Spørgsmaal skulde afgøres eller en større Handel sluttes.

Men da han havde naaet Stillingen som „head-clerk“ med større Gage end nogen anden Handelsbetjent i Byen, opsagde han sin Plads.

Han vilde begynde en Forretning for sig selv, sagde han.

„Men hvor, — hvor?“ spurgte Principalen.

„Jeg kan leje Butikken ovre paa den anden Side af Gaden“, sagde Anders Christian.

Købmanden drejede sig rundt paa Kontorstolen, saa den knagede.

Men om Aftenen kaldte han Anders Christian ind paa Kontoret, og næste Dag blev Skiltet over Døren forandret.

Før havde der staaet W. E. Dean, nu stod der W. E. Dean & Co.

Anders Christian giftede sig, men han skrev ikke hjem efter Sognefogdens Datter. En høj, rank, køn, norsk Pige, som han havde lært at kende i Butikken, blev hans Brud.

Forretningen maatte udvides. Sild og Sirup, Ost og Rosiner blev trængt op i den ene Ende af Lokalet, Klæder og Manufakturvarer bredte sig paa Hylder og Diske.

Anders Christian færdedes, som han plejede, stilfærdig bag Disk og i Kælder; men han vidste Besked om alt, fra det dyreste Parti Silke til den simpleste Rulle Traad.

Lokalet blev udvidet. Filialer blev oprettet i Byens Udkant og i Nabobyerne.

Den amerikanske Kompagnon trak sig efterhaanden tilbage til et lille Privatkontor, hvor han sad og drejede Tommelfingrene om hinanden og spærrede Øjnene op i Forbavselse.

To Gange om Aaret rejste Anders Christian til Østen og gjorde Indkøb. Store Kapitaler drejede det sig om, men han var aldrig uheldig i sine Spekulationer.

Sognefogdens Karl bevægede sig paa Børsen eller blandt Chicagos og New Yorks Grosserere, som om han var født og opdraget mellem dem.

Saa blev han af sit politiske Parti opstillet til „City-Mayor“. Længe undslog han sig; men da han endelig gik ind paa at tage mod Valg, gled han, stiltfærdig som sædvanlig, ind i det betroede Embede, og skaffede det Parti, der hidtil havde været i Mindretal, en afgjort Sejr.

Den Aften, han overtog sit Embede, var der Fest paa Raadhuset, — og Sognefogdens Dreng var Hædersgæst.

Han blev ført til Sæde for Enden af det lange Bord af en gammel Senator; og i Talen, der blev holdt for ham, blev der blandt andet sagt:

„Det er den Slags Folk som den nye „City-Mayor“, vi trænger til her i Vesten. Folk, der aldrig vakler over en Beslutning og aldrig griber fejl. Folk, der ikke farer hæsblæsende fra det ene til det andet, men støt og sikkert arbejder mod et Maal, som de naar“.

I Fakkeltog blev han fulgt hjem, og fra det øverste Trappetrin maatte han takke for de sidste Leveraab.

Saa spredtes Mængden.

Men den nye „City-Mayor“ blev staaende paa Trappen og saa' ud over Byen — *hans* By — med et stille, tilfreds Smil.

Han tænkte paa den Tid, da han vogtede Sognefogdens Kvæg.

For 30 Aar siden.

Jeg husker det, som om det var i Gaar.

Og dog ligger det 30 Aar tilbage.

Vinteren kom tidlig det Aar. Allerede sidst i November kom Sneen svævende i store, brede, hvide Flager, der lagde sig paa Tagene og mellem Husene.

Senere kom Frosten og Stormen. Sneen faldt ikke længer blødt og lunt; som smaa spidse, haarde Korn borede den sig ind i Huler og Sprækker, mens Fattigfolk sukkede og gruede for den haarde Vinter, der var i Vente.

Op mod Jul blev det værre. Vinden hylede om Hjørnerne, og Smaadriver lagde sig tværs over Gaden.

Fra mit lille Studereværelse i en af Københavns Forstæder kunde jeg se ud over Gravene paa Assistents Kirkegaard; Driverne trak sig op ad Monumenterne og dækkede Indskrifterne, saa ingen kunde se, om det var en Etatsraad og Ridder af Dannebrog eller bare en rig Skræddermester, der laa begravet under den høje, prunkende Marmorsten.

Ovre paa den anden Side af Gangen — med Vindue ud mod Gaarden — boede min Barndoms Legekammerat Jacob Clausen; vi fulgtes ad til Skole som Smaadrenge, fulgtes nu ad mod Eksamensmaalet, og fulgtes ad hvert Aar hjem i Ferien.

To Dage før Juleaften kom han farende i stor Op-hidselse ind til mig.

„Du!“ raabte han endnu i Døren. „Togene gaar ikke!“

„Gaar de ikke?“ spurgte jeg, „hvorfor gaar de ikke?“

„Fordi de er sneet inde, din Torsk“, sagde Jacob og smed sig i min Sofa, saa den knagede, „og vi kan bide os i Øjnene efter at komme hjem til Juleaften“.

Ikke hjem til Juleaften! Skønt jeg var 15 Aar og stor Karl — meget større end jeg nu er — fik jeg Taarer i Øjnene.

„Jamen, Jacob“, sagde jeg, „vi kan da ikke holde Juleaften i København“.

„Nej—e—ej, det kan vi vel kanske ikke“, indrømmede han.

„Nej, naturligvis, det er der ingen ordentlige Mennesker, der kan. Og desuden — — saa er det — — jo — ogsaa meget bedre Vejr“.

Jeg saa ud. — Det sneede værre end nogen Sinde før, og Skyerne hang blaasorte over Hustoppene.

Næste Morgen var vi tidligt oppe. Himlen var klarere; men Sneen jordføg i store, stride Banker.

Vi gik ud paa Banegaarden. En Flok mismodige Mennesker gik og drev op og ned i Vestibulen; to ensomme Dragere sad i det gabende tomme Bagagerum, hvor Hundreder af Kufferter plejede at være stablet op.

Manden med Guldtressen om Kasketten, der havde fænomenal Øvelse i at sælge Billetter, sad med foldede Hænder foran Billethullet og meddelte uafbrudt, næsten avtomatisk, at „al Trafik var standset; ingen Udsigt til at gennemført noget Tog i Dag“.

Da Jacob og jeg gik hjem, var vi enige om, at den

danske Regering var den usleste i Verden; — — at den ikke en Gang kunde føre sine Jærnbanelog gennem saadan en Smule Sne!

Jeg gik til Manuduktør om Eftermiddagen. Man kunde jo lige saa godt være flittig; Jul blev der saamænd ingen af alligevel.

Om Aftenen lagde jeg Vejen om ad Banegaarden. En stor Plakat forkyndte, at „om Vejret ikke forværredes i Løbet af Natten, vilde Toget afgaa til Roskilde i Morgen Kl. 7,45“.

„Ja, til Roskilde“, sagde Jacob, da jeg forpustet havde fortalt ham min Opdagelse, „men derfra har vi s'gu over 4 Mil hjem“.

„Aa, kommer vi først til Roskilde“, sagde jeg, „saa bliver der al Tid en Lejlighed til at komme videre; Mølleren fra Bransbjerg er al Tid i Roskilde Juleaftensdag, og det er Hønsekræmmeren ogsaa“.

Næste Morgen stillede vi paa Banegaarden. En hel Flok leende, glade Mennesker læmpede sig frem mod Billethullet. „Roskilde! Roskilde!“ lød det; de fleste skulde — som vi — videre, og havde — som vi — et vagt Haab om „videre Befordring“.

Saa kørte vi.

Et Par Gange stod vi fast; men ved Middagstid dampede vi ind i den ærværdige Domkirkestad.

Et Mylder af Mennesker belejrede Hotellet, og den forfjamskede Vært fo'r om mellem Bordene i en Art Sælhundegalop, der bragte Glas og Flasker i en nervøs Dirren.

Gaardskarlen forsikrede, at hverken Mølleren eller Hønsekræmmeren havde været i Byen de sidste 14 Dage, „formedelst at der er for meget Snø ude a den Kant te“.

„Ja, ja“, sagde Jacob, „saa kommer vi jo til at gaa“.
 „Naturligvis“, svarede jeg, „vi gaar!“

Vi købte et Par Franskbrød hos en Bager, og saa skridtede vi ud.

Den første Mil hen ad den brede, lige Hovedlandevej gik udmærket; vi sang Socialistmarchen — den var moderne den Gang — og forsikrede hinanden, at det var helt Svir at ælte gennem Sneen ved Juletid med tyndsaalede Støvler og Glacehandsker.

Vi kom til en Skov — det maa vel have været Borrevejle — og Sneen gik os over Knæerne; Sveden perlede paa Panden, og Trætheden meldte sig med en mattende Rysten i Knæerne.

Da Milepælen viste, at vi havde gaaet to Mil, begyndte det at mørkne; vi satte os i Læ af et levende Hegn og spiste vore Franskbrød.

Det livede lidt op; men da vi havde gaaet en halv Mil, blev den matte, trættende Fornemmelse stærkere end før.

Jacob sagde af og til noget; men jeg gad ikke svare. Som en Maskine, der en Gang er sat i Gang, arbejdede mine Ben i Sneen. Vinden, der var næsten lige imod os, baskede Ansigtet, saa Huden brændte og sved.

Bare fremad.

Det blev mørkere og mørkere.

Naar jeg et Øjeblik lukkede Øjnene, gød der sig en Følelse af Velvære gennem mit Legeme. En Gang standsede jeg og vendte Ryggen til Vinden. Ud over Marken kunde en fire, fem Lys skimtes. Det var Mennesker — rimeligvis glade og lykkelige — der holdt Jul og spiste god, varm Mad.

Hvem der endda havde et Par gloende varme Kartoffler!

Jeg vendte igen Front mod Vinden.

Bare fremad!

Sammenbøjede, med Skuldrene opad og svingende med Armene, skridtede vi ud.

Saa standsede Jacob og tog mig i Armen.

„Nu skal vi snart dreje af“, sagde han.

„Jeg tror — jeg kommer — — til at sætte mig lidt“.

„Gu' om du maa!“ han rystede mig i Skuldrene.

„Nu skal vi til venstre, saa bliver det bedre; naar man bare kunde finde Vejen“.

Et Kvarters Tid efter drejede vi ind paa en Bivej. Det hjalp lidt; vi fik Vinden mere paa Siden.

Vi asede fremad en halv Times Tid, saa forekom det mig, at vi uafbrudt gik op ad Bakke, og for at lette Gangen forsøgte jeg at „krydse“ mig frem.

„Hvad gaar der af dig? Du raver jo, som om du var fuld“, sagde Jacob med tykt Mæle.

Jeg svarede ikke; flyttede bare Benene frem, frem, frem, som banket af Sted ved Slag i Ryggen.

„Dette hersens er min Sandten forkert“, sagde Jacob og standsede med et Sæt.

„Hvad?“

„Det er en gal Vej! Vi drejede for tidlig af, tror jeg“.

„Hm!“ — mig var det ligegyldigt.

Igen fremad!

Det susede mig i Hovedet, og jeg saa Stjærner, der i hundredevis beskrev Cirkler mellem hinanden.

„Vi jo maa vel sagtens spørge os for ved det første Hus“ hørte jeg Jacob sige; men det lød, som om han var langt, langt borte.

Han kom tværs over Vejen og tog mig under Armen.
Jeg prøvede at sige noget, takke ham for hans Hjælp;
men Ordene blev siddende i Halsen i en grødet Klump.

Vi gik længe, — det forekom mig i flere Timer.

Saa raabte Jacob pludselig:

„Nu er vi ved et Hus!“

Faa Skridt fra os laa det, med Ruderne klare, skin-
nende ud til Vejen.

Han bankede paa, og vi kom ind.

Og der i det klare, milde Dagslys stod min Barndoms
bedste Ven, Andreas, der i mange Aar havde tjent hos
mine Forældre, og hans lille, buttede Kone, Nielsine, der
vævede for min Moder.

„Ih Du Milde —“, begyndte hun, men førend hun
kom videre, sagde jeg med en Stemme, som jeg ikke en
Gang selv kendte:

„Jeg vil i Seng!“

Det kom jeg; men sove kunde jeg ikke. Det trak
og trak i Benene og gennem hele mit Legeme, som om
jeg vedblivende gik paa den tilsneedede Vej.

Næste Morgen kørte Andreas os hjem.

Bowlegged Joe.

I samfulde fjorten Aar havde Johannes Marcussen arbejdet i den store Melmølle i Verdens største Mølleby ved Mississippifloden; inde paa Kontoret hed han Nummer 321, men Kammeraterne kaldte ham „Bowlegged Joe“.

For han var hjulbenet; — det kunde selv hans bedste Venner ikke nægte.

Men ellers var han en køn, lille Mand, især om Søndagen, naar han fik sin lange Overfrakke paa og gik i Kirke; det krøllede, graasprængte Skæg indrammede et bredt, regelmæssigt Ansigt med en skær, hvid Hudfarve, som Melet gennem de mange Aar havde givet en ejendommelig Lød. Og ved Begravelser eller andre højtidelige Lejligheder, naar han havde sin høje, sorte Hat paa, var der mange, der forvekslede ham med en af Storbyens Millionærer.

Til daglig Brug var det ikke noget stort Pund, der var givet Bowlegged Joe at forrente; han læssede Mel i Jærnbanevognene.

Læssede Mel i Jærnbanevognene! Dag efter Dag, Sommer og Vinter. Og Mel havde alle Mennesker Brug for; det blev sendt til Sydamerika, hvor de smaa Republikkers Soldater blev satte paa halv Ration, fordi Fianskassen manglede Penge; og det blev sendt til Kina,

til Avstralien, til Rusland, og en Dag blev der sendt en Ladning til Aarhus, som var Bowlegged Joes Fødeby.

„Der maa blive flere og flere Mennesker til i Verden“, tænkte Joe, for der bliver Brug for mere Mel, efter Haanden som Aarene gaar. Hele Jærnbantog, læsset med bare Mel, sendtes ud fra de kolossale Møller ved den mudrede Flod med det poetiske Navn.

Men hver Aften, naar Klokken var 6 og Damppiben sendte sine Drøn ud over Byen, tog Joe sin Madspand, gik op til det nærmeste Hjørne, trængte sig ind i den overfyldte Sporvogn og kørte hjem; for det var for langt at gaa, — næsten fire Mil.

Han havde for ti Aar siden købt et lille hyggeligt Hus paa lempelig Afbetaling. For tre Aar siden var han bleven færdig med sine maanedlige Afdrag.

Kvit og frit sad han i sit Hus med den pæne, lille Blomsterhave foran, og i de sidste tre Aar havde han faaet købt et Orgel til Datteren, „der havde Talent“, og den ældste Søn gik paa Universitetet og skulde være Doktor.

Og Bowlegged Joe begyndte at snakke med sin Kone om, at det kanske var paa Tide at sætte en lille Skilling i Sparekassen, „saa man kunde have en Smule at tære paa, naar man blev gammel og aflægs“.

Men Madam Joe trængte til nye Møbler i sit „Parlor“, og Datteren maatte absolut have en Silkekjole, for hun skulde synge med i en Damekvartet ved en Aftenunderholdning til Fordel for de Vandlidte i Texas.

Men Joe rystede paa Hovedet og mumlede noget i sit krusede Skæg om, at det var galt, om man ikke havde en Tæreskilling i disse Tider, „for der kunde gærne hænde noget, man aldrig havde tænkt sig“.

Og tidlig paa Efteraaret „hændte der noget“. Det havde ligget i Luften; der var bleven hvisket om det i de melstøvede Rum; der var talt højt om det i Beværtninger. Ordet, der først var hvisket saa stille Mand og Mand imellem, fik Magt og blev en Dag udtalt højt og lydeligt paa selve Mølleejernes Kontor.

Ordet var: S t r e j k e!

Bowlegged Joe fik Ordre til at holde op med sit Arbejde midt paa Formiddagen. Han protesterede, det kunde aldrig gaa, — Vognen skulde læsses!

En kraftig Haand greb ham i Nakken, og mellem to store, muskelstærke Svenskere gik han ud af Porten.

Arbejderne stod i Klynger ude paa Møllepladsen, adskillige var fulde. Forbandelser og andre Ord over Arbejdsherrerne og Kapitalisterne skar gennem Menneskemængden, der blev større og større. Flok efter Flok af Arbejdere kom ud fra alle Møllerne. Arbejdet var standset over hele Linien.

„Ikke et Hjul gaar rundt“, — det var Programmet!

En lang, fregnet Irlænder, der hed Tim McGannan, kom ud fra en Beværtning med en Stol, som han sprang op paa og holdt en Tale: „Husk det, Kammerater!“ skreg han, „vi forlanger kortere Arbejdstid! Otte Timers Arbejde er nok for fri amerikanske Borgere! Og vi forlanger vor „Union“ anerkendt! Vi vil have vor Stemme med i Raadet, naar det gælder om at jage en Mand fra hans Levebrød! Vi vil være med at bestemme, hvem der skal være Formand paa Møllerne! Fri Mænd lader sig ikke regere af den første den bedste, som Storborgerne faar i Sinde at ansætte! Prøv ikke paa at blive Skruebrækkere!“ han brølte det ud, — „en Tyv, en Røver, en Morder er en Hædersmand sammenlignet med en Skruebrækker!

Den Mand, der gaar ind i disse Møller for at arbejde, tager Brødet ud af Munden paa Tusinder af Kammerater! Og, mærk Jer vel mine Ord, — den Mand, der prøver paa at forraade sine Kammerater her og løfte en Finger for at faa Arbejde, han vil blive mishandlet! han vil blive dræbt! hans Hus vil blive brændt! hans Hustru og Børn“ — — —

En Afdeling Politi trængte sig ind paa Pladsen, Irælænderen blev revet ned fra Stolen. Politichefens Røst lød klart og myndigt ud over Menneskemassen. „Strejke er hver Arbejders Ret“, sagde han; „men det er Politiets Pligt at beskytte denne By og dens Borgere mod Uret og Overgreb. Gaa nu hver til sit! Og gør jert Bedste for at komme til Overenskomst med jeres Arbejdsherrer!“

Enkelte knurrede her og hist, men alle vendte sig og stævnede bort fra Møllepladsen.

Og Beværtningerne der nede ved Floden gjorde glimrende Forretning.

Men Bowlegged Joe kørte hjem. Han sad og krøb sammen i den næsten tomme Sporvogn. En usigelig Trøstesløshed lagde sig over ham; han følte sig saa uendelig ene, saa fattig og forladt. Melsækkene og Jærnbanevognene var efterhaanden groet sammen med ham som en Del af hans Liv.

Hans Kone stod uden for Huset og puslede med de vilde Vinranker, der snoede sig om Verandaen. Hun vendte sig, da Sporvognen standsede.

„Men Johannes dog! Hvad er der paa Færde? Er Du 'syg?'“

„Strejke!“

„Hun blev askegraa i Ansigtet. Nu var der „hændet noget“, og hun tænkte paa Silkekjolen og de nye Møbler“.

Næste Morgen stod Joe tidlig op som sædvanlig, han maa tte køre til Byen med den vante Sporvogn.

„Hvad kører Du til Byen efter, Joe?“ sagde Konduktøren, „hvorfor bliver Du ikke i Fjerene saa længe, til hele din Krop bliver sorteblaa. I Møllefolk skal jo have magelige Dage nu — øh! En Flok Fæhundede er I! Hvad har I at klage over? Ti Timers Arbejde; livsvarrige Stillinger, naar I passer, hvad I skal! En anden sølle Stymper maa arbejde 14—16 Timer i Døgnet for en ussel Betaling, staa til Regnskab for hver Femcent, man faar i Haanden; og saa bliver man hundset hvert Øjeblik af Inspektøren og Underinspektøren og Overkonduktøren og hele Kleresiet!“

„Hvorfor strejker I ikke?“

„Vi har prøvet det, — to Gange — og tabte hver Gang“.

Joe stod af ved Møllepladsen som sædvanlig. De vældige firkantede Bygninger ragede højt og spøgelseagtig op mod den graa, regntunge Efteraarshimmel. Aa, hvor han savnede de hule Fløjtedrøn og den jævne, ensformige Buldren af de Hundrede Hjul.

Et Dusin Politibetjente holdt Vagt ved Bygningerne, tavse og forvaagede.

„De maa vist ogsaa arbejde mere end ti Timer om Dagen“, tænkte Joe.

Han drev omkring paa den store, øde Plads, hist og her stod en lille Klynge Arbejdere og smaasnakkede, mest om, at Vinteren stod for Døren og Brændsel var saa rent urimelig dyrt.

Tim McGannan kom; han snakkede højt og fægtede med de lange, løsleddede Arme.

„Vi maa slaa Kreds om Møllerne“, sagde han, „der

er telegraferet til Texas efter tolv Hundrede Negere. Naar de kommer, maa vi passe paa, at ikke en eneste slipper ind; først forklarer vi dem Stillingen med det gode, og hvis det ikke forslaar, — saa — — ja, jeg siger ikke mere; men I maa forstaa, at ingen slipper l e v e n d e ind i Møllerne“.

Joe indtog sin Plads i den levende Kæde, og graa og trist sled Dagen sig hen.

Tre Dage gik og ingen Negere eller Skruebrækkere viste sig.

Men fjerde Dags Morgen paa sædvanlig Tid skar de skingrende Brøl fra Dampfløjterne gennem den tunge Luft, og den ejendommelige monotone Buldren begyndte. Hjulene gik rundt, Bælterne strammedes, Livet rørte sig, og det var, som om Hjærtet begyndte at slaa i et uhyre Menneskelegeme.

Paa Pladsen blev Uro og Bevægelse. Hvad betød dette! Joe gjorde en Bevægelse, som om han vilde gaa ind.

Hvem skulde læsse Jærnbanevognene?

Tim McGannan kom farende fra nærmeste Beværtning.

„Bare roligt, Kammerater! Dette hersens er kun, hvad jeg ventede. De store Herrer vil føre os bag Lyset, Maskinerne gaar, og det skal de have Lov til; *men der males bare ikke noget Mel*. I kan selv lægge Mærke til det, der kommer ikke en eneste Sæk ud af de Døre.

Og det saa' ud, som om han havde Ret, det meste af Dagen gik; men om Aftenen i Skumringen blev Dørene ud til Banespøret pludselig skudt til Side og en halv Snes hvidklædte Mænd begyndte i feberagtig Hast at lade de tomme Vogne.

„Hvem er det? Hvem er Skruebrækkere? Er det Negere? Hvem er det?

Og enkelte vovede sig nær nok til at se, og Svaret kom tilbage:

„Det er Skriverne fra Kontoret, Formændene, Maskinmesteren og Kontorchefen selv“.

Hele Natten holdt Arbejderne Vagt, men næste Morgen varslede Piben igen og Hjulene lød dæmpet, tungt, som Torden, der varsler Storm og Uvejr. Men Lyden var ægte, der var ingen Tvivl mere; det var Hvede, der knustes og pulveriseredes under de Tusinde Takker og Hjul.

En Vogn blev sendt ud. To Betjente sad paa Bukken, og en Snes Stykker omringede den, hvad skulde det betyde? Men et Par Timer efter kom den tilbage, fyldt med Fødevarer, Masser af Fødevarer.

Mon der da var mange derinde? Var det muligt, at Skruebrækkere, — kanske nogle af Kammeraterne selv — havde listet sig ind, beskyttet af Natten, beskyttet af Politiet.

„Hvor er de Mænd, jeg satte paa Vagt i Aftes?“ skar Tim McGannan i, „hvor er Johnson? Hvor er Davis? Hvor er Rundquist? Hvor er Grog?“ — — —

Da man var færdig med at holde Mandtal, savnedes henved tredive Mand.

Tim McGannan sagde ikke et Ord, han vendte sig med et Skuldertræk og gik op til Byen.

Bowlegged Joe stod og ønskede, at han havde fulgt de tredives Eksempel, saa havde han nu været derinde, saa havde han mærket Støvet lægge sig tæt og lindt om hans Ansigt og Skæg, og saa kunde han tage en Sæk, hive den op og smide den fra sig igen. For h a n for-

stod det; han havde Taget! Herregud, hvor det var et jammerligt Syn at se de Skrivere haandtere en Melsæk i Aftes!

Et mangestemmigt Brøl, et Skrig fra Hundrede Struber rev ham ud af hans Tanker. Pladsen var sort af Mennesker, mest Arbejdsfolk fra Møllerne, men ogsaa mange Kvinder og halvvoxne Dreng.

„Scabs! Scabs!“*) hvinede det gennem Luften. En Sten klirrede mod et Vindue, en anden skramlede mod en Dør og i mindre end fem Minutter var der ikke en hel Vinduesrude i den mægtige Bygning. Sten, Kul, og Træstumper susede i Luften, krydsede hinanden, mange faldt ned i Menneskehoben, der uafbrudt hvinede, larmede og skreg: „Scabs! Scabs!“ i alle Tonearter!

Et blegt, forskrækket Ansigt viste sig et Øjeblik i et af de smadrede Vinduer, og Hundrede af Projektiler rettedes mod det, og Ansigtet forsvandt i et Nu.

„Ind i Møllen! Find disse elendige Scabs!“ blev der raabt, og Mængden trængtes mod Indgangen.

Men der, som groet op af Jorden, stod en Politistyrke, stærke Mænd med korte Stave.

Saa begyndte det at regne i tykke Straaler, der næsten rev et Menneske omkuld.

To Dampsprøjter sendte koldt Vand ind over den forbitrede Menneskemasse og kølede det hede Blod.

Endnu et Brøl! Endnu et Haansord ind gennem de knuste Vinduer og Stimlen løsnedes.

Der laa en halv Snes saarede Mennesker paa Pladsen, dem samlede Politiet op og kørte til Hospitalet i Ambulancen.

En af dem var Bowlegged Joe, han var ramt i Pan-

*) Skruebrækkere.

den af en Mursten. Doktoren rensede Saaret, syede det sammen, sagde, det var uden Betydning og sendte ham hjem.

Arbejderne forsøgte endnu en Gang at bringe Orden i Forvirringen; men de fleste forstod, at Slaget var tabt. I Nattens Løb sneg mange sig ind paa Kontoret og bad om Arbejde.

Blandt dem var Tim McGannan.

Og næste Dag var der en formelig Folkevandring til alle Møllerne; mange flere Mennesker, end der var Brug for.

Bowlegged Joe laa i Sengen og fantaserede. Slaget var værre, end Doktoren havde tænkt; men saa snart han kunde staa paa Benene, meldte han sig paa Kontoret.

Chefen saa paa det tykke, røde Ar i Joe's Pande. Han tog en Protokol ned fra Hylden.

„Nummer 321“, sagde han; „kan ikke gøre noget for Dem! Deres Plads er optaget“.

Joe blev bleg.

„Jeg har arbejdet her i 14 Aar“, mumlede han.

„Og saa var De dum nok til at være med at slaa vore Ruder ind“, sagde Kontorchefen mut; „men det er for Resten Deres egen Sag. — Som sagt, vi har ingen Brug for Dem!“

Joe gik den lange Vej hjem paa sine vaklende Ben, han syntes ikke, han havde Raad til at køre.

Da han kom ind i sin Stue, satte han sig og begravede Ansigtet i sine Hænder.

Og som Dagene gik, groede den Idé sig ind i ham, at naar han ingen Penge fortjente, maatte han heller ingen give ud.

Da det begyndte at blive koldt, vilde han ikke tillade, at der blev lagt i Kakkelovnen.

„Jeg har ingen Penge til at købe Kul for!“ skreg han.

„Ja, men Huset er dog noget værd; kan vi ikke laane?“ forsøgte Konen.

„Laane! Hvem vil laane Penge til en arbejdsløs Mand. Og et Laan skal man betale Renter af, og hvor skal jeg faa dem fra?“

„Men, lille Johannes, vi skal dog leve!“

„Leve! Jeg véd ikke, hvad vi skal. Man har kanske ingen Ret til at leve, naar man er arbejdsløs“.

Ved Bordet sad han ligefrem og vogtede paa Konen og Børnene med gridske Øjne, som om han misundte dem hver Bid af den tarvelige Mad, de puttede i Munden.

Han gik hver Dag ud og hørte om Arbejde, fik ogsaa af og til lidt at bestille, men blev hurtig afskediget, for det eneste, han kunde, var at lægge Melsække i en Jærnbanevogn.

Og hver Aften gik han ned paa Møllepladsen og lyttede til den stadige, tunge, ensformige Rumlen. Saa lænede han sig et Øjeblik mod Muren for at føle den ejendommelige Dirren, der gik gennem det vældige Maskineri, og med tunge Skridt gik han den lange Vej til sit trøstesløse Hjem for atter at vogte paa hvert Stykke Kul, der maatte i Kakkelovnen og hver Bid Mad, der skulde i Munden.

Han laa vaagen de lange Vinternætter og vendte og drejede sig i Sengen. Ofte stod han op og gik frem og tilbage i de kolde Stuer.

Joe's Kone havde aldrig i sit Liv havt Brug for Selvstændighed. Hun havde trofast passet sit Hus og været

god mod sin Mand og sine Børn; men aldrig havde hun tænkt sig, at Verden kunde forlange andet eller mere af hende.

Hun brød sin Hjerne med at finde Raad eller Udvej, og endelig en Dag, da Joe som sædvanlig sad sammen-sunken og rastløs i sin Stol, fik hun en Idé, som hun selv forbavsedes over, at hun ikke havde faaet for længe siden.

Hun vilde gaa op og tale med Præsten.

I „den gode Tid“ plejede hun og Manden at gaa i Kirke næsten hver Søndag, og Joe havde en Gang for flere Aar siden været Medlem af Kirkestyrelsen. Præsten havde døbt alle tre Børn og konfirmeret de to største.

I mange Aar havde Pastor Smith færdedes mellem sine udvandrede Landsmænd. Megen Nød, baade time-lig og aandelig, havde han lyttet til, og med nænsom Haand havde han vejledet, raadet, trøstet og hjulpet.

Og han f o r s t o d den fattige Kvinde, der sad foran ham og fortalte om sin Nød. — „Og om et Par Dage har vi Jul“, sagde hun, „og vi plejer jo altid at have et Jule-træ med Gaver til Børnene. Det er nu saadan en Skik, siden de var smaa, og vi har jo aldrig kunnet faa os selv til at lægge det af. Men i Aar bliver der ingen Ting af, for Johannes vil jo aldrig taale, at der bliver givet en Cent ud til nogen Ting. Og det kan vel ogsaa være meget rigtig, naar man er arbejdsløs“.

„Lider De Nød?“

„Nej, ikke saadan; for Andreas, den ældste Dreng, som ellers skulde være Doktor, fik jo Plads som Skriver paa et Assurancekontor, og Maria er paa en Systue, og Christian sælger Aviser; men det er jo saadan, at det eneste, der er til i Verden for Johannes, er den Mølle, og

det sidder han og grubliserer over og vanker om paa Gulvet for om Natten. Det har været saa sørgeligt, saa sørgeligt hele Tiden, Pastor Smith, og nu — da det — snart bliver Jul — véd jeg ikke levende Raad mere. Hvis ikke De kan hjælpe!“

Et Par store, salte Taarer rullede ned ad hendes Kinder.

„Ja, jeg ved ikke“, sagde Præsten, „det kunde jo være, — jeg synes, at der er ligesom flere Raad og Udveje ved Juletid end paa nogen anden Aarstid. Amerikanerne har en Santa Claus; vi Danske har en Julenisse, der bringer Menneskenes Børn, hvad de ønsker. Gaa De nu hjem, kære, og prøv paa at tro, at Julens gode Engel ogsaa vil bringe Glæde til Dem og Deres hele Hus.

Og da den gamle, prøvede Kvinde listede hjem, syntes hun, at den lave Vintersol skinnede lysere og klarere ned paa Jorden, end den plejede.

Men Præsten tog sin Frakke paa og gik lige op til det fineste og rigeste Hus i den hele By, dér, hvor Millionæren boede, han, der sagde det store Ord paa Aktiemøderne og kunde blive Rigsdagsmand, hvis han vilde.

Og den rige Mand kendte godt den fattige, danske Præst.

„Hvad er der saa i Vejen, Pastor Smith?“ sagde han og trykkede hans Haand, „mangler De kanske en Klokke til den danske Kirke? Eller en Lysekrone? Eller er Spiret ved at falde ned? Sig bare til, De skal faa, hvad De ønsker, for Danskerne er gode Folk, gode, arbejdsomme, stræbsomme Folk“.

„Tak; men denne Gang er det hverken Kirkeklokke eller Lysekrone eller Spir“, sagde Præsten og udrettede kort og klart sit Ærinde.

„Jeg vilde hellere give en Kirkeklokke“, sagde Millionæren smilende.

„Men det var ikke det, jeg bad om“.

„Nej, men jeg har ikke noget at gøre med at afskedige og antage Folk paa Møllerne. Det er Ting, som jeg aldrig blander mig i; som jeg ikke kan blande mig i. Kontorchefen dernede taaler det ikke; Aktionæerne taaler det ikke. Kære, jeg kan virkelig ikke“.

„Det er snart Jul“, sagde Præsten, „ved Juletid vil det ene Menneske gjerne gøre det andet en Glæde. Nu har jeg bedt Dem om at gøre mig en Tjeneste, prøv nu at bede Kontorchefen dernede om at gøre Dem en Tjeneste. — Nu ved Juletid!“

„Nej, kære Pastor Smith, lad os blive ved Kirkespi-ret, jeg vil give Dem et Par Hundrede Dollars, saa kan De hjælpe Manden til at faa en glædelig Jul og han kan klare sig Vinteren over, saa faar han jo nok Arbejde til Foraaret“.

„Men jeg har jo fortalt Dem, at det var Arbejdet paa den Mølle og med de Sække, det drejer sig om. Det er det, Manden gaar til Grunde paa“.

Den store Mand sad og strøg sit Hageskæg.

„Men ham, den anden, — som allerede har Pladsen, — ham, som hverken De eller jeg kender. Hvad skal vi gøre med ham?“

„Tak!“ sagde Præsten, „nu véd jeg, at De vil hjælpe min Mand! Den anden — ja, hans menneskelige Lykke afhænger vel ikke af at bære Sække. Er der ikke Plads til ham paa Møllen, saa send ham til mig. — Jeg hørte for Resten for nogle Dage siden, at der var 763 Mand, der arbejdede i Møllen — hvad om der skulde blive 764, — mon det vilde ødelægge Aktieselskabet!“

Millionæren lo og rakte Præsten sin Haand til Farvel.

Men næste Morgen — Dagen før Juleaften — kom en af Kontordrengene ud til Bowlegged Joe med et Kort. Chefen ønskede hans Nærværelse Kl. 10 præcis.

Det gav et Ryk i Joe; den Slags Kort blev sendt ud, „naar der var noget galt paa Færde“, forikrede han. Men han skulde vise dem, at han turde gaa derop — og i ih-færdig Hast fik han Frakke og Hat paa, og et Kvarter før Tiden stillede han i Kontoret, hvor en Skriver tog mod Kortet og viste det til Chefen.

„Aa, det er Dem, ja vær saa god at sidde ned! Johnson, bring en Stol!“

„Sidde ned! Her mellem de fine Kontorfolk! Jo, der var noget galt paa Færde, noget rent splittergalt! Bare de vilde gøre Pinen kort!“

Døren til Privatkontoret blev aabnet, og en rank, fyldig, graaskægget Mand kom stilfærdig ind og satte sig ved en Pult.

„De plejer at arbejde her, og Deres Nummer var 321, ikke sandt?“

Chefen var overlegen høflig.

„Ja“.

„Den Mand, som — under Strejken — blev antaget i Deres Sted, er blevet sendt ned i Maskinrummet. Han duede ikke til at tumle med Sække. Vi har fundet at De, Mr. — — ah — — Nummer 321, var en af de bedste Mænd, vi har havt til det Arbejde; og derfor er det os en Fornøjelse at tilbyde Dem Deres gamle Plads igen; — om De ønsker den“.

Om han ønskede den!

Det trak i Joe's furede Ansigt, Læberne dirrede.

„Tak!“ sagde han hviskende.

„De kan begynde i Overmorgen; Lønnen er naturligvis som sædvanlig. Her er Deres gamle Nummer“.

Joe greb sit Messingskilt; det var, som om han mødte en kendt og kær gammel Ven.

„Tak! Mange Tak!“ sagde han og vendte sig for at gaa ud.

Saa nikkede den ranke, graaskæggede Herre til ham og sagde:

„Merry Christmas!“

Hvor alle Mennesker dog var bleven milde og gode! Han m a a t t e hen i Pakhuset og svinge en Mel-sæk i Armene blot en eneste Gang. Og han bar den saa lunt og blødt som om den var et lille Barn.

Saa kørte han hjem, og Sporvognen var fuld af glade Julemennesker, som havde Pakker i Hænderne og i alle Lommer.

„Glædelig Jul, Mo'r!“ raabte han. „Jeg har faaet min Plads igen! Og nu skal vi have Juletræ, og i Morgen skal vi i Kirke, og næste Dag skal jeg paa Arbejde!“

Og Pastor Smith talte i sin Prædiken om Juleglæden, som det Menneske bedst forstod, der havde kæmpet med Sorgen; og Joe nikkede; han forstod det altsammen.

Og oppe i det rige Millionærhus var der Juletræ med kostbare Julegaver, Diamanter og Guld; men den gamle Rigmand sad i sin Stol og faldt i Tanker. „Jeg bragte Juleglæde til e t Menneske“, tænkte han, „a l t, hvad han bad om, var at faa Lov til at arbejde“.

Og den gamle Mand foldede sine Hænder og bad Julens Herre om Lov til at trøste og glæde alle dem, han fandt paa sin Vej, der ærligt vilde arbejde, mens det var Døg.

Thi Natten kommer — — — —

Fædres Synd.

Der blev stor Opstandelse i Byen, da det rygtedes, at Jens Hermansen havde taget Livet af sig selv. Han havde staaet i sin lille Butik og solgt Sukker og Sæbe og Svovlstikker om Aftenen, og ingen havde mærket noget usædvanligt ved ham, og om Morgenens hængte han ude i den mørke Bagbutik mellem Varekasser og Tønder med Salt og Sild.

Og heller ikke kunde noget Menneske forstaa, hvorfor den afholdte, grundærlige Mand havde taget Livet af sig.

For Jens Hermansens Ærlighed var næsten blevet et Ordsprog i Byen. Langsomt og omhyggeligt vejede han ud, Risengryn og Kaffe og Rosiner, han fyldte Petroleumsmaalet lige til Randen, men spildte ikke en Draabe; han gav Penge tilbage paa den Maade, at han først talte dem to Gange fra den ene Haand i den anden og saa lagde dem i Række paa Disken og talte dem efter med Pegefingeren.

Og var der Orme i det Mel, der var købt i *hans* Butik, eller Sand i Sukkeret eller Stene i Korenderne, saa kunde Folk bringe det tilbage og faa deres Penge eller andre Varer i Stedet.

Jens Hermansen var Gaardmandssøn fra Vendsyssel og havde i sin Tid arvet Faderens Ejendom, en middel-

stor Gaard med solide, gammeldags Bygninger, han giftede sig med en velhavende Nabodatter, udbetalte sine Sødskendes Arvepart og sad kvit og frit paa sin Gaard.

Men der kom ikke den Velstand til Huse, som man naturligt kunde vente. Jens Hermansen duede ikke til at være Landmand, han havde Handelsblod i sine Aarer, og han drev fra Marked til Marked uden at komme i Gang som Pranger af nogen Art. Saa byttede han Gaarden bort mod en Købmandsforretning sønden for Limfjorden; men heller ikke fandt han Tilfredsstillelse ved det ensformige Liv bag Disken; der foresvævede ham noget om, at han burde blive rig ved et Kup, ved at benytte et Sammentræf af heldige Omstændigheder, eller ved at gribe Lykken, naar den bankede paa Døren; — for Lykken bankede paa hver Mands Dør én eneste Gang, havde en klog Mand fortalt ham.

Han spillede i Lotteriet paa flere store Sedler, men Numrene kom ikke ud. — Han satte det meste af sin Ejendom paa Spil, da han købte en Skibsladning Majs, der skaffede ham adskillige vaagne Nætter, og som han maatte sælge uden Fortjeneste.

Forretningen gik sin jævne, rolige Gang med Overskud til det nødvendige Livsophold. Og Jens Hermansen blev mere og mere nervøs og jagende. Han læste Avertissementerne i de store Blade og rejste ofte til Aalborg eller Randers, somme Tider til København, lejlighedsvis til Sverrig og en enkelt Gang til Tyskland.

Men det, der blev falbudt i Bladene, var ikke bedre eller mere indbringende end det, han allerede havde, — i de fleste Tilfælde daarligere.

Det var *Penge*, hans Tanker evindeligt kredsede om. Der var saa meget, man kunde spekulere i og drive frem,

om man havde Kapital, — der var Margarinefabrikationen, som nu florerede saa stærkt og gav stort Overskud, eller Byggegrundene paa Amager eller Jærnværksdrift i Sverrig.

Om man havde Kapital, ja, — og ikke havde sine Penge anbragt i denne forbandede Købmandsbutik, der aldrig kunde tvinges frem til mere end et tarveligt Livsophold. Om hele Historien vilde brænde, saa man fik Assurancen

Og en Nat i Juli, da Tordenen buldrede og Lynene knitrede, brændte Jens Hermansens Købmandshus ned til Grunden med Varelager og Indbo.

Det blev bevist i Brandforhøret, at Hermansen selv gjorde alt, hvad der stod i menneskelig Magt for at redde og slukke; han blev forbrændt paa Hænder og i Ansigtet, og i flere Dage gik han rundt paa Brandstedet og vred Hænderne og jamrede over sit store Tab.

Kloge Folk, der forstod sig paa den Slags Ting, mente dog, at Tabet ikke var saa stort, da Huset var gammelt og Varelageret i den sidste Tid stærkt reduceret.

Hermansen solgte Grunden med de forkullede Rester og de faa Tønder Land for en ubetydelig Sum og rejste til Amerika.

Men i det fremmede Land bankede Lykken heller ikke paa hans Dør. Der var haardt Arbejde og Skuffelser og Sygdom og megen Modgang af mange Slags. Hans Hustru slog aldrig Rod mellem Fremmede, hun tæredes hen og døde.

Saa faldt ogsaa *han* til Ro — efter nogle Aars Omflakken — i en Butik af samme Art som den, han havde ejet i Danmark.

Børnene voksede op, — der var tre af dem, to Søn-

ner og en Datter. Den ældste Søn arbejdede sig frem til Bestyrer af et Jærnstøberi, Datteren blev gift med en velhavende Landmand. Den yngste Søn, Johannes, blev holdt til Bogen i Byens bedste Skole, blev saa sendt til Universitetsbyen, og kom tre Aar efter tilbage som Tandlæge. Han fik straks stor Søgning, mere end han kunde overkomme, og mere end han havde Lyst til at tage sig af.

Han blev Medlem af Byens fineste Club og af mange hemmelige Foreninger, han var ivrig Sportsmand og Jæger, han holdt et Par kostbare Væddeløbsheste og kørte om Aftenen ud ad Boulevarden i en kostbar mørkerød Automobil.

Og han følte stærkere og stærkere, at *han* var ikke skabt til at sætte forlorne Tænder i bløde, vamble, bæverende Gummer, eller at staa i Timevis over en stinkende Mund med sorte, smuldrende Tyggeredskaber.

Han var jo ung og begavet, havde en god Uddannelse, — og Amerika var Mulighedernes Land.

Saa rygtedes det en Dag, at et stort, nyt Livsforsikrings-Selskab vilde aabne Hovedkontor i Byen, og at Tandlæge Hermansen skulde være Direktør. Og Byens eleganteste Lokaler blev lejet og kostbart monteret.

Og allerede næste Aar var Selskabets Virksomhed saa stor, at det var absolut nødvendigt at bygge eget Hus af de kostbareste hvide, pressede Mursten med seks Granitsøjler i Fronten og en kostbar Marmorstatue over Indgangen, med solide, ægte Mahognimøbler og Plads til 40 Kontorister.

Skrivemaskiner klikkede, Penne fo'r over Bladene i de store Protokoller, og i Kælderen var et fuldt udstyret Trykkeri, der trykkede Cirkulærer i Millionvis.

Direktøren selv var sjælden hjemme. Om Somme-

ren rejste han i Evropa, hvor Paris var hans Yndlingsopholdssted, om Vinteren var han i Florida eller California.

Et Par Gange om Aaret viste han sig paa Byens Gader, hvor alle hilste ham.

For han var jo en af Byens Velgørere, — han havde skænket den en Park og et Bibliothek.

Og en Gang, da han kom hjem fra Europa, blev han modtaget paa Stationen med Hornmusik, en lang Procession fulgte ham til Assurancebygningen, og om Aftenen blev han hædret med Fakkeltog, Hurraraab og en Tale af Borgmesteren.

Men gamle Hermansen var ikke med i Processionen eller Fakkeltøget; han stod i Butikken og vejede Risengryn og Sukker og Rosiner, og han talte Pengene to Gange i Haanden og en Gang paa Disken „paa det, at ingen skulde forfordeles“. — Og om Aftenen, da Datteren kom hjem i lysende Glæde over al den Hæder, der var vederfaredes Broderen, vinkede han med Haanden og vilde intet høre.

„Fædrenes Synd!“ hviskede han og trak Datteren til sig. „Véd du ikke, hvad der staar skrevet! Fædrenes Synd, staar der, bliver straffet paa Børnene, — forstaar du, Anna. — om det bare kunde sones med det, at man *selv* gjorde Ret og Skel i hele Resten af sit Liv, — om det kunde sones med *det*, siger jeg; — men det er ikke nok, — læg Mærke til det, min Pige. — — og i tredje og fjerde Led, staar der, — det kan ramme *dine* Børn ogsaa. — Fædrenes Synd, mit Barn, Fædrenes Synd!“

Og en Maanedstid efter var det, at han gik ud i Oplagshuset og hængte sig mellem Pakkasserne og Tønderne, — til stor Forbavselse for alle, der kendte ham.

Men Forbavselsen voksede til Skræk og Rædsel endnu samme Aften, da Rygtet om Svindel og Bedrageri begyndte at sive ud over Byen.

Og næste Dag bragte Dagbladene Besked. Det store Livsforsikrings-Selskab havde aldrig havt til Hensigt at assurere Menneskeliv, det var en Biforretning, som man ikke havde skænket Opmærksomhed. Men Direktøren havde sendt flere Hundrede dygtige, begavede unge Mænd ud over de Forenede Stater for at sælge Aktier. Og Tusinder af godtroende Mennesker havde købt Aktier i et Begreb, i et Selskab, der ikke eksisterede, „Værdipapirerne havde ikke mere Værdi end det Papir, de var skreven paa.

Den kostbare Bygning havde duperet Autoriteterne. Men da Regeringens hemmelige Politi blev bragt paa Sporet, blev Svindelen lagt klar i Løbet af en Uges Tid.

Direktør Hermansen blev arresteret i New York og bragt hjem Dagen efter, at hans Fader var bleven begravet.

I Retten blev det oplyst, at det var to Jøder fra Philadelphia, der havde undfanget Planen, — de havde fundet et passende Medium i den unge Tandlæge.

Jøderne var forsvundne, Politiet fandt dem aldrig. Direktør Hermansen blev idømt syv Aars Forbedringshus. Da han blev bragt til Stationen med en Politibetjent paa hver Side, var der meget Folk samlet. For en Maaned siden havde man mødt denne Mand med Musik og Hurraraab, — nu sendtes han bort som en domfældt Forbryder.

Toget raslede ind under Glastaget. Den ene Betjent gik foran, saa kom Forbryderen, han vendte sig paa

Vogntrinet, som om han vilde tale, men Betjenten, der kom bagefter, strakte sin Haand bydende ud mod ham.

Konduktøren vinkede, Maskinen udstødte et Par hule Prust, saa gled de lange, gule Vogne videre henad de glatte Skinner.

Men en gammel irsk Vognmandskusk stod og saa' langt efter Toget, saa vendte han sig og sagde ud i Luftten, langsomt og vægtigt:

“You can't get something for nothing.”

Stenklover=Stines Tøs.

Godsejeren paa Volmersholm sagde, at Stenkloverfamilien var noget Rak, og Egnens andre Godsejere og Proprietærer og Forpagtere sagde det samme.

For det var en velkendt Sag, at Jens Neuman og Christian Vivebro og de andre Krybskytter havde Tilhold i Stenkloverhuset; Lars Skovfoged havde fulgt Sporene lige til Huset, og da han bankede paa Døren, — for Lars Skovfoged var en saare modig Mand, — blev et Vindue aabnet, en Bøssepipe stak ud, — — — og saa rendte Lars; for Godsejeren kunde ikke forlange, at han skulde sætte Livet til for 300 Kr. om Aaret og Brugen af otte Tønder mager Mosejord.

Naturligvis holdt Stenklover-Stine ogsaa Smugkro, solgte Brændevin og bajersk Øl og Cognac til Krybskytterne og deres Venner, og der blev klaget til „Øvrigheden“.

Øvrigheden var Sognefogden i Solbjærg og den halte Landbetjent Amberg.

De fulgtes ogsaa ad ud til Stenkloverhuset, men fandt hverken Brændevin eller bajersk Øl eller Cognac. Amberg „opdagede“ to mistænkelige Flasker, én med Kamferolie og én med Opodeldok, og dem „konfiskerede“ han.

„Nej“, for jeg skal sige Dig, Lars Ravnhøj, sagde

Sognefogden om Aftenen til sin Nabo, „havde vi nu hittet noget, saa var Stine selvfølgelig blevet arresteret, og saa havde vi jo med det samme havt alle fem Børn paa Sognet, og Kommunen har s'mæn Udgifter nok alligevel“.

Og Lars Ravnhøj sukkede og gav ham Ret, og saa fulgtes de ad hen i den „Kongelig Privilerede“ Kro og drak fire retfærdige Bajere. — — — — —

Stenkløver-Stine var Enke. Hendes Mand havde været Daglejer paa Volmersholm; han hed Lars Hansen, men ingen Mennesker kendte ham under andet Navn end Stenkløver-Lars; Navnet, det jordløse Hus og to gamle Forældre var Brudegaver med Stine. Stenkløver-Lars var en lavstammet, tyndbenet, hulbrystet Mand med et Par store, blaa Øjne i et magert, blegt Ansigt med tyndt, nøddebrunt Skæg.

Haardt maatte baade Lars og Stine slide for at skaffe Mad til de to gamle og den voksende Familie, og desuden var der den Særhed ved Lars, at han „vilde læse“. Aviser og Bøger af alle Slags — men helst Rejsebeskrivelser — var uimodstaaelige for ham. Han hængte over dem om Søndagen i Stedet for at gaa ud og bjærge Hø til Koen ved Vejgrøfterne. Havde han faaet fat paa en ny „Geografi“ — som Stine kaldte hans Rejsebeskrivelser, — sad han oppe den halve Nat og duede saa naturligvis ikke til sit Arbejde tidligt den næste Morgen.

Han gik ogsaa i Kirke næsten hver Søndag, og sang Salmer med en Stemme, der var stærkere og renere end selve Degnens.

Naturligvis var Godsejeren paa Volmersholm misfornøjet med ham, og havde det ikke været, fordi det var

saa rent urimeligt vanskeligt at faa fat paa Daglejere, havde Stenkløver-Lars faaet sit Rejsepas for længe siden.

Men der kom en Dag, da Lars ikke meldte sig paa Gaarden, han laa hjemme i Sengen og snappede efter Vejret og fantaserede.

„Galopperende Svindsot! Færdig! Hans Bryst har altid været skidt!“ sagde Doktor Møller.

Og seks Uger efter blev han baaret op paa Kirkegaarden ved Siden af Svigerforældrene.

Og Stine sad alene med fem Børn.

Naturligvis vilde hele Redeligheden komme paa Fattiggaarden, det var der ingen, der nærede Tvivl om.

Men hele Redeligheden kom ikke paa Fattiggaarden. Der var Lys bag de dækkede Vinduer Natten igennem, og Krybskytterne kom listende i Mørket, fandt Nøglen til Tørvehuset, hvor de selv havde gemt den, og Hjort og Ræv og Hare laa gemt under Tørvene bag den laasede Dør.

Men inde i Stuen blev der spillet Kort om store Penge, mens Øl og Brændevin blev skænket i Glassene og Kronerne forsvandt i Stines Kjolelomme.

Den ældste af Børnene, Marie, laa med store, aabne Øjne og saa' paa de skæggede Jægere, der spillede og drak og sommetider i hviskende Skænderi fo'r mod hinanden i Slagsmaal, som øjeblikkelig standsedes af Moderen, der uforsagt gik imellem

Marie lignede sin Fa'r. Hun var lille af sin Alder, med store, dybe, blaå Øjne i et kønt, fintformet, blegt Ansigt, og det bedste, hun vidste i Verden, var at faa Lov til at sidde stille i en Krog og læse.

Da hun var 14 Aar, kom hun op til Volmersholm og blev Barnepige, skønt Godsejeren protesterede.

„Jeg kan ikke fordrage, at vi skal ha' noget at gøre med den Stenkløverfamilie“, sagde Godsejeren til sin Frue, „du véd, Alvilda, at det er en skidt Familie. Krybskytterne, der stjæler mit Vildt, og Skovtyvene, der stjæler mine Træer, holder til derude i Stenkløverhuset, og mine Karle gaar der ned og drikker sig fulde om Natten“.

Men Fruen havde lige saa vanskeligt ved at faa Piger, som hendes Mand havde ved at faa Karle, og Marie blev, som sagt, Barnepige paa Volmersholm.

Hun blev heller ikke jaget bort i Utide, det havde Fruen i og for sig ingen Grund til, men det fulgte af sig selv, at hun rejste, da Aaret var omme.

Fruens lille, yndige Wilhelm Emanuel var to Gange i Aarets Løb faldet i Andedammen, og den søde Charlotte Mathilde havde lært at sige „sku“, og spyttede og rakte Tunge, naar hun ikke fik sin Vilje.

Og det var selvfølgelig Stenkløver-Stines Tøs Skyld i.

Et halvt Aar var Marie hjemme hos Moderen, saa blev hun Stuepige paa Halagergaard, Aaret efter var hun Ene pige hos Landinspektørens i Solbjærg, saa blev hun Kokkepige paa Langtved, senere tjente hun paa Bjerregaarden, paa Dragsgaard, paa Vejrholm, igen paa Halagergaard og hos Præstens i Marbjærg, snart som Stuepige, snart som Kokkepige, aldrig mere end et Aar paa et Sted, for det meste kun et halvt.

Man havde i Grunden ikke noget at udsætte paa hende, hun var for saa vidt tro og paalidelig, saa' det ud til; men alligevel, hun var Stenkløver-Stines Tøs, og man skammede sig næsten ved at have hende i sin Tjenste.

„Og saa er der jo ogsaa dette“, sagde Præstekonen

fra Marbjerg til Fru Doktor Møller, „at før man véd af det, saa er hun jo falden hen i en Stol med sin Bog. Ja, havde hun endda rendt med de andre Tjenestefolk til Legestue og Bal, men der sidder hun ude i Pigekammeret — vil De tænke Dem — om Vinteren i Kulden med sin Geografi“.

„Geografi?“ Fru Møller lettede sig i Sofaen, „men, Kære, — Geografi?“

„Ja, og Landkort“, Præstekonen var forarget, „og hun ved Besked med Folkeslag og Poler — og Produkter og, De véd — alt det, vi lærte om i Skolen“.

Og Præstekonen havde Ret. Stenkløver-Stines Øgenavn til Faderens Bøger havde givet Marie Lyst til at læse Geografi, hun brødes med de knudrede, uforstaaelige Vendinger, men mestrede dem omsider, og liden var den By, hvis Beliggenhed og Indbyggerantal, hun ikke kendte, og lavt var det Bjærg, hvis Højde hun ikke kunde angive.

Den Dag, Præstekonen i Marbjerg havde meddelt hende, at hun skulde rejse til Majdag, gik hun hjem til sin Moder og blev skældt ud. Det var hun vant til.

Naar Stenkløver-Stine var færdig med at skælde ud, gav hun sig altid til at smøre Mad, spise det, og saa blive god igen. Hun var, som den Slags Naturer i Reglen er, mild mod sine Børn.

Da Moderen havde naaet det Stadium, hvor hun smurte Mad, sagde Marie:

„Mo'r, jeg har faaet Lyst til at rejse over til Farbro'r Niels i Amerika“.

Moderen spiste langsomt, svarede ikke straks, men blev staaende og saa' med et langt Blik op mod Skoven, saa satte hun Maden fra sig paa det lange, hvidskurede Bord, gik hen til Vinduet og vendte Ryggen til Datteren.

„Jeg tænkte det nok“, sagde hun uden Vrede, „nu er det jo paa Mode. Og kanske ogsaa. — ja, kanske det er det bedste. Jeg forstaar det nok, Marie, om ogsaa du er en god Pige og en ordentlig Pige, saa er du alligevel — Datter af Stenkløver-Stine“.

„Mo'r!“

„Ja, det nytter ikke, det skal jo siges en Gang alligevel. Din Mo'r har et daarligere Navn og Rygte mellem Herremændene og de Store, end den værste Tyveknaegt. Men jeg har dog alligevel holdt Brød og Sul i Huset og Klæder paa Kroppen af Jer alle fem. Og — hvem véd — dersom du rejser til Amerika — det kunde dog være, at dine Søskende og jeg selv en Gang i Tiden kunde komme der over ogsaa, — og jeg kunde — kanske — faa Lov til at ende mine Dage som et hæderligt Menneske“.

Maries Øjne lyste: „Mo'r! Om det kunde lade sig gøre“.

„Det er ikke Pengene“, blev Moderen ved, — og Marie forstod, at det var ikke ny Tanker, der sysselsatte Moderen, „dem har jeg; og Huset og Haven og Koen er altid lidt værd; — men der er saa meget andet at tænke paa. Din Farbroder, siger du, — ja, det var vel det naturligeste, om du søgte til Familien. Men ellers kan jeg ikke vide, om det er ret meget bevendt med ham, han var ikke andet end Jærnbaneanarbejder, sidst han skrev, men det er jo rigtignok næsten fem Aar siden“.

Stine gik hen til Dragkisten og ledte i den nederste Skuffe, hvor hun fandt Svogerens sidste Brev.

Elkton er en lille Prærieby i Nebraska. Den ligner Tusinder af andre Byer i Amerika med sin ene, korte

Hovedgade med de lave Træbygninger paa begge Sider og den store grundmurede Bankbygning paa Hjørnet.

Men Elkton er en dansk By. Skomager og Apotheker, Værtshusholder, Møbelhandler, Bankør og Doktor, de er allesammen Danske. Og omkring Byen paa den rullende Prærie bo'r danske Farmere i Hundredevis. Velhavende, uafhængige Folk, der taler højt med om Politik og har Penge i Banken.

Paa de store Højtidsdage, som 5te Juni og 4de Juli, bliver der holdt Fest i Elkton, og saa er J. P. Larsen altid Festtaler.

J. P. Larsen har en betydelig Tømmerhandel og Kulforretning, han har været i Elkton i 12 Aar, det vil sige lige siden Byen begyndte at eksistere, og mangfoldige Nykommere har han givet Raad og Vejledning — og Kredit.

Men J. P. Larsen er mere end Tømmer- og Kulhandler, han er ogsaa Embedsmand, og det hænder ikke saa sjældent, at Elktons eneste Prokurator kalder ham „your Honor“. For han er Fredsdommer — „Justice of the Peace“ —, og har været det i flere Aar.

Han er egentlig ikke stolt af sit Embede, og Æren sætter han ingen Pris paa; men for adskillige Aar siden, da en Jærnbane blev anlagt, trængte man til en Røst og en overlegen Personlighed for at holde en Smule Avmellem de urolige Jærnbaneanarbejdere, og Byens bedste Mænd havde alvorligt anmodet Larsen om at overtage det lidet lønnede og upaaskønnede Embede. Sommetider var det ogsaa ret behageligt at være i Stand til at indkassere en gammel Fordring med Trusel om øjeblikkelig Rettergang.

En Dag i Forsommeren sad han i sin magelige Kontorstol og ventede paa Parterne i en Retssag.

Det var Farmer Peter Lykke, der beskyldte Niels Bruhn — somme Tider kaldet Stenkløver-Niels — for Tyveri; det drejede sig om tre røgede Skinker fra Lykkes Røgehus, som Niels Bruhn paa ulovlig Maade skulde have „ranet, taget og tilegnet sig“, som det hed i Rettens knudrede Sprog.

Peter Lykke var Egnens rigeste Farmer, kendt over hele Settlementet for sin urimelige Gerrighed. Der var kun én Ting, der kunde dirke hans Pung op, og det var Processer, dem havde han absolut Geni for. Man paa-stod med Bestemthed, at han en Gang havde ført Proces med en Nabo i tre Aar om et Læs Havrehalm, som det viste sig, at hverken han eller Naboen havde Ret til.

I alle sine Retssager blev han bistaaet af en Lomme-prokurator, der hed Høegh, en halvstuderet Seminarist, som tre Gange havde forsøgt paa at tage første Del af Skolelærereksamen i Danmark, havde saa tilbragt seks Uger paa et amerikansk „College“, og siden levet af Aaggerrenter, Landhandel, Svindelassurance og alt det, der kan tilfalde et Væsen, der er opereret paa Samvittigheden.

Lidt før Kl. 3 — den fastsatte Tid — kom Peter Lykke og Høegh. Ingen af dem kunde siges at være kønne. Peter Lykke kunde have været det, Naturen havde bestemt ham til at være fyldig, rødmusset og tykmavet, men paa Grund af, at han kun undte sig selv den mest vandede og mindst mulige Føde, var han ranglet, grovknoglet, og det saa' ud, som om Skindet var for stort til hans Krop, det faldt i Rynker og Folder og Poser i Ansigt, paa Hænder og Hals. Prokurator Høegh var en

lille, skævbenet Mandsling med ildende rødt Haar og mange Fregner.

„Ja“, sagde Høegh og kørte Pegefingeren rundt Indersiden af den ikke overdreven rene Flip, „af Hensyn til „Defendant“ i denne Sag henstiller jeg til „your Honor“, at Forhandlingerne føres paa Dansk“.

„Ja, det bliver vi forbistret nødt til“, sagde Larsen, „for Niels Bruhn faar jo aldrig lært at snakke Engelsk, saa længe han gaar her mellem bare Danske. For Resten tro'r jeg slet ikke, at Niels har stjaalet de Skinker. Han er et Fæ, det skal jeg gaa ind paa; men en Tyv! — nej, det tror jeg ikke!“

„Og maa jeg spørge, — hvorfor tro'r Hr. Dommeren ikke det?“ spurgte Høegh.

„Lad være med de Narrestreger, Høegh! at kalde mig „Hr. Dommer“; — Du véd lige saa godt som jeg, at jeg kender mindre til Loven end Du, og det er nederdrægtigt lidt. Hvorfor jeg ikke tro'r, at han er en Tyveknægt? Jo, for det første tro'r jeg aldrig, at et Menneske er Tyv, før det er bevist, og saa sker det sku endda, at jeg knap nok tro'r det. Og for det andet kan Niels Bruhn spille — og det endda kønt — paa en Harmonika, og han er omtrent det eneste Menneske, jeg endnu har hørt, der kan spille paa det Instrument, saa det er til at holde ud at høre paa. Og saa er der endnu en Ting: hans Kone har mange kønne Blomster i Vinduet“.

Farmeren og Prokuratoren vekslede Blikke, mildt spottende. Denne Tømmerhandler Larsen var jo en brav Mand og en formuende Mand; men somme Tider saa underlig — med Følelser. — Musik og Blomster! — Hæ!

Høegh vilde have sagt noget, men blev afbrudt ved at „Defendant“, som han kaldte ham, kom ind.

Niels Bruhn var en fattig Mand med en stor Familie. Megen Sygdom og et Par Dødsfald mellem Børnene havde yderlig forarmet ham; hans tynde Ben og Arme saa's tydeligt under Lærredstøjet, og det graasprængte Haar hængte i Klumper ned over hans Pande, der allerede svedte ved Tanken om det, der forestod.

Et Par Vidner kom ogsaa, og Forhøret begyndte. Peter Lykke gjorde Ed paa, at Skinkerne hængte i Røgehuset Onsdag Aften, men Torsdag Morgen var de borte.

Et af Vidnerne havde set Lys i Niels's Vinduer Kl. 3 Torsdag Nat og havde ogsaa set Niels liste ud og gaa Nord paa mod Lykkes Farm.

Et andet Vidne havde været hos Niels om Lørdagen og havde set, at der var Flæsk paa Bordet, og Byens Slagter — der hændelsesvis var Tysker og hed Krummeier, havde erklæret, at Niels ikke havde købt Skinke af ham.

„Krummeier var fuld hele sidste Uge“, sagde Larsen, „han har ikke Begreb skabt om, hvem der har købt Kød af ham“.

Saa blev Niels underkastet Forhør af den snedige Prokurator.

„Var du, Niels Bruhn, ude i Torsdags Nat?“ spurgte han strængt.

„Ja, jeg var“, sagde Niels forvirret, „det vil sige, — der var noget — jeg — — der var — jeg var ude for at — i et Ærinde for min lille, syge Pige derhjemme. Og jeg kom saa tidlig op, fordi vi har en Ko — der skal kælte, og min Kone var oppe for at hjælpe Barnet, og saa hørte jeg, hun var urolig og brølte i Baasen“ — —

„Gjorde din Kone?“

„Nej, Koen. Og saa gik jeg ud i Stalden, og hun havde det ene Forben i Halsrebet, og da jeg saa kom ind igen, var hun gaaet i Seng, for hun havde vasket hele Dagen i Forvejen“.

„Hvem? --- Koen?“

„Nej, min Kone“ — — — Niels blev mere og mere forvirret. Larsen havde smilet; men nu blev han pludselig alvorlig.

„Sig mig, Niels“, sagde han, „hvor var du henne den Torsdag Morgen?“

„Jeg kan ikke sige dig det, Larsen — jeg *kan* ikke“.

„Jamen, det er galt, Niels, splintrende galt, du kommer i Tugthuset, hvis du ikke siger det“.

Niels var meget bleg, store Sveddraaber perlede paa hans Pande, saa traadte han et Skridt nærmere mod Dommeren og sagde:

„Jeg *har* ikke stjaalet det Sul, Larsen, men jeg *kan* ikke sige, hvor jeg var den Aften. Og saa faar I gøre ved mig, hvad I vil“.

Høegh nikkede til Lykke, der næsten smilte. De fraadsede begge to i Proceslykke.

Larsen sad nogle Minutter med Albuen mod Bordet og Haanden skyggende for Øjnene. Saa lagde han den flade Haand ned mod Bordpladen med et Smæld.

„Sagen er udsat i otte Dage“, sagde han, „af Mangel paa tilstrækkelige Beviser“.

„Jamen, Larsen“, sagde Høegh, „de to Vidner, og „Defendant“ selv — — —

„Retten er hævet!“ Larsen gik med lange Skridt ud af Kontoret.

Om Aftenen gik han ned til Niels Bruhns“, han

vilde vide, hvor Niels havde været henne den Aften, de ulyksalige Skinker var blevet borte.

„Hvis du ærligt vil sige mig, hvad du gik efter, saa skal jeg klare Sagen“, sagde han, „hvis Peter Lykke faar 25 Cents mere end Skinkerne var værd og Prokuratoren faar et Par Dollars, saa er den Gedde kogt“.

Niels og Konen græd. Men hvor meget saa Larsen overtalte og dominerede, Niels's Nattevandring kom ikke for Dagen.

„Ja, ja“, sagde Larsen omsider, „Mands Vilje er Mands Himmerig, siger man, skønt her synes jeg nærmest, det er Mands Helvede. Du har syv Dage at betænke dig i, før du kommer til at bære det offentlige Tyvenavn, som de to rare Hædersmænd har tiltænkt dig“.

Og han satte sig hen paa Sengen og snakkede med den stakkels lille Mariane, der havde Hofteskade og ikke kunde gaa. Og da han gik, gav han hende fem store Sølvdalere at lege med.

Da han kom hjem, fandt han et Kort i Nøglehullet, det var fra hans Ven Doktor Dahl, med Paalæg om at komme over i Doktorboligen, saa snart han kom hjem.

„I— ja“, mumlede Larsen for sig selv, „jeg kan jo sagtens smutte derover; han har naturligvis faaet fat paa et Par andre stakkels Ofre og kan hverken leve eller dø, før han faar en Whist“.

Men da han kom over til Doktorens, var der ingen „Ofre“, Doktoren var slet ikke hjemme.

„Men det er heller ikke ham, der vil tale med Dem“, sagde den smilende Doktorfrue.

„Er det da Dem?“

„Nej, vist er det ikke. Hvad skulde jeg vel have at snakke med Dem om. De er en rigtig afskyelig, gammel,

haardhjærtet Pebersvend, der vil sætte den stakkels fattige Niels Bruhn i Tugthuset. Men det skal vi sætte en Pind for“.

„Vil De sætte en Pind for Tugthuset, Mrs. Dahl, saa Niels ikke kan komme derind, — det var — om jeg saa maa sige — forbistret kønt af Dem, for det har jeg prøvet paa i de sidste 3—4 Timers Tid, men det mislykkedes. Naa, hvor er Pinden? Her-ut med den!“

„Aa, De kan vel vente lidt. Pinden sidder inde i Sovekammeret og visser min lille Dreng i Søvn. Og jeg vil ikke have ham vækket for Deres visne Processors Skyld“.

„Ja, men hvem var det, der vilde snakke med mig, det var ikke Doktsren, heller ikke Dem, og det kan heller ikke være Drengen, der skal falde i Søvn“.

„Nej, for han kan slet ikke snakke endnu. Det er for Resten vor Pige, der gjerne vil stedes for Hr. Dømmers Aasyn“.

„Deres Pige!“

„Ja, vor Tjenestepige, om „your Honor“ ellers vil tillade en saa ringe Person at aflægge sit Vidnesbyrd. Sæt Dem nu pænt ned i Gyngestolen, saa skal jeg tillade mig at løfte en Flig af det Hemmelighedens Slør, der hviler over de forsvundne Skinker. Ser De, vi Kvinder burde staa i Spidsen for alt, hvad der hedder Opdagelsesvæsen, vi har i Grunden en meget finere — aa Vrøvl! Nu skal jeg være alvorlig. Som sagt, vi har en Pige, der kom fra Danmark for en 14 Dages Tid siden, en rigtig flink og nydelig Pige, hun er en Broderdatter af Niels Bruhn, og véd De, hvad hun siger, Larsen; hun siger, at hun kan give Besked paa, hvor hendes Farbro'r var henne i Torsdags Nat“.

„Kan hun! Hør, lad os lade Ungen brøle og faa hende herind med det samme“.

„Kalder De min Dreng en Unge!“ Doktorfruen løftede Haanden.

„Husk paa, jeg er Øvrighedsperson“, formanede Larsen. „De kan sku blive halshugget, hvis De lægger Haand paa mig“.

Marie kom ind fra Sovekammeret og blev forbavset staaende i Døren. Hun havde tænkt sig, at „Dommeren“ var en ærværdig, gammel, langskægget, hvidhaaret Mand.

„Hvor er Skinkerne?“ raabte Larsen og pegede mod Marie.

„Vil De da absolut, at „Ungen“ skal vaagne“, Fruen fo'r imod ham igen.

„Hvor er Skinkerne?“ — denne Gang hviskende.

„Det véd jeg ikke“, sagde Marie, „men jeg véd, hvor Farbro'r var henne den Aften, de blev borte“.

Hun gik gennem Stuen og opad Trappen til Pige-kammeret.

Hun forsvandt som et Aandesyn. „Det er for Resten en nydelig Pige“, sagde Larsen.

„Hvad forstaar De Dem paa Piger. Havde De havt mindste Begreb om vort Køns uendelige Fortrin, saa havde De været gift for længe siden“. Doktorfruen var stadig i Kamphumør.

Marie kom tilbage med en trykt Plakat, som hun rakte Larsen.

„Er det Humbug?“ spurgte hun.

Larsen tog Papiret: Det var en Reklame for „The Therapeutic, Analytical Medicine Company“, hvis underfulde Mediciner kunde kurere de vanskeligste Sygdomme.

„Humbug! Ja, fra Ende til anden“, sagde Larsen,

„de forbistrede Slyngler var her en Uges Tid med deres elendige Hundekunster og trak Penge af Lommen paa godtroende Folk. Men hvad har det med Skinkerne at gøre?“

„Ingen Ting, men Farbro'r Niels købte et Plaster“, — og Marie fortalte, hvorledes Kvaksalveren, der kunde tale Norsk, havde faaet den stakkels Jærnbaneanarbejder til at købe et Plaster for 25 Dollars til den lille, syge Pige. Det skulde ligge paa Hoftens i 3 Dage og 3 Nætter før Nymaane, og tredje Nat skulde det begraves under et Træ langt Nord for Byen, „og efterhaanden som Plasteret raadnede, skulde al Sot og Syge forlade BARNET“, men det skulde altsammen foregaa stiltiende og i dybeste Hemmelighed, „ellers havde det ingen Kraft“.

Larsen sad og saa' paa Marie, mens hun fortalte.

„Jeg sad og hørte det hele inde i Sovekammeret hos lille Mariane“, sagde hun, „det var Dagen efter, jeg var kommen fra Danmark, at Doktoren var ude og solgte Plasteret til Farbro'r“.

Larsen nikkede til DoktorFruen.

„De havde Ret“, sagde han, „denne Gang sætter vi en Pind for Tugthusdøren“.

Saa sagde Larsen Godnat og gik hjem.

Da han næste Morgen gik til sin Forretning, stod der en lille Klynge Mennesker uden for Posthusdøren; en dansk Farmer, Ole Madsen, en lille, rødmusset, fornøjet Fynbo, lo og fortalte og slog ud med Haanden.

„Naa, der kommer Retfærdigheden sæ'l“, sagde Ole Madsen, „men det kan'te nytte no'ed; hos mig tjener du ingen Ting, jeg er dat'te saa nærig, at jeg render omkring efter Prokurator og Love og Dømmer for en Smule Suls Skyld“.

„Har de ogsaa stjaalet fra dig, Ole Madsen?“

„Stjaalet!“ Ole Madsen lo, „hvad siger du om to Sider Flæsk, Bagfjærdingen af en Ko og en hal Mil Pølse, — jeg skal skynde mig hjem og slagte, vi har ikke Fugls Fø'e i Huset“.

„Jeg tro'r, jeg kører med, du kan jo sagtens køre mig tilbage igen“.

„Naturligvis, men saa skal du hjælpe mig og slagte“.

Lidt før Middag kom Tømmerhandleren og Landmanden tilbage til Byen, og de blev straks omringet af nysgerrige Folk.

„Véd I saa, hvem der er Flæsketyv?“

„Vi véd“, sagde Ole Madsen og blinkede med det ene Øje, „vi véd lige bestemt, hvad vi véd, — og jeg skal sige jer noget, — den Tømmerhandler er en rasende klog Mand!“

Og saa vendte han og kørte hjem.

Men samme Aften kom Larsen igen op til Doktorens, der var noget, han skulde tale med Marie om.

„Jeg kan kalde paa hende“, sagde Fruen.

„Nej, lad være, hun er vel ude i Køkkenet“.

Og hver eneste Aften i Ugens Løb kom Tømmerhandleren for at tale med Marie om Retssagen.

„Jeg kan ikke forstaa det“, sagde Doktorfruen til sin Mand, „der kan da ikke være saa urimelig meget at drøfte om den Smule Sag. Niels Bruhns Uskyldighed er jo klart bevist“.

„Jeg tænker heller ikke, de snakker saa meget om Niels Bruhns Uskyldighed“, sagde Doktoren, „men der er jo saa mange andre Ting, saadan et Par Mennesker kan underholde hinanden med. Marie er en køn ung Pige og Larsen er — en køn „yngre“ Mand“.

„Jamen Kære, tro'r du virkelig — men han er da alt for gammel til hende. Jeg havde aldrig tænkt mig, — — — men hør, du har vist Ret, og rasende morsomt er det. Aa, hvor jeg skal drille ham“.

„Det tro'r jeg hellere, du skal lade være med, hvis det Læs Hø skal komme tørt i Hus. Mandfolk i den Periode er nervøse. Og hvad Alderen angaar, — hun er vel et Par og Tyve, og han er nær ved de Fyrre!“

„Jamen det er alligevel meget, — tænk — atten Aar; men jeg kan godt lide det; han er en god Mand, én af de bedste, jeg kender, næsten lige saa god som min egen. — og hun udvikler sig Dag for Dag. Kan du huske, hvor forbavset hun blev, og hvor kejtet hun var, da vi vilde have, at hun skulde spise med os ved Bordet. — Hør, kan vi ikke hjælpe dem lidt paa Gled, du?“

„Jeg véd det ikke — nej — lad os lade det blive ved Pilatus-Akten“.

„Pilatus-Akten, — hvad mener du?“

„Lad os vaske vore Hænder. For Resten, du taler om Forskellen mellem de to Menneskers Alder, — hvordan var det, — da vi blev gift, var du 19 og jeg 31, det bliver alligevel tolv, ikke sandt?“

Da Sagen „State of Nebraska versus Niels Bruhn“ igen kom for Dommeren, maatte Forhandlingerne henlægges til Byens offentlige Lokale; hvert eneste Menneske i Elkton havde forstaaet, at en „Afsløring“ af noget mærkværdigt skulde finde Sted. Ole Madsen lo og smækkede med Tungen og svor paa, at „den skulde staa tidlig op, der skulde narre Dommeren“.

Marie var det første Vidne. Paa Dommerens Spørgs-

maal fortalte hun om Medicinmandens Plaster og Grunden til Farbroderens Nattefærd.

Høegh trak paa Skuldrene. „Ja, den Historie har man jo Lov til at tro, om man vil“.

„Det har man naturligvis“, sagde Larsen, „men vi behøver vist ikke at spille Tiden med Tvivl og Krysførhør. Nu véd vi altsaa, hvad Niels Bruhn foretog sig, og, saa vidt jeg kan forstaa, kan Ole Madsen give Oplysninger om, hvem der er Tyven“.

„Ja, det er lige akkurat, hvad jeg kan. Vent lidt, til jeg har spyttet Skraaen ud, saa skal I faa hele Redeligheden. Jo, se, den Morgen, da mit Røgehus var blevet „raseret“, saa kom jeg jo til Byen, og Larsen han vilde køre med mig hjem. Og han gik omkring mellem Udhusene og maalte og signede og besvor, til han hittede ud, at Tyvetampen havde været kørende, — han ku' naturligvis heller ikke slæve al det Kødmeat — og at Hesten havde manglet en Forsko, og at Manden havde havt Hul paa den ene Støvlesaal og saadan noget — — —“.

„Jeg protesterer“, — det var Høegh — „Vidnet skal holde sig til Sagen! Dette vedkommer ikke den foreliggende — — —“.

„Jo, det er lige, hvad det gør, bitte Høegh, nu skal du bare høre. Men du maa ikke afbryde mig, for det er Historien for god til, — — naa, saa ved Aftenstid gik Larsen og jeg ned til Krummeier — ham den tyske Slagter —, og Larsen signede igen og løftede Forbenet op paa Hesten og løftede Bagbenet op paa Slagteren, — aa, hvor jeg grinte, — og saa vidste vi det hele. Og sent om Aftenen kom Tyskeren lige saa stille og hængte alle Fedevarerne tilbage, hvor han tog dem. Og saa flyede han mig dette Papir og denne Femdollarsseddel“. Ole

kom frem og lagde Papiret og Sedlen foran Dommeren. „Sedlen tilhører Peter Lykke“, sagde Larsen, „det er Betaling for Skinkerne. Papiret er et lovformeligt, vidnefast Aktstykke, hvori Krummeier tilstaar sin Forbrydelse“.

„Ja, men det er ikke nok“, Høegh vejrede en ny Proces, „vi fordrer Dom over Tyven“.

„Det bliver vanskeligt at faa, lille Høegh“. Ole Madsen lo, saa hans trivelige Krop rystede, „for Larsen og jeg købte hele Delisjangsen af ham for et Par Dage siden, og solgte den igen til Wilhelm, Slagtersvenden, — — — og snød baade Loven og Profeterne. Hvorfor skulde vi forsørge den fordrukne Tysker i et Par Maaneder i Kasjotten. Krummeier er stu-hu-hugget af! Væk, Høegh, væk! Ingen Prokurator nødvendig den Gang! — Færdig!“

„Hvis jeg forstaar ret“, Høeghs Stemme dirrede, „saa var Dommeren altsaa med til — —“

„Ja, jeg var“, sagde Larsen roligt, „og det var naturligt ogsaa forkert; men jeg skal gøre mit bedste for at forsvare mig, naar Sagen kommer for en højere Domstol. Imidlertid, — nej, vent lidt, vi er ikke færdige endnu, — der er en anden Sag, der skal klares“, han rejste sig og sagde med høj og kraftig Stemme: „Jærnbaneanarbejder Niels Bruhn sagsøger Farmer Peter Lykke for 5000 Dollers for „Skade paa Ære, gode Navn og Rygte““.

Lykke blev askegraa, Høegh blev ildende rød.

„Man kan jo ikke saadan gaa hen og kalde en Mand en Tyv, naar han ikke er det“, blev Larsen ved, „jeg har her de nødvendige Papirer, og Sagen vil komme for

Distriktsretten i Oktober, hvis ikke Lykke med det samme vil afgøre Mellemværendet i Mindelighed“.

„Hvad mener du — i Mindelighed“.

„T—ja, hvad, kanske Bruhn vil lade sig nøje med det halve i al Skikkelighed. Det er kun 2500 Dollars, det er i Grunden ikke ret mange Penge. Jeg er vis paa, Distriktsdommeren vil være haardere ved dig; du véd nok, Lykke, — ellers kan Høgh fortælle dig det, — at her i Landet er det farligt at tyvte en uskyldig Mand“.

„Ja, men 2500, Larsen, det vil drive mig fra Hus og Hjem, — jeg er en fattig, ærlig Mand, der altid har arbejdet haardt. Og det var Høgh, der forsnakkede mig — —“

„Gjorde Høgh?“ Naa, saa kan vi jo faa fat paa ham med. Hvordan er det, Høgh, du er jo lovklog. Vil det ikke blive saadan noget som et Aars Forbedringshus?“

Høgh stirrede med store, stive, tomme Øjne ud over de forsamlede Mennesker, der sad i maalløs Spænding. Lykke begyndte at mimre med Munden, Øjnene trak sig sammen til to smaa aflange Sprækker, Ansigtet posede sig i en Mængder Ujævnheder, mens han ihærdig snød Næsen.

Larsen lænede sig tilbage i Stolen.

„Det klæ'r dig egentlig ikke at græde“, sagde han, du kan ikke. Der er to Ting, du har glemt, stakkels Mand, og det er at le og at græde. Saa fattigt har dit Liv været, at Smilet er visnet om din Mund og Taaren er tørret i dit Øje“.

Han rejste sig og gik hen til Peter Lykke.

„Kanske“, sagde han, „er der endnu en Udvej, en Bagdør, jeg kan vise dig, skønt du fortjener det ikke. Du hørte, at Niels den Nat gik ud for at begrave det Pla-

ster, der skulde helbrede hans syge Pige. Det var dumt, men han vidste ikke bedre. Men der er en Læge i Chicago, der forstaar sig paa den Slags Sygdomme, jeg har skrevet til ham, forstaar du, Lykke — vi skal have den lille stakkels Tøs ind paa hans Hospital. Det vil koste 500 Dollars. — Du betaler det halve, og den anden Halvdel skaffer jeg, og saa — ja, saa bliver det ingen Ting til med den Erstatningssag“.

„Det er — lad mig se — der er 250 — det er alligevel mange Penge, kunde lidt mindre ikke gøre det, dersom jeg nu gav — — —“

„Ingen Prutten! Vil du eller vil du ikke? Ja eller Nej!“

„Jo, jeg vil, — jeg skal sende dig Pengene én af de første Dage“.

„Nej, du skal ikke. Her ligger en Blanket, den fylder vi ud, — det er en Anvisning paa Banken — du skriver dit Navn under, og jeg sender en Mand hen og hæver Pengene. Værsgo“.

Lykke greb Pennen, men lod den falde igen.

„Jeg vil vente til i Morgen“.

„Straks!“

Fortvivlet greb han Pennen og kradsede Navnet.

Ole Madsen tog Papiret. „Du behøver ingen Ulejlighed at gøre dig“, sagde han til Lykke, „jeg gaar bare ned og telefonerer op til Banken, at jeg har dette rare, lille Papir i Lommen. For det Tilfældes Skyld, at du skulde faa i Sinde at protestere“, sagde han smilende.

„Jeg har her et halvt Hundrede Dollars“, sagde Larsen, „Ole Madsen giver ligesaa meget, og jeg tænker, det bliver let at samle Resten mellem jer andre. Vi kan lade en Mand gaa rundt med en Hat. Ingen giver

mindre end ti Dollers. Høegh! hvis der er et Menneske endnu her i Byen, som du ikke skylder Penge, saa gaa ud og slaa en Tyvedollarsseddel; du maa jo have et Honorar til gode hos Lykke for din fortrinlige Sagførerhjælp“.

Hattens Indhold blev spredt ud paa Bordet, der var mere end nok.

Og allerede samme Aften blev lille Mariane sendt til Chicago. Larsen var selv nede paa Stationen, og da Toget var kørt, fulgte han Doktorens Tjenestepige hjem.

— „Stenkløver-Stines Tøs“, sagde Høegh, — han var fra samme Egn og vidste Besked — „hendes Mo'r holder Smugkro for Krybskytter og Tyveknægte, og hendes Fa'r døde af Sult“.

Og hele den ganske By — med enkelte Undtagelser — sagde: „Stenkløver-Stines Tøs!“

Dokterfruen *maatte* tale med Larsen. Hendes Mand gav hende Lov. Ellers revnede hun, sagde han.

„Det véd jeg altsammen“, sagde Tømmerhandleren, da Fruen stakaandet begyndte at fortælle. „Mærkeligt nok, at ingen har spurgt om min Herkomst; min Mo'r var Malkepige, min Fa'r har jeg aldrig kendt, og jeg er opdraget paa Flakkebjerg. Det er i Grunden det, der er rart her i Amerika, at man faar Brug for sine Ævner, — om man har nogen. Hvordan er det for Resten, det forekommer mig, at Deres egen Mand, Doktoren, har fortalt mig, at hans Fa'r var Indsieder, og at han selv rendte omkring som en barbenet Knægt og vogtede Kvæg. Og De — ja, De er født her i Landet, — men Deres Fa'rfa'r sad paa Roskilde Landevej og slog Skærver“.

„Men Menneske! sidder De ikke der og reducerer os alle sammen til Fattiglemmer“.

„Nej, det var vore Forfædre; vi selv er ikke Fattig-

lemmer, — langt fra, — jeg skal lige netop til at bygge et Hus til 6000 Dollars, og naar det er bygget, saa — ja, saa holder jeg Bryllup med Stenkløver-Stines Tøs, som hjemme var et Udskud, der vankede fra Plads til Plads, men her er lige saa god som vi andre“.

Og Tømmerhandleren holdt Ord. Da Huset var færdigt, blev der Bryllup.

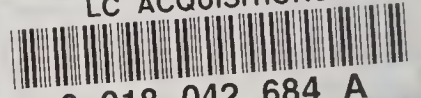
„Stenkløver-Stine“ var med, hun havde sit eget hyggelige Værelse i det nye Hus og var en pæn, skikkelig gammel Kone, og hendes Sønner arbejdede støt og stadigt hos Farmerne.

Men den, der var Aarsag til baade Hus og Bryllup, — lille Mariane —, var ikke med. Hendes lille, forpinte Legeme udholdt ikke den kloge Doktors skarpe Kniv. En Dag kom der et kort Brev, der meddelte, at Patienten Mariane Bruhn var død under Operationen og begravet paa den store Bys vældige Kirkegaard. Pengene kom tilbage; Doktoren skrev, at Mariane havde været et „interessant Tilfælde“.

LC ACQUISITIONS

0 018 042 684 A

